ವಾಣಿಜ್ಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಸಂಪದ - 3

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಬಿ.ಡಿ.ಎ/ಬಿಎಲ್‌ಎಸ್‌ಸಿಎಂ/ಬಿಫಿನ್‌ಟೆಕ್/ ಬಿಎ&ಎಫ್/
ಬಿಎಇಡಿಪಿ (ಬಿಎಫ್‌ಎಸ್‌ಐ/ಆರ್‌ಓಎಂ)/ಬಿಟಿಟಿಎಂ/ ಟಿಟಿಎಂ/-
ಮೂರನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ - ಎಸ್.ಇ.ಪಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ

ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಶೀಲವಂತ ಸಂಜೀವಕುಮಾರ್
ಡಾ. ಜಿ.ಸಿ. ಸತೀಶ್
ಡಾ. ಎಚ್.ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ
ಡಾ. ಚಂದ್ರಾವತಿ ಎಸ್.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
BENGALURU CITY UNIVERSITY

ವಾಣಿಜ್ಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಸಂಪದ – 3

ಬಿ.ಡಿ.ಎ./ ಬಿ.ಎಲ್.ಎಸ್.ಸಿ.ಎಂ/ ಬಿ.ಫಿನ್ ಟೆಕ್/ ಬಿ.ಎ. ಮತ್ತು ಎಫ್/

ಬಿ.ಎ.ಇ.ಡಿ.ಪಿ. (ಬಿ.ಎಫ್.ಎಸ್.ಐ/ಆರ್.ಓ.ಎಂ)/ ಬಿ.ಟಿ.ಟಿ.ಎಂ.

ಮೂರನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಎಸ್.ಇ.ಪಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಶೀಲವಂತ ಸಂಜೀವಕುಮಾರ್

ಡಾ. ಜಿ.ಸಿ. ಸತೀಶ್

ಡಾ. ಎಚ್.ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ

ಡಾ. ಚಂದ್ರಾವತಿ ಎಸ್.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜು ಆವರಣ, ಬೆಂಗಳೂರು

KANNADA BHASHA PATHYA- NIRVAHANA SAMPADA 3:

A Prescribed Text Book for BBA Degree Course-III Semester

Chief Editior : Dr. H.Shashikala, Professor of Kannada, Centre for Kannada Studies, Bangalore University, Bangalore

Edited by **:** Dr. Sheelwanth Sanjeevkumar
Dr. G.C. Sathish
Dr. H.N. Lakshminarayana
Dr. Chandravathi

Published by: BANGALURU CITY UNIVERSITY, BENGALURU

Pp:14+90=104

First Publication: 2025

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು:

ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ

ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿ:

ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿ ಸದಸ್ಯರು

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಕುಲಪತಿಗಳ ನುಡಿ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ವೇಗವಾಗಿ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬೇರೂರಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತಿದೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಅಪ್‌ಗಳ ತಾಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ದಿನ ದಿನವೂ ಹುಟ್ಟಿ ಹಾಕುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡವು ತನ್ನ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ವೃತ್ತಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದರ ಸ್ಥಾನ ದೃಢವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾದ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಕನ್ನಡದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಮನಗಂಡಿದೆ.

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಯುವಜನಾಂಗದ ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪಠ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ಪೂರೈಸುವ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಭಾಷೆಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಪರತೆಯನ್ನು ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ತನ್ನ ಮೂರನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕೌಶಲ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕನ್ನಡದ ಸುದೀರ್ಘ ಪರಂಪರೆಯು ಸೃಜನಶೀಲ

ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ, ತಾವು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ವಿವಿಧ ಬಗೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾ, ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸ್ವತಃ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅರಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಇಂತಹ ಬಗೆಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿಯು ಮಾಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ ಅವರಿಗೂ, ಬಿ.ಡಿ.ಎ. ಪದವಿ ಪಠ್ಯ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ. ಶೀಲವಂತ ಸಂಜೀವಕುಮಾರ್, ಡಾ. ಜಿ.ಸಿ. ಸತೀಶ್, ಡಾ. ಎಚ್.ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ, ಡಾ. ಚಂದ್ರಾವತಿ ಎಸ್. ಅವರಿಗೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಭಾಷೆಯ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ದೊರಕಲಿ!

ಡಾ. ಕೆ.ಆರ್. ಜಲಜಾ
ಪ್ರಭಾರ ಕುಲಪತಿಗಳು
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಬೆಂಗಳೂರ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ

ಭಾಷೆಯು ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಅಗತ್ಯಗಳು ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ಸಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಅರಿತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ, ಅದರಂತೆ ತಾವು ಗ್ರಹಿಸಿರುವುದನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಡುವ ಕುಶಲತೆಯನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿರುವ ತುರ್ತನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಅರಿತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಕನ್ನಡ ಬೋಧನೆಯ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದೆ.

ಮೂರನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ್ಯದ ಬೋಧನೆ ಎಂದು ಎರಡು ಭಾಗ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ–1 ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯ ಭಾಗ–2 ಎಂದು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪರಂಪರೆಯ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಅರಿತರೆ, ಕೌಶಲ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವ, ಬರೆಯುವ, ಇತರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ತಮ್ಮ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಇಂದು ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿನ ವಿಷಯವನ್ನು, ಅದರ ವಸ್ತುವಿಗಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಲೇಖಕಿ/ಕವಿ/ಸಾಹಿತಿಯ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಅರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪರಂಪರೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಪರಂಪರೆಯ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ತದನಂತರ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿನ ಸೃಜನಶೀಲ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಓದುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನ, ಕಲೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ನಿರ್ವಹಣಾ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಉಡುಪು ವಿನ್ಯಾಸ– ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಚಿಂತಿಸಿ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅರಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ–1ರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತಿಗಳು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ವಿಭಿನ್ನ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ–1 ರಲ್ಲಿನ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪ.

ಇನ್ನು ಕೌಶಲ್ಯ ಭಾಗ–2ನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ: ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಆಲೋಚಿಸಿ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡುವ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ವಾಕ್ಯಗಳ ಬಗೆಗಳು, ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಬ್ದಗಳು, ಬಳಸುವ ಪದಪುಂಜಗಳು, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ತಮಗೆ ನೀಡಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬರೆಯುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಹೌದು;

ಮಾತನಾಡುವಿಕೆಗೂ ಹೌದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಅಥವಾ ವಿಸ್ತರಿಸುವ, ಕೇಳುಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವಂತೆ ವಿಷಯ ಮಂಡಿಸುವ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. (ಕೌಶಲ್ಯ ಭಾಗ–2 ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.) ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶ. ಆಲಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ.

ಕೇವಲ ಬರೆಯುವುದು ಮಾತನಾಡುವುದು ಮಾತ್ರವೇ ಕೌಶಲ್ಯವಲ್ಲ, ಚಟುವಟಿಕೆಯೂ ಒಂದು ಕೌಶಲ್ಯವೇ! ಇಂದಿನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನೂರಾರು ದಾರಿಗಳಿವೆ. ವಿಷಯವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ Power point presentation ಮೂಲಕ ತರುವುದಾಗಲಿ, ಚಿತ್ರದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾ ನೆರಳು ಬೆಳಕುಗಳಲ್ಲಿ, ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದೂ ಒಂದು ಕಲೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾ ಕಲಿಯುವುದರಿಂದ ಇದೊಂದು ಕೌಶಲ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹದ್ದನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುವ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಅವರೊಳಗೇ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿ ತಮ್ಮ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವುದೂ ಕೌಶಲ್ಯದ ಭಾಗವೇ ಆಗಿದೆ.

ಪದವಿ ತರಗತಿಯ ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರಿಗೆ, ಐಚ್ಛಿಕ ಕನ್ನಡದ ಮೂರು ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ನಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಉಳಿದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನನಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಕಟಪೂರ್ವ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ಲಿಂಗರಾಜ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೂ, ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಪ್ರಭಾರ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಡಾ. ಕೆ.ಆರ್. ಜಲಜಾ ಅವರಿಗೂ ವಂದನೆಗಳು.

ಪ್ರಭಾರ ಕುಲಸಚಿವರಾದ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ರಮೇಶ್ ಅವರು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ; ಅವರ ನೆರವಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ನಿರಂತರವೂ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಸ್ನಾತಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿಯ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ, ಇಂತಹ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬಹಳ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ರೂಪಿಸಿದ ಬಿ.ಡಿ.ಎ. ಪದವಿ ಪಠ್ಯದ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ. ಶೀಲವಂತ ಸಂಜೀವಕುಮಾರ್, ಡಾ. ಜಿ.ಸಿ. ಸತೀಶ್, ಡಾ. ಎಚ್.ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ, ಡಾ. ಚಂದ್ರಾವತಿ ಎಸ್. ಅವರಿಗೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಬೆಂಗಳೂರು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,

ಸದಸ್ಯರು

ಡಾ. ಎಸ್. ಮನೋನ್ಮನಿ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಬಿಷಪ್‌ಕಾಟನ್ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು,
ಮಿಷನ್‌ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಸುವರ್ಣ ಸಂಗಣ್ಣ ಹುಡೇದ

ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು
ಹೆಚ್.ಕೆ.ಇ.ಎಸ್. ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ಕಾಲೇಜು
ಸದಾಶಿವನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪ್ರೊ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ವಿ.ವಿ.ಪುರಂ ಕಲಾ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಾಲೇಜು,
ವಿ.ವಿ.ಪುರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಎಸ್.ಎಲ್. ಮಂಜುನಾಥ್

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ವಿಜಯಕಾಲೇಜು, ಜಯನಗರ ಬೆಂಗಳೂರು

ಡಾ. ಶೀಲವಂತ ಸಂಜೀವಕುಮಾರ್

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲಾ ಮತ್ತು
ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಡಾ. ಕೆ.ಸಿ. ಸುರೇಶ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು
ಕೆ.ಎಲ್.ಇ. ಎಸ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ
ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಡಾ. ಬಿ.ಎಸ್. ಪೂರ್ಣಿಮಾ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಸಂತಜೋಸೆಫ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಬೆಟ್ಟೇಗೌಡ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,
ಕುವೆಂಪು ನಗರ, ಮೈಸೂರು.

ಡಾ. ಎನ್.ಆರ್. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ
ವಿಭಾಗ, ಕ.ರಾ. ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮೈಸೂರು

ಪರಿವಿಡಿ

ಭಾಗ 1 : ಸಾಹಿತ್ಯ

1	ವಚನಗಳು	– ವಿವಿಧ ವಚನಕಾರರು	02
2	ಹರಿಣಬಾಲಿಯ ಕಥೆ	– ನಾಗರಾಜ	13
3	ಎಣ್ಣೆ! ಚಿಮಿಣಿ ಎಣ್ಣೆ!	– ನಿರಂಜನ	20
4	ಭಾಸಿಂಗ ಬಲ	– ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ವೈದ್ಯ	30
5	ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಜನಪದ ಹಾಡಿರಲಿ	– ಜಾನಪದ	48
6	ಅವತಾರ	– ಎನ್.ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ	52
7	ನಂ ರೂಪ್ಲಿ	– ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ್	55
8	ದೈವತ್ವಕ್ಕೆ ತೇರ್ಗಡೆಯಾದ ಮಾನವ ರತನ್ ಟಾಟಾ	– ಎಂ.ಎಸ್. ಶ್ರೀರಾಮ್	60

ಭಾಗ – 2 : ಕೌಶಲ್ಯ

1. ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯ 77

ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವಿವರಣೆ

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು:

- ಗುರುರಾಜ್ ಕರ್ಜಗಿ
- ಆರ್ ಎನ್ ಶೆಟ್ಟಿ
- ವಿ ಆರ್ ಎಲ್ ಸಮೂಹ

2. ಬರೆಹದ ಕೌಶಲ್ಯ ಬರಹದ ಕೌಶಲ್ಯ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ? 82

ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವಿವರಣೆ

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು:

- ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಿನಿಟ್‌ಗಳು
- ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯಲು ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟಣೆ
- ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ
- ಅಭ್ಯರ್ಥನ ಪತ್ರ

3. ಚಟುವಟಿಕೆ ಆಧಾರಿತ ಕೌಶಲ್ಯ 85

ಜಾಹೀರಾತು

ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವಿವರಣೆ

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು:

- ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಜಾಹೀರಾತು
- ಪುಸ್ತಕ ಮಾರಾಟದ ಜಾಹೀರಾತು
- ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಜಾಹೀರಾತು
- ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣಾ ಶಿಬಿರದ ಜಾಹೀರಾತು

ಭಾಗ 1 ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಸೂಚನೆ

1 ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ–1 ರಲ್ಲಿ. ಒಟ್ಟು 8 ಪಠ್ಯಗಳಿವೆ.

2. ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ–1 ಒಟ್ಟು 50 ಅಂಕಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

3. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಆಯಾ ಪದವಿಯ ವಿಷಯದ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡ/ವಿಭಿನ್ನ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬೋಧನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

4. ಕವಿ/ಲೇಖಕ/ಸಾಹಿತಿಯು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಕವಿಯ/ಲೇಖಕಿಯರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಬೇಕು.

5. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಲೇಖಕರ ಭಾಷೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗುತ್ತಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಕಾವ್ಯತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು.

6. ಇದರ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯವು ಶಬ್ದಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅರ್ಥದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಸ್ತಾರಿತವಾದ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಗುತ್ತಾರೆ.

7. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅರಿತು, ಮುಂದೆ ಕೌಶಲ್ಯದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಾವೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಭಾಷೆ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಭಾಗ – 1 ಸಾಹಿತ್ಯ

1. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಆಶಯ: ವಚನ ಒಂದು ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರ. ಚಂಪೂಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 'ವಚನ' ಎಂಬ ಪದ ಗದ್ಯ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಚಂಪೂ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮಾರ್ಗಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಆಸ್ವಾದನೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸ್ವತ್ತಾಗಿದ್ದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬಳಿಗೆ ವಚನಕಾರರು ತಂದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಪದ್ಯ ಪ್ರಕಾರವೇ ವಚನ. ವಚನಕಾರರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಈ ಪದ್ಯಪ್ರಕಾರ ಮೂಡಿ ಬಂದಿತು. ಅನಿಯತ ಲಯದ ಸಾಲುಗಳ, ಪ್ರಾಸ, ಯತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಂಧನವಿಲ್ಲದ ರಚನೆ ವಚನ!

ವಚನಕಾರರು ವೃತ್ತಿನಿರತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ ಅವರ ವೃತ್ತಿ ಕುರಿತ ಪದವೂ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ, ಮೋಳಿಗೆ ಮಾರಯ್ಯ, ಕೋಲ ಶಾಂತಯ್ಯ, ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಮಾರಯ್ಯ, ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಮುಂತಾದ ಹಲವರು ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕ. ನೀಲಮ್ಮ, ಲಿಂಗಮ್ಮ, ಸತ್ಯಕ್ಕ, ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಲಕ್ಕಮ್ಮ, ಸಂಕವ್ವ, ಕಾಳವ್ವ, ಗೊಗ್ಗವ್ವ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ವಚನಕಾರ್ತಿಯರೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟದೈವದ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಂಕಿತವಿರುತ್ತದೆ. ದಿನದ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಅನುಭವನ್ನು ಅನುಭಾವಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ ಅಂದಂದೇ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರೀಯೆಯೇ ವಚನಗಳು.

ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ

ಉಂಕೆಯ ನಿಗುಚಿ ಸರಿಗೆಯ ಸಮಗೊಳಿಸಿ
ಸಮಗಾಲನಿಕ್ಕಿ ಅಣಿಯೇಳ ಮುಟ್ಟದೆ
ಹಿಡಿದ ಲಾಳಿಯ ಮುಳ್ಳು ಕಂಡಿಕೆಯ ನುಂಗಿತ್ತು
ಈ ಸೀರೆಯ ನೇಯ್ದವ ನಾನೊ ನೀನೋ? ರಾಮನಾಥ ॥ 1 ॥

ಒಡೆಯರನೊಡಗೊಂಡು ಬಂದು
ಕೈಗಡಿಗೆಯ ನೀರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು
'ಒಡೆಯರೇ! ಕಾಲ ತೊಳಕೊ!'
ಎಂಬುವನ ಮನೆಗೆ ಅಡಿಯಿಡಲಾಗದಯ್ಯಾ ಮೃಡಶರಣರು
ಒಡಲಿಚ್ಚೆಗೆ ಬಡಮನವ ಮಾಡಿ
ಹೊಕ್ಕುಂಬವರ ಎನ್ನೆಡೆಗೆ ತೋರದಿರಾ, ರಾಮನಾಥ ॥ 2 ॥

ಒರತೆಗಳ ಕಂಡಿಂತು ಕೆಲರಿ ಬಾವಿಯ ತೋಡೆಂಬರು
ಅರವಟ್ಟಿಗೆ ಛತ್ರವು ತಮ್ಮದೆಂಬರು
ಎಲೆ ಪೈಯಿರೈದದಿರೆ, ಸುರಿವ ಮಳೆ ಸುರಿಸದಿದ್ದರೆ
ಅವರೇತರಲ್ಲಿ ನೀಡುವರಯ್ಯ ರಾಮನಾಥ ॥ 3 ॥

ಹಸಿವೆಂಬ ಹೆಬ್ಬಾವು ಬಸಿರ ಬಂದು ಹಿಡಿದೊಡೆ
ವಿಷವೇರಿತ್ತಯ್ಯ ಆಪಾದ ಮಸ್ತಕಕ್ಕೆ
ಹಸಿವಿಗನ್ನವನಿಕ್ಕಿ ವಿಷವನಿಳುಹಬಲ್ಲಡೆ
ವಸುಧೆಯೊಳಗಾತನೇ ಗಾರುಡಿಗ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥ ॥ 4 ॥

ಮಾದಾರ ಧೂಳಯ್ಯ

ಅರಿದು ಚುಚ್ಚುವರೆಲ್ಲರೂ ದನದಟ್ಟೆ
ಮರೆದು ಚುಚ್ಚುವರೆಲ್ಲರೂ ದನದಟ್ಟೆ
ನಾ ಚುಚ್ಚುವುದೆಲ್ಲ ಸತ್ತ ಜೀವದನದಟ್ಟೆ
ಅಟ್ಟೆಯ ಕೊಯ್ದು ಮೆಟ್ಟಿಸಿದೆ ಸತ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಕ್ಕೂ
ಎನಗೆ ಬಟ್ಟಬಯಲ ತೋರಬೇಕೆಂದು
ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೀವೇ ಹೋಗಿ,
ಎನ್ನ ಬಟ್ಟೆ, ಕಾಮಧೂಮ ಧೂಳೇಶ್ವರನ ಬಟ್ಟೆಯೇ ಸಾಕು ॥ 1 ॥

ಅಟ್ಟೆಯ ಚುಚ್ಚುವ ಉಳಿಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಕಂಡು
ಇತ್ತಲೇಕಯ್ಯಾ, ಕಾಯದ ತಿತ್ತಿಯ ಹೊತ್ತಾಡುವವನ ಮುಂದೆ?
ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರ ಠಾವಿನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಕ್ತಿಯ ಮಾಡು
ನೀ ಹೊತ್ತ ಬಹುರೂಪದಿ ತಪ್ಪದೆ
ರಜತಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಹೋಗು,
ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರ ಮುಕ್ತಿಯ ಮಾಡು.
ಕಾಮಧೂಮಧೂಳೇಶ್ವರನ ಕರುಣದಿಂದ ನೀನೇ ಬದುಕು ॥ 2 ॥

ಸೊಡ್ಡಳ ಬಾಚರಸ :

ಬಂಟತನವ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಬಟ್ಟೆಯ ಬಡಿಯಬೇಕೆಂದು,
ಕೆಟ್ಟಿದುದನರಸಬೇಕೆಂದು, ಕೊಟ್ಟುದ ಬೇಡಬೇಕೆಂದು,
ಮುಂಜಾವದಲೇಳುವರಯ್ಯಾ, ಹಲಬರು ಕೆಲಬರು.
ಆಹಾರವನುಣಬೇಕೆಂದು, ವ್ಯವಹಾರವ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು,
ಆ ಹೆಣ್ಣ ತರಬೇಕೆಂದು, ಈ ಹೆಣ್ಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು,
ಮುಂಜಾವದಲೇಳುವರಯ್ಯಾ, ಹಲಬರು ಕೆಲಬರು.
ಕರ್ತು ಸೊಡ್ಡಳದೇವಂಗೆ ತೊತ್ತುಗೆಲಸವ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು,
ಕಣ್ಣತೆರೆವುತ್ತಲೇಳುವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು. ॥ 1 ॥

ಬನ್ನಿ ಕರಣಿಕರು, ನೀವು ಲೆಕ್ಕವ ಹೇಳಿ, ಧಾನ್ಯ ಧಾನ್ಯಂಗಳ ಸಂಚವನು.
ಹೊಸಜೋಳ ಅರುವತ್ತುಲಕ್ಷ ಖಂಡುಗ,
ಶಾಲಿಧಾನ್ಯ ಮೂವತ್ತುಲಕ್ಷ ಖಂಡುಗ,
ಗೋದಿ ಹನ್ನೆರಡುಲಕ್ಷ ಖಂಡುಗ, ಕಡಲೆ ಬತ್ತೀಸ ಖಂಡುಗ,
ಹೆಸರು ಮೂವತ್ತಾರುಲಕ್ಷ ಖಂಡುಗ,
ನವಣೆ ಹಾರಕ ಬರಗು ಸಾವೆ ದೂಸಿಗಳೆಂಬ ಧಾನ್ಯ ಐವತ್ತುಲಕ್ಷ ಖಂಡುಗ.
ಹೊಸಸುಗ್ಗಿಯ ವೇಳೆಗೆ ಬಹ ಭತ್ತ ಅಗಣಿತ.
ಮಹಾದಾನಿ ಸೊಡ್ಡಳನ ಆರೋಗಣೆಯ ಅವಸರಕ್ಕೆ
ಅಳವಟ್ಟ ಸಯದಾನ ಇನಿತನವಧರಿಸಯ್ಯಾ, ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣಾ. ॥ 2 ॥

ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆ, ವಿಷ್ಣುಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆ,
ರುದ್ರಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆ, ಇಂದ್ರಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆ,
ಉಳಿದ ದೇವತೆಗಳ ಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆ.
ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಒಡೆಯನಾದ ಶಿವನ ಪ್ರಮಥಗಣಂಗಳ
ತಿಪ್ಪೆಯ ಮೇಲಣ ಹುಳುವಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವ ಪದವಿಯ ಕರುಣಿಸು,
ಮಹಾಮಹಿಮ ಸೊಡ್ಡಳಾ. ॥ 3 ॥

ಭಕ್ತನಾದಡೆ ತನುಮನದಾಸೆಯಳಿದುಳಿದಿರಬೇಕು.
ಮಹೇಶ್ವರನಾದಡೆ ಪರಧನ ಪರಚಿಂತೆ
ಪರಾಂಗನೆಯರೆಡೆಯಳಿದಿರಬೇಕು.
ಪ್ರಸಾದಿಯಾದಡೆ ಸುಖರುಚಿಯ ಗ್ರಹಣ ಮರೆದು,
ಪ್ರಸಾದ ಪುಟವಳಿಯದೆ ಉಳಿದಿರಬೇಕು.
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾದಡೆ ಘಟದಾಸೆಯಂ ತೊರೆದು,
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಬೆರಸಿ ಬೇರಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು.
ಶರಣನಾದಡೆ ಸತಿಯ ಸಂಗವಳಿದು, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತಾಯಾಗಿರಬೇಕು.
ಲಿಂಗೈಕ್ಯನಾದಡೆ ಆಪ್ಯಾಯನಮಡಸಿ,
ಸುಖದುಃಖಮಂ ತಾಳಿ ನಿಭ್ರಾಂತನಾಗಿರಬೇಕು.
ಮಾತಿನ ಮೋಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲ್ಕದು ಶಿವಾಚಾರ.
ಇಂತೀ ಷಡುಸ್ಥಲವಾರಿಗೂ ಅಳವಡದು.
ಸೊಡ್ಡಳದೇವನು, ಷಡುಸ್ಥಲಭಕ್ತಿಯನು
ಬಸವಣ್ಣಂಗೆ ಮೂರ್ತಿಯ ಮಾಡಿದನು. ॥ 4 ॥

ಭಕ್ತರಲ್ಲದವರೊಡನೆ ಆಡದಿರು, ಆಡದಿರು.
ಅರ್ಥದಾಸೆಗೆ ದುರ್ಜನರ ಸಂಗವ ಮಾಡದಿರು, ಮಾಡದಿರು.
ಉತ್ತಮರ ಕೆಡೆನುಡಿಯದಿರು, ನುಡಿಯದಿರು.
ಮುಂದೆ ಹೊತ್ತ ಹೊರೆ ದಿಮ್ಮಿತ್ತಹುದು.
ನಿತ್ಯವಲ್ಲದ ದೈವಕ್ಕೆರಗದಿರು, ಎರಗದಿರು.
ಕರ್ತು ಸೊಡ್ಡಳನ ನೆರೆ ನಂಬು, ಡಂಬಕ ಬೇಡ. ॥ 5 ॥

ಕನ್ನಡಿ ಕಾಯಕದ ಅಮ್ಮಿದೇವಯ್ಯ

ಆವಾವ ಜಾತಿ ಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದಡೂ
ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಾಯಕಕ್ಕೆ, ಭಕ್ತಿಗೆ ಸೂತಕವಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು.
ಆವಾವ ವ್ರತವ ಹಿಡಿದಡೂ, ಇದಿರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವ ಮರೆದು
ತನ್ನಯ ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು.
ಪರಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಅರಿಯಿಸಿಕೊಂಬಡೆ ಮೂಗ
ಅರುಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದರೆಂದು ಕಲಸಬಹುದೆ ಅಮಂಗಲವ.
ಇಂತೀ ಕ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಭಾವಶುದ್ಧವಾಗಿ
ಭಾವದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿಪ್ಪ ಗುರುಚರಭಕ್ತಂಗೆ
ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ
ಕಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುವನು. ॥ 1 ॥

ಎನ್ನ ಕನ್ನಡಿ ಒಳ ಹೊರಗಿಲ್ಲ.
ಎನ್ನ ಘಳಿಹ ಮುಟ್ಟನೊಳಕೊಂಡ
ಚಿರ ಹಡಪಕ್ಕೆ ಅಳವಲ್ಲ.
ಕತ್ತಿಯ ಬಸವಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟ.
ಕತ್ತರಿಯ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟ.
ಕಿತ್ತುಹಾಕುವ ಚಿಮ್ಮಟಿಕೆಯ ಪ್ರಭುರಾಯ ಕೂಟ್ಟ.
ಮಿಕ್ಕಾದ ಎನ್ನಯ ಮುಟ್ಟ ಸತ್ಯಶರಣರು ಕೊಟ್ಟರು.
ದೃಷ್ಟವ ತೋರಿ ಅಡಗುವ ಮುಕುರವ ಕೊಟ್ಟವರ ಹೇಳುವೆನು
ದೃಷ್ಟ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಪ್ರತಿಮ ಪ್ರಸನ್ನ
ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ಕಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗವು
ಎನಗೆ ದೃಷ್ಟವ ಕೊಟ್ಟು ತಾ ಬೆಳಗಿನೊಳಗಾದ! ॥ 2 ॥

ತುರುಬು ಜಡೆ ಬೋಳು ಬಿಡುಗುರುಳು
ಇವೆಲ್ಲವೂ ರುದ್ರನ ಅಡಿವೆಜ್ಜೆಯ ಕುರುಹು.
ಇಂತೀ ಕುರುಹಿನ ಮುದ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು
ತಮ್ಮಡಿಯ ಇರವನರಿಯದೆ
ಬರಿಯ ಬೊಮ್ಮವನಾಡಿ ನುಡಿವರ
ಸರ್ವಾಂಗದ ತೊಡಿಗೆಯ ಬಂಡೆ ಸಿಡಿಹಿಂಗೆ
ಕತ್ತರಿ ತರುಬಿಂಗೆ ಬೆಳೆದುದಕ್ಕೆ ತೊರೆಗೂರ
ಮತ್ತೆ, ಹರಿವ ನಖಕ್ಕೆ ಕಡಿಚಣ
ಮತ್ತೆ, ಉಸುರಿನ ದೆಸೆಯ ನಾಸಿಕಕ್ಕೆ, ಕಸನ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ

ಅಂಗುಲ ಸಂಗಿ.
ಇಂತೀ ಕಾಯಕದ ಬೆಂಬಳಿಯಲ್ಲಿ ತಂದನೆನ್ನ ಬಸವಣ್ಣ.
ಆತನಂಗದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಬಂದೆ ಕನ್ನಡಿವಿಡಿದು,
ಆ ಕನ್ನಡಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿ
ನಿಮ್ಮ ಮಲವ ನೀವೇ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎನಗನ್ಯ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲ
ಕಮಳೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವು ಕಳುಹಿದ ಮಣಿಹ. ॥ 3 ॥

ನಾ ಶಸ್ತ್ರವ ಹಿಡಿದಲ್ಲಿ
ಮುಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಒಂದನಿರಿಸಿ ಎರಡ ತೊಡೆವೆನು.
ಪೂರ್ವಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆರನಿರಿಸಿ ಮೂರ ತೊಡೆವೆನು.
ಉತ್ತರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆರನಿರಿಸಿ ಮೂವತ್ತಾರ ತೊಡೆವೆನು.
ಮೇಲಣ ದಂಡೆಯನೊತ್ತುವಲ್ಲಿ ಎರಡ ನಿಲಿಸಿ
ಇಪ್ಪತ್ತೈದ ತೊಡೆವೆನು.
ಇಂತೀ ಕೆಲಸವ ಸಾಧಿಸಿದಲ್ಲಿ,
ಕಂಕುಳ ತಟ್ಟೆನು, ಮೂಗುವ ಮುಟ್ಟೆನು,
ಮಂಡೆಯ ಬೋಳಿಸುವೆ, ಚಂಡಿಕೆಯನಿರಿಸುವೆನು
ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಕಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ. ॥ 4 ॥

ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ : ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುದನೂರಿನವನು ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ, ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೇಯ್ಗೆಯವನು ಮುದನೂರಿನ ರಾಮನಾಥನ ಭಕ್ತ, 12ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದ ಆದ್ಯ ವಚನಕಾರ ಇವನ ವಚನಗಳು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ,

ಸರಳವಾಗಿ, ಅರ್ಥ ಪ್ರಚುರತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತವೆ 'ರಾಮನಾಥ' ಎಂಬುದು ಈತನ ವಚನಗಳ ಅಂಕಿತ.

ಮಾದಾರ ಧೂಳಯ್ಯ : ಬಸವಣ್ಣನವರ ಸಮಕಾಲೀನನಾದ ವಚನಕಾರ. ಧೂಳೇಶ್ವರ ಈತನ ಅಂಕಿತ. ಮಾದಾರ ಧೂಳಯ್ಯ ಚರ್ಮದ ಕಾಯಕ ಮಾಡುವವನು. ತನ್ನ ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಅವಕ್ಕೆ ತಾತ್ವಿಕ ಆಯಾಮ ನೀಡಿದ್ದಾನೆ ಅರಿದು, ಮರೆದು, ಜೀವದನ ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಎರಡನೆಯ ವಚನದಲ್ಲಿ ಕಾಯಕದ ಮಹತ್ವವಿದೆ ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ ಎಂಬ ಬಸವಣ್ಣನ ತತ್ತ್ವ, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕವಾಗಿರುವ ವಚನ; ಕಾಯಕ ಮಾಡುವಾಗ ಶಿವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ಶಿವ ಬೇಡ, ಕಾಯಕವೇ ಬೇಕು.

ಸೊಡ್ಡಳ ಬಾಚರಸ : ಈತನ ವಚನಾಂಕಿತ ಸೊಡ್ಡಳ ದೇವ, ಸೊಡ್ಡಳ. ಬಿಜ್ಜಳನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯ ಅಳೆದುಕೊಡುವುದರ ಲೆಕ್ಕ ಬರೆಯುವವನು ಇವ. ಈತ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಭಕ್ತ 'ಬಸವ ಪುರಾಣ' 'ಬಸವೇಶ್ವರ ಕಾವ್ಯದ ಕಥಾಮಣಿ ಸೂತ್ರ ರತ್ನಾಕರ' ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈತನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ವಿವರಗಳು ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ ಕಾಲ 1160 ಸೊಡ್ಡಳ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ 102 ವಚನಗಳು ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿವೆ. ತತ್ವವಿವೇಚನೆ, ನೀತಿ ಬೋಧನೆ, ಅನ್ಯ ಮತ ಸಹಿಷ್ಣತೆ, ಅನ್ಯದೈವ ದೋಷಣೆ, ಶಿವಭಕ್ತಿ, ನಿಷ್ಠೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗ, ನಿರೂಪಣಾ ಶೈಲಿ ಇತರರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡಿ ಕಾಯಕದ ಅಮ್ಮಿದೇವಯ್ಯ : ಕನ್ನಡಿ ಕಾಯಕದ ಅಮ್ಮಿದೇವಯ್ಯನ ವೃತ್ತಿ ಕ್ಷೌರಿಕತನ, ಈತನ 10 ವಚನಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಪದಗಳಾದ ಹಡಪ್ಪ, ಕನ್ನಡಿ, ಕತ್ತಿ, ಕತ್ತರಿ, ಚಿಮ್ಮಟಿ, ಹಣ್ಣಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಉಪಮಾ ಸೂಚಕ ಪದಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ

1. ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ ನೇಯ್ಗೆಯನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಮೆಯಾಗಿಸಿದ್ದಾನೆ?
2. ಯಾರನ್ನು ತನ್ನೆಡೆಗೆ ತೋರದಿರಾ ಎಂದು ದಾಸಿಮಯ್ಯ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ?
3. ಗಾರುಡಿಗ ಯಾರು?
4. ದೇವರು ನೀಡದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?
5. ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನ ವಚನಗಳ ಆಶಯವೇನು?
6. ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನ ವಚನಗಳ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿರಿ.

ಮಾದಾರ ಧೂಳಯ್ಯ

1. ಎಲ್ಲರೂ ಅರಿದು–ಮರೆದು ಚುಚ್ಚುವುದೇನು?
2. ಧೂಳಯ್ಯ ಶಿವನಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಲು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ?
3. ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆ ಯಾವುದೆಂದು ಧೂಳಯ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ?
4. ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಧೂಳಯ್ಯ ಎಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ?
5. 'ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ' ಎಂಬುದು ಧೂಳಯ್ಯನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿರುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ?

ಸೊಡ್ಡಳ ಬಾಚರಸ :

1. ಮುಂಜಾನೆ ಹಲವರು ಏನು ಹೇಳುವರು?
2. ಯಾವ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಒಲ್ಲೆನೆಂದು ಬಾಚರಸ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ?
3. ಬಾಚರಸ ಹೇಳಿದ ಧಾನ್ಯಗಳ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಕನ್ನಡಿ ಕಾಯಕದ ಅಮ್ಮಿದೇವಯ್ಯ

1. ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧತೆ ಹೇಗಿರಬೇಕು?
2. ರುದ್ರನ ಅಡಿವೆಜ್ಜೆಯ ಕುರುಹು ಯಾವುದು?
3. ಅಮ್ಮಿದೇವಯ್ಯನ ವಚನಗಳ ಸಾರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

~ * ~ * ~ * ~

2. ಹರಿಣಬಾಲಿಯ ಕಥೆ

('ಪುಣ್ಯಾಸ್ರವ' ಕಾವ್ಯ ಕ್ರಿ.ಶ. 1331)

ನಾಗರಾಜ

ಆಶಯ: ಇಂದಿನ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ತತ್ಪರತೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಅಹಂಕಾರ ಇರಬಾರದು. ಅಹಂಭಾವ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ನಷ್ಟ–ಅನಿಷ್ಠಗಳಿಗೆ ಇತರರನ್ನು ದೂಷಿಸಿ ದ್ವೇಷ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದು ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸೋಲು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ, ಎನ್ನುವ ನೀತಿ ಈ ಕಥಾಭಾಗದ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು.

(**ಕಥಾವಸ್ತು :** ಲೋಕವೆಲ್ಲ ಗೆಲ್ಲುವ ಚಪಲದಲ್ಲಿ ರಾವಣ ತನ್ನ ಅಹಂಭಾವದಿಂದ ವಾಲಿಯು ತನಗೆ ಶರಣಾಗತನಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಲು, ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ವಾಲಿಗೆ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಕೋಪವುಂಟಾಯಿತು. ಉಭಯ ಪಕ್ಷದ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಭೀಷ್ಟದಂತೆ ದ್ವಂದ್ವ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವರು. ರಾವಣ ಸೋತುಹೋಗುವನು. ಗೆದ್ದ ವಾಲಿ ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗುವನು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ರಾವಣ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ವಾಲಿಯು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ಲಲು; ಇದಕ್ಕೆ ವಾಲಿಯ ಪೂರ್ವದ್ವೇಷವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಬಗೆದು ರಾವಣ ಆ ಪರ್ವತವನ್ನು ಕಿತ್ತೆತ್ತಲು ತಳಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದನು. ಇದನ್ನರಿತ ವಾಲಿ ಕಾಲು ಬೆರಳಿನ ತುದಿಯಿಂದ ಆ ಪರ್ವತವನ್ನು ಒತ್ತಲು ರಾವಣ ಅದರಡಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಗೋಳಾಡಿದನು. ಆಗ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಂಡೋದರಿ ಮುಂತಾದವರು ಬಂದು ವಾಲಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ದಶಕಂಧರನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು.)

ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದಾರ್ಯಾಖಂಡದ ಕಿಷ್ಕಂಧವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣಮನಾಳ್ವಂ ಕಪಿಧ್ವಜವಂಶಜರೊಳಗೆಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾಧರರಿಗೆ ಮುಖ್ಯಂ ಬಾಲಿದೇವ ನೆಂಬನರಸನಾ ತನೊಂದು ದಿವಸಂ ದಿವ್ಯಮುನೀಂದ್ರರೊರ್ವರಂ ಕಂಡು ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕದಿಂ ವಂದಿಸಿ ಧರ್ಮಶ್ರವಣಾನಂತರಂ:

ಕಂ॥ ಜಿನರ್ಗಂ ಜಿನಮುನಿಗಳ್ಗಂ

ಜಿನೈಕ ಶರಣರ್ಗಮಲ್ಲದುಳಿದರ್ಗಂ ತಾಂ ।

ವಿನಮಿತನಪ್ಪವನಲ್ಲೆಂ

ಬನುಪಮ ಸುವ್ರತವಿಶೇಷಮಂ ಕೈಕೊಂಡಂ ॥

ಅಂತುತ್ಕೃಷ್ಟವ್ರತಮಂ ಧರಿಯಿಸಿ ಸುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರೆ:

ಕಂ॥ ಅತ್ತಲು ಲಂಕಾಪುರದೊಳು

ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿನೃಪಾಳಕರಟಿ ವಿಘಟನ ಪಟು ದೋ।

ದೃತ್ತಂ ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನು

ದಾತ್ತಂ ದಶವದನನರಸುಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರ್ದಂ ॥

ಅಂತಾತಂ ಬಾಲಿದೇವ ಮತ್ತೊರ್ವಂಗೆರಜಿಗನೆಂಬ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಂ ಪಲಂಬರಿಂ ಕೇಳ್ದು ಮನದೊಳು ಹೃದ್ಯೋಗಮಂ ತಾಳ್ದು ವಿಶಿಷ್ಟಮಪ್ಪ ಶಿಷ್ಯನಂ ಕರೆದು ಪಾವುಡಮಂ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಪಿದೊಡಾತಂ ಬಂದು ಬಾಲಿದೇವನಂ ಕಂಡು ಪೊಡವಟ್ಟುಯಿಂತೆಂದಂ ದೇವಾ ಇಂದು ರಾವಣಂಗಿದಿರಪ್ಪವರಾರೂಯಿಲ್ಲವಾತನ ಮನದ ಬಯಕೆಯೆಂತೆಂದೊಡೆ ನಿಮ್ಮ ತಮ್ಮನ್ವಯದೊಳು ಪಿಂತಣಸ್ನೇಹಮಂ ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸಲ್ವೇಕೆಂತೆನೆ ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಸೂರ್ಯಜಂಗೆ ವೈರಿಯಾಗಿರ್ದ ಯಮ ನೆಂಬನಂ ನಿರ್ದಾಟಿಸಿಯಾತನ ರಾಜ್ಯಮಂ ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿದುಪಕಾರಮಂ ನೆನೆದು ನಿನ್ನ ತಂಗಿ ಶ್ರೀಮಾಲೆಯನೆಮ್ಮೊಡೆಯಂಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಪೊಡವಟ್ಟು ಸುಖದಿಂ

ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ವುದೆನೆ ಬಾಲಿ ವಿಳಯಸಮಯದ ಶೂಲಿಯಂತೆ ಮುಳಿಸಂ ಮೊಗಕ್ಕೆ ತಂದಿಂತೆಂದಂ

ಕಂ॥ ಪ್ರತಿಕಂಗಂ ಭಾವಿಪಡ

ಪ್ರತಿಕಂಗಮದಾವುದಂತರಂ ಸುರಮಣಿಯೊಳ್

ಪ್ರತಿಯಿಡೆ ಕಾಚಿನ ಮಣಿಯನು

ಮಿತರಂ ನಾಲಗೆ ಮುರುಂಟಿ ಪೋಗದೆ ಧರೆಯೊಳ್ ॥

ಅದುಕಾರಣದಿಂ ನಿಮ್ಮ ರಾವಣಂಗೆಱಗುವುದೆಂಬ ಮಾತನುಳಿದು ಮತ್ತಾವುದನಾದಡಂ ಮಾಳ್ಪೆನೆನೆ ದೂತನಿಂತೆಂದಂ:

ಕಂ॥ ನೀನಾತಂಗೆಱಗದೆಯಭಿ

ಮಾನತೆಯಿಂದಿರ್ದೆಯಾದಡಂ ನಿನಗಕ್ಕುಂ ।

ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟತೆ ರಾಜ್ಯವಿ

ಹೀನತೆ ಕಪಿಕೇತುವಂಗೆ ಭಾವಿಸು ಬಗೆಯೊಳ್ ॥

ಎಂಬುದುಂ ಬಾಲಿದೇವನಂತಾದೊಡಾಗಲಿ ಪೋಗೆಂದು ದೂತನಂ ಪೋಱಮಡಿಸಲಾತಂ ಬಂದು ದಶಮುಖನಂ ಕಂಡು ಪೋಗಿಬಂದ ವೃತ್ತಾಂತಮನೆಲ್ಲವಂ ಪೇಳೆ ಕೇಳ್ದಾಗಲೆ ಸೇನಾಪತಿಯಂ ಕರೆದು ಸನ್ನಾಹಭೇರಿಯಂ ಪೊಯಿಸಿ ವಿಳಯ ಸಮಯ ಸಮುದಿತ ನೀರದಸ್ತನಿತ ಘೋಷಾನುಕಾರಿಯಪ್ಪ ಭೂರಿಭೇರೀರವಮಂ ಕೇಳ್ದು ಪಣ್ಣಿಬಂದು ಮುಂದೆ ನಿಂದಿರ್ದ ವಿದ್ಯಾಧರ ಸೈನ್ಯಮಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕಿಷ್ಕಂಧಮಂ ಮುತ್ತುವುದುಂ ಬಾಲಿದೇವಂ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಾತಂ ಮನ್ನಿಸದೆ ಆತ್ಮೀಯಬಲಮಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಪೊರಮಡಲೆರಡು ಬೀಡಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮಾಳೋಚಿಸಿ ಪ್ರತಿವಾಸುದೇವನೊರ್ವಂ ಚರಮಾಂಗನೊರ್ವಂಗೀರ್ವರ್ಗಂ ಸಾವಿಲ್ಲಂ ನೆರೆದ

ಸೈನ್ಯಮಂ ಕಾದಿ ಕೊಲಿಸುವುದು ಕಜ್ಜಮಲ್ಲದುಕಾರಣಂ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಮಂ ಮಾಡಲೆಂದು ಸಮಕಟ್ಟಿನೊಳೊಡಂಬಡಿಸಿ ಕಾದಿಸುವಲ್ಲಿ ಪಿರಿದುಂ ಪೊತ್ತು ಕಾದುವಲ್ಲಿ ಬಾಲಿದೇವಂ ರಾವಣನಂ ಪಿಡಿದು ಕಟ್ಟಿ ಕರುಣಿಸಿ ಬಿಡುವುದುಂ ವಿಗತಗರ್ವನಾಗಿರ್ದ ದಶಮುಖನಂ ಬಾಲಿಮುಖಧ್ವಜಂ ನೋಡಿ ಕ್ಷಮೆಯಂ ಮಾಡಿ ತನಗದುವೆ ವೈರಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣಮಾಗಿ ತನ್ನ ತಮ್ಮಂ ಸುಗ್ರೀವಂಗೆ ರಾಜ್ಯಮಂ ಕೊಟ್ಟಾತನಂ ದಶಗ್ರೀವಂಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ತಾಂ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡು ಸಕಳಾಗಮಂಗಳೊಳ್ಪರಿಣತನಾಗಿಯೊರ್ವನೆ ವಿಹಾರಿಸುತ್ತಂ ಬಂದು ಕೈಳಾಸಪರ್ವತದೊಳು ಪ್ರತಿಮಾಯೋಗದಿನಿರುತ್ತಿರಲಾ ಕಾಲದೊಳು ರಾವಣಂ ರತ್ನಾವಳಿಯಂ ಮದುವೆಯಾಗಲ್ಬರುತ್ತ ಬಾಲಿಮುನೀಂದ್ರರನ ಮೇಲೆ ವಿಮಾನಂ ಕೀಲಿಸೆ ಕೆಳಗಂನೋಡಿ ಕಂಡು ಪಿಂದಣ ಮನದ ಕ್ರೋಧಮಂ ಬಿಡದೆ ವಿಮಾನಮಂ ಕೀಲಿಸಿದನೆಂಬ ಬಗೆಪುಟ್ಟಿ ತಾನತಿಕ್ರೋಧನಾಗಿ ಮುಮುಕ್ಷುಗೂಡಿ ಪರ್ವತಮಂ ಕಿತ್ತು ಸಮುದ್ರದೊಳೀಡಾಡಿ ಪೋಪೆನೆಂಬಾಗ್ರಹಮನೆತ್ತಿಕೊಂಡು;

ಕಂ॥ ಧರೆಗಿಳಿದು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ
ಭರದೊಳ್ತಕ್ಕೈಸಿಯಾತ್ಮವಿದ್ಯಾಬಲದಿಂ ।
ಗಿರಿಯಂ ಪೊತ್ತೆತ್ತಿದನ
ಚ್ಚರಿಮಿಗೆ ಕೈಳಾಸಮಂ ದಶಾನನನಾಗಳ್ ॥

ಅದಂ ಬಾಲಿಮುನೀಂದ್ರನಱಿದಲ್ಲಿಯ ರತ್ನ ರಚಿತಚೈತ್ರಾಲಯಂಗಳ ಮೋಹದೊಳ್ತಪೋಬಲವೃದ್ಧಿಯಿಂದಾ ಪರ್ವತಮನೆಡೆದ ಪಾದದುಂಗುಟದ ಕೊನೆಯಿಂದೊಯ್ಯನೊತ್ತುವುದುಂ ತದ್ಗಿರೀಂದ್ರದ ಭಾರದಿಂ ಬಲವಳಿದು ಸಿಲ್ಕಿ ಪೊಱಮಡಲಾರದೆ ಕೆಸಱೊಳ್ಬಿರ್ದ ಪಸುವಿನಂತೆ ದಶಮುಖಂ ಕೇಳಿಟ್ಟೋಱಲೆಯಾ ಧ್ವನಿಯಂ ವಿಮಾನದೊಳಿರ್ದ ಮಂಡೋದರಿಯಾದಿಯಾದಂತಃಪುರ

ಕಾಂತಾಜನಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕೇಳ್ದು ಬಾಲಿಮುನೀಂದ್ರರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ವಂದವಿರಳಾಶ್ರು ಧಾರಪೂರಿತ ಗಂಡಮಂಡಳೆಯರಾಗಿ ಎಲೆ ಸ್ವಾಮಿ ನಿಮ್ಮಡಿ ದಯಾಮೂಲ ಧರ್ಮಮೆಮಗೆ ಪುರುಷಭಿಕ್ಷಮನಿಕ್ಕಬೇಕೆಂದಡಿದಳಿರೊಳಡ್ಡಂಗೆಡೆಯೆ ಮುನೀಶ್ವರಂ ಕರುಣಿಸಿಯೊಲಿದುಂಗುಟಮನಿನಿಸಂ ಸಡಿಲಿಸೆ ಸಂದಿಯುಂ ಪೊರಮಟ್ಟು ತನ್ನ ತಲೆಯಂ ತಡವಿ ನೋಡುತ್ತಿರ್ಪನ್ನೆಗವಾ ಸಮಯದೊಳ್ಬಾಲಿ ಯೋಗೀಂದ್ರನ ತಪಃಪ್ರಭಾವಕ್ಕಾಸನ ಕಂಪಮಾಗಿ ಚತುರ್ನಿಕಾಯಾಮರರೆಲ್ಲಂ ಬಂದು ಪಂಚಾಶ್ಚರ್ಯಮಂ ಮಾಡಿ ವಂದಿಸಿ ದಶವದನನೋಱಲ್ದ ಕಾರಣಂ ರಾವಣನೆಂದು ಪೆಸರನಿಟ್ಟು ದೇವರ್ಕಳು ನಿಜನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಪೋಗಲಾ ರಾವಣಂ ಬಾಲಿಮುನೀಂದ್ರನೊಳು ನಿಶ್ಶಲ್ಯವಾಗಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡುಪೋದನಿತ್ತಲಾ ಯತೀಂದ್ರ ಚೂಡಾಮಣಿಗೆ ಕೇವಲಜ್ಞಾನಂ ಪುಟ್ಟಿ ಅನೇಕ ದೇಶಂಗಳೊಳು ಗಂಧಕುಟಿ ವಿಭೂತಿಯಿಂ ವಿಹಾರಿಸಿ ಕೆಲವು ಕಾಲದಿಂ ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣನಾದನಿತ್ತಲೊಂದು ದಿವಸಂ ವಿಭೀಷಣಂ ಸಕಲಭೂಷಣ ಕೇವಲಿಗಳಂ ಕಂಡು ವಂದಿಸಿ ಧರ್ಮಶ್ರವಣಾ ನಂತರಂ ಇಂತೆಂದನೆಲೆ ಮುನೀಶ್ವರ ಬಾಲಿಮುನೀಶ್ವರಂಗೆ ಕೇವಲಲಬ್ಧಿಯನಾಂತ ಪುಣ್ಯದ ಫಲಮಾವುದೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಬುದುಂ ಅವರಿಂತೆಂದರೀ ಭರತ ಕ್ಷೇತ್ರದಾರ್ಯಾಖಂಡದೊಳಗೆ ವೃಂದಾರಕಾರಣ್ಯದೊಳಗೊಂದೆರಳೆ ಆ ವನದ ಜಿನಮುನಿಗಳು ಪರಮಾಗಮಮಂ ಪ್ರತಿದಿನವೋದುತಿರೆ ಕೇಳ್ದು ಪುಣ್ಯದ ಫಲದಿಂದಾಯುಷ್ಯಾವಸಾನದೊಳ್ಮುಡಿಪಿ ಅಯಿರಾವತ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಶ್ವಪುರದ ವೈಶ್ಯನೊರ್ವಂ ವಿರಹಿಯೆಂಬನಾತನ ಪೆಂಡತಿ ಶೀಲವತಿಯವರೀರ್ವರ್ಗಂ ಮೇಘರಥನೆಂಬ ಮಗನಾಗಿ ಅಣುವ್ರತಂಗಳಂ ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸಿ ಕಾಲಾಂತರದಿಂ ಶರೀರಭಾರವನ್ನಿಳಿಪಿ ಈಶಾನಕಲ್ಪದೊಳ್ದೇವನಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿಂ ಬಂದು ಪೂರ್ವವಿದೇಹದ ಕೋಕಿಳ ಗ್ರಾಮದ ವೈಶ್ಯಂ ಕಾಂತಶೋಕನಾತನ ಭಾರ್ಯೆ

ರತ್ನಾಕಿನಿಯವರೀರ್ವರ್ಗಂ ಸುಪ್ರಭನೆಂಬ ಮಗನಾಗಿ ತಪಂಮಾಡಿ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯೊಳ್ಸಂಭವಿಸಿಯಲ್ಲಿಂ ಬಂದು ಬಾಲಿದೇವನಾದನೆಂದು ವಿಭೀಷಣಂಗೆ ಕೇವಲಿಗಳ್ವೇಳ್ದರಿಂತು ಪರಮಾಗಮ ಶ್ರವಣಮಾತ್ರದಿಂ ಕುರಂಗನಿಂತಪ್ಪೈಶ್ವರ್ಯದೊಳ್ಕೂಡಿದುದೆಂದೊಡನುದಿನಮಾಗಮಂಗಳಂ ಕೇಳ್ವವರ ಸುಕೃತಮನೇನೆಂಬುದೆಂದು ಮತ್ತಮಿಂತೆಂದರು.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ: ನಾಗರಾಜ:

ಪುಣ್ಯಾಸ್ರವ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದವನು ನಾಗರಾಜ. ಈತನು ಜೈನಕವಿ. ಕೌಶಿಕ ಗೋತ್ರದವನು. ಇವನ ತಂದೆ ಸೇಚೆಂಬಪುರದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಿನಶಾಸನದೀಪಕನಾದ ವಿವೇಕವಿಟ್ಠಲದೇವ, ತಾಯಿ ಭಾಗೀರಥಿ, ಸಹೋದರ ತಿಪ್ಪರಸ, ಗುರು ಅನಂತ ವೀರ್ಯ, ಸಗರದ ನಗರದವರು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಕನ್ನಡಿಸಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈತನಿಗೆ ಸುಲಲಿತಕವಿತಾಕಲ್ಪವಲ್ಲೀವಸಂತ, ಭಾರತೀಭಾಳನೇತ್ರ, ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಿಲಕ, ಕವಿಮುಖಮುಕುರ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳು ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1253ನೆಯ ಪ್ರಜಾಪತಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ 1331ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಪುಣ್ಯಾಸ್ರವ ಚಂಪೂ ಗ್ರಂಥ; 12 ಅಧಿಕಾರಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 52 ಕಥೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಜೈನಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಒಂದೊಂದು ಗುಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದ ಈ 52 ಪುರಾಣಪುರುಷರ ಕಥೆಗಳಿವೆ.

'ಹರಿಣಬಾಲಿಯ ಕಥೆ'ಯಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ವಾಲಿಯ ಕಥೆ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ರಾಮಾಯಣದ ಈ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಜೈನ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕವಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಬಾಲಿದೇವನ ಸ್ಥಳ ಯಾವುದು?
2. ಬಾಲಿದೇವನು ಏನೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು?
3. ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಬಾಲಿದೇವನು ಯಾರ ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸಿದನು?
4. ರಾವಣನು ವಿಮಾನವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು? ಮತ್ತು ಏಕೆ?
5. ಶಿಷ್ಯನು ಬಾಲಿದೇವನನ್ನು ಕುರಿತು ಏನೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು?
6. ರಾವಣ ಮತ್ತು ಬಾಲಿದೇವನ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಯುದ್ಧವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ.
7. ಬಾಲಿದೇವನ ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

~ * ~ * ~ * ~

೩. ಎಣ್ಣೆ! ಚಿಮಿಣಿ ಎಣ್ಣೆ!

ನಿರಂಜನ

ಆಶಯ: ಮಾನವ ಸಂಕುಲದ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಯುದ್ಧ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮುದ್ದು ಗುಂಡುಗಳು, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾನವನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದಾಗ ಆತ ದೇಹಕ್ಷಯದಿಂದ ಸಾವಿಗೊಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ ಇದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪರಿಣಾಮ. ಆದರೆ ಯುದ್ಧದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದಾಗ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಹೇಗೆ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಕಥೆಯು ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಧಿಕ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಎಣ್ಣೆಯ ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದ ಉಕ್ರೇನ್ ಮೇಲೆ ರಷ್ಯಾ ದೇಶ ದಾಳಿ ನಡೆಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆಯಾದ ಅಡುಗೆ ಎಣ್ಣೆಯ ಬೆಲೆಯು ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯುದ್ಧ ಚಿಕ್ಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನೆಲಕಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಕಥೆಯ 'ಸೋಮನೇ' ಸಾಕ್ಷಿ.

ಸೋಮ ಎಣಿಕೆ ಹಾಕಿದ: ಟಪ್ಪಾಲು ಬಸ್ಸು ಬಂದಾಗ ಮಾರಿದ ಬೀಡ 21; ಬೇರೆ ಮಾರಾಟ 9; ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗರು ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಬೀಡಿ 10 ಪೈಯದು; ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರಾಟ 6 ಪೈಯದು; ನೆಲಗಡಲೆಗೆ ಗಿರಾಕಿ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಆ ದಿನ ನಾಲ್ಕಾಣೆಯ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗಿತ್ತು.

ಮನೆಯ ವೆಚ್ಚ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಾಲದು ಆ ಹಣ. ಮತ್ತೆ ನಾಳೆಯ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಬೀಡ ಕಟ್ಟಲು. ಬೀಡಿ ಕೊಳ್ಳಲು ದುಡ್ಡು ಬೇಕು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿ ಬಾಣಂತಿಯಾಗುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾಣ

ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ನಿತ್ರಾಣಿಯಾಗಿದ್ದ ಹೆಂಗಸು. ಅವಳು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದುದು ಮೂರು ವರ್ಷದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗು. ಸೋಮನ ಜೀವನದ ಉಸಿರಾಗಿ ಅವಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದಳು. ದಿನದ ಗಳಿಕೆಯಿಂದ ಬದುಕು ಸಾಗಬೇಕು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಯರ ಭಂಡಸಾಲೆಯಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಸಾಲುವಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆಯ ಅಂಗಡಿ. ಮುಂಜಾನೆ ಮಗಳೊಡನೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವಳಿಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ನೆಲಗಡಲೆ ಕಾಳುಗಳ ತಿನಿಸು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮನೆಗೆ ವಾಪಸಾಗುವುದು ಸಂಜೆಗೆ.

ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ಸೋಮನ ಸಂಸಾರ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಎಂಜಿನಿಯರರ ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಸಗುಡಿಸುವ ಕೆಲಸವಿತ್ತು ಸೋಮನಿಗೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ, ಯುದ್ಧ ಶುರುವಾದ ಮೇಲೆ ಅವನು ಯಾರ ಹಂಗೂ ಇಲ್ಲದೇ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಂಗಡಿಕಾರನಾದ. ಹೆಂಡತಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ತನ್ನ ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗ ಕಂಡು ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿದ್ದಳೊ ಎಂದು ಸೋಮ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಉದ್ಗಾರವೆತ್ತುತ್ತಿದ್ದ.

ಬೀಡಿ ಸೇದುವವರಿಗಾಗಿ ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಮಿಣಿಮಿಣಿ ದೀಪವನ್ನು ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತು ಉರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಚಿಮಿಣಿ ಎಣ್ಣೆ ಬೇಕು. ಸೋಮ ವಾರಕ್ಕೊಂದು ಬಾಟಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಸೋಮ ಅಂಗಡಿಕಾರನಾದಾಗಿನಿಂದಲೂ ರಾಯರ ಭಂಡಸಾಲೆಯ ಖಾಯಂ ಗಿರಾಕಿ. ನಗದು ಹಣ ಪಡೆದು ಸಾಮಾನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಸೋಮ ರಾಯರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವನೊಡನೆ ನಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿ ರಾಯರು ತನಗೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಗೌರವದಿಂದ ಸೋಮ ಸಂತೃಪ್ತ.

ಯುದ್ಧ ಯುದ್ಧ ಎಂದೆಲ್ಲ ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸೋಮ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ, ತಲೆಗೆ ಒಂದೂ ಹೋಗದು.

ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧ ಹೂಡುವುದಾದರೂ ಏಕೆ? ಅದು ಅವನಿಗೆ ಬಗೆಹರಿಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆದರೂ, ದಿನಾಲೂ ತನ್ನ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಹಾದುಹೋಗುತ್ತ ಎರಡು ಪೈಗಳ ಬೀಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಜವ್ವನಿಗ ರಾಮಪ್ಪನೊಡನೆ, ಯುದ್ಧದ ಬಗೆಗೆ ಸೋಮ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳದ ದಿನವಿಲ್ಲ. ಅನುದಿನದ ವೃತ್ತಾಂತವೇನೂ ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಯುದ್ಧದ ಅಂತ್ಯ ಏನಾಗುವುದು? ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ವೈರಿಗಳು ಬರುವರೊ? ದವಸಧಾನ್ಯಗಳ ಏರಿದ ಬೆಲೆ ತಗ್ಗುವುದೊ?

* * *

ಊರಿನಲ್ಲಿ ಜಿನಸಿನ ಅಂಗಡಿಗಳ ಲೂಟಿ ನಡೆದು ಅಕ್ಕಿಮುಡಿಗಳು ಸೂರೆಯಾದಾಗ, ರಾಯರು ಹೆದರಿದರು ಅವರು ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿದರು.

ಆಗ ಸೋಮ ಹೇಳಿದ:

"ಬರಲಿ, ನೋಡುವ ನಾನಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಭಂಡಸಾಲೆಯಿಂದ ಒಂದು ಕಾಳು ಕೂಡಾ ಮಿಸುಕದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಲುಚ್ಚರು! ದರೋಡೆಗಾರರು! ಮೈಮುರಿದು ದುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ ರೋಗ!"

ರಾಯರ ಭಂಡಸಾಲೆ ಲೂಟಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸೋಮನಂತಹ ಧೈರ್ಯವಂತ ಹತ್ತಿರ ಇರುವನೆಂದು ಅವರು ಸಮಾಧಾನ ತಳೆದರು.

* * *

ದವಸಧಾನ್ಯಗಳ, ಎಣ್ಣೆ ಜಿನಸುಗಳ ಬೆಲೆ ಏರುತ್ತ ಸಾಗಿತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಡವರನ್ನು ಸುಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ.

"ಛೇ! ಛೇ! ಹಾಗೂ ಉಂಟೆ?" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸೋಮ".

'ರಾಯರಂತಹ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಮೇಲೂ ಆರೋಪವೇ?, ಅವರೆಷ್ಟು ಸತ್ಯಸಂಧರು' ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ; ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೆ.

ದಿನಹೋದಂತೆ ಜೀವನ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಯಾವುದರ ಬೆಲೆಯೂ ತಗ್ಗುವ ಲಕ್ಷಣ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸೋಮನ ಸಂಪಾದನೆಯೊ-ಮೊದಲಿನಷ್ಟೆ.

ನೆಲಕಡಲೆಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸೇರಿಗೆ ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ದುಡ್ಡಿಗೆ ಏರಿಸಿದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಗುವಿಗಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಣಬಡಿಸಿದರಾಯಿತು ಎಂದುಕೊಂಡು. ತಾನು ಅರೆಹೊಟ್ಟೆ ಉಣ್ಣತೊಡಗಿದ.

* * *

ಆ ದಿನ ಸಂಜೆ ಸೋಮ ತನ್ನ ಅಂಗಡಿಯ ಬಾಗಿಲಿಕ್ಕಿ ಅರ್ಧ ಸೇರು ಅಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಯರ ಭಂಡಸಾಲೆಗೆ ಹೋದ. ರಾಯರು ಕೂಗಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸೋಮ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದ.

ಹೊಸ ಆಜ್ಞೆ, ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿನ ಸಕ್ಕರೆ ದಾಸ್ತಾನನ್ನು ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದು ನೋಡುವರಂತೆ; ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಿದರೆ ಶಿಕ್ಷಿಸಬಹುದಂತೆ.

ಸೋಮ ಯೋಚಿಸಿದ: ಹೀಗೂ ಉಂಟೆ? ಎಂಥ ಅನ್ಯಾಯ! ಇಂತಿಷ್ಟು ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರುವುದಕ್ಕೂ ಸರಕಾರದ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಕೆಂದರೆ ಬೇರೇನು ಉಳಿಯಿತು?

ಕಣ್ಣು ಬಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಂಡಕಾರುತ್ತ ರಾಯರು ಗರ್ಜಿಸಿದರು:

"ಕಲೆಕ್ಟರರ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಶುರುವಾಗಿದೆ ಮೊಘಲ್ ದರ್ಬಾರ್"!

ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟ ಕ್ರಮವಪ್ಪ ಇದು ಎಂದುಕೊಂಡ ಸೋಮ.

ಭಂಡಸಾಲೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಗಿರಾಕಿಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ರಾಯರು ಗರ್ಜಿಸಿದರು:

"ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಯುದ್ಧ ನಿಧಿಗೆ ಚಂದಾ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಬೇಕು. ಹಣ ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಸುರಿಯಬೇಕು .ಸಾಮಾನು ಮಾತ್ರ ಕಮ್ಮಿ ಬೆಲೆಗೆ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾರಬೇಕು!"

ಸೋಮನಿಗೆ ಅನಿಸಿತು; ಅದು ಕೂಡಲೇ ಕೂಡದು, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಡುವಾಗ ನಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅದು ಕೇಳಬೇಡವೆ? ಹೌದು ಅವನು ಕೂಡಾ ಯುದ್ದನಿಧಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ. ಒಂದಾಣೆ. ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ. ಯಾರೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದು ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆ ಹಣ ಹೋಗಿತ್ತು.

ರಾಯರ ದೃಷ್ಟಿ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಸೋಮ ಕೇಳಿದ.

"ಅರ್ಧಸೇರು ಅಕ್ಕಿ,"

"ಐದು ದುಡ್ಡು" ಎಂದರು ರಾಯರು.

ಯಾರ ಮೇಲಿನ ಸಿಟ್ಟು ಇದು? ಹಿಂದಿನ ದಿನವಷ್ಟೇ ನಾಲ್ಕು ದುಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಂಡುಹೋಗಿದ್ದೇನಲ್ಲ? ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪೈ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

ರಾಯರು ಕೂಗಿ ನುಡಿದರು:

"ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಂಡು ಹೋಗು; ಇಲ್ದಿದ್ರೆ ಕಲೆಕ್ಟರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗು!"

* * *

ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಜೆ ತನ್ನ ಅಂಗಡಿ ಮುಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸೋಮ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಾಮಾನು ಗಾಡಿಯಿಂದಿಳಿದು ಅಂಗಡಿಯ ಒಳಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡ. ಚಿಮಿಣಿ ಎಣ್ಣೆ ಡಬ್ಬಗಳೂ ಹಲವು ಇದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಎಣ್ಣೆ ತರಬೇಕು. ಮನೆಯ ಬುಡ್ಡಿ ದೀಪವೂ ಬರಿದು; ಅಂಗಡಿಯ ಚಿಮಿಣಿಯೂ ಖಾಲಿ, ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಕಾಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ದುಡ್ಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲುಬಾಟಲಿ ತರೋಣ ಎಂದು, ಪುಡಿಕಾಸಿನೊಡನೆ ರಾಯರ ಭಂಡಸಾಲೆಗೆ ಹೋದ.

ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು.

"ಕಾಲು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ಒಂದಾಣೆ ಇವತ್ತಿನಿಂದ".

"ತುಂಬ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತಲ್ಲ ಧನಿಗಳೇ" ಎಂದ.

ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಬೇಕಿದ್ದರೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ.

ಬೇಕಿದ್ದರೆ? ಹು! ಬೇಡವೆ ಮತ್ತೆ? ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೂ ಒಂದೆರಡು ಕಾಸು ಹುಡುಕಿ ತಂದು, ಒಂದಾಣೆ ತೆತ್ತು, ಸೋಮ ಎಣ್ಣೆ ಕೊಂಡ. ಅವನಿಗೆ ತುಂಬಾ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಹಣ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದೊಂದು; ರಾಯರ ಬಗ್ಗೆ ತಾನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರೀತಿಯ ಒಂದಂಶವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅವರು ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಇನ್ನೊಂದು.

* * *

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೂ ಸೋಮ ಎಣ್ಣೆ ತಂದ

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಒಂದು ಸುದ್ದಿ ಹೇಳಿದ: ಉತ್ತಮ ಚಿಮಿಣಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಬಾಟಲಿಗೆ 3 ಆಣೆ 2 ಪೈಗೂ ಕೀಳು ತರಹೆಯದನ್ನು 3 ಆಣೆ 1 ಪೈಗೂ ಮಾರಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೇಳಿದರೆ ವೋಚರ್ ಕೊಡಿ ಎನ್ನಬೇಕು.

ಸೋಮ ಕೇಳಿದ.

"ವೋಚರ್ ಅಂದ್ರೆ?"

"ಒಂದು ಚೀಟಿ, ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಿದ್ದೂಂತ".

"ಹ್ಞ, ಅದನ್ನು ಏನು ಮಾಡೋಕು?"

"ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸಿದರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ!"

ಸಂಜೆ ಸೋಮ ಮತ್ತೆ ರಾಯರ ಭಂಡಸಾಲೆಗೆ ಹೋದ, ಬಾಟಲಿಯೊಡನೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅಂದರು:

"ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಿ. ಈಗ ಇಲ್ಲ!"

ಇದು ಮನೆಗೆ; ಎಂದರೆ ಅವರು ಕೇಳಬೇಕಲ್ಲ?

ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಗಡಿಗೆ ಸೋಮ ಹೋದ. ಕಾಲು ಬಾಟಲಿಗೆ 1 ಆಣೆ 1 ಪೈ ಎಂದರು ಅಲ್ಲಿ!

ಥರಥರನೆ ನಡುಗುತ್ತ ತಾನೇನು ಚಿಲ್ಲರೆಯವನಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಸೋಮ, "ವೋಚ್ರು ಕೊಡಿ," ಎಂದ.

ಸಾಹುಕಾರರು ಪಾದದಿಂದ ಹಿಡಿದು ತಲೆಯತನಕ ಸೋಮನನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಕಟವಾಗಿಯೇ ನಕ್ಕು, "ಎಂಥ ವೌಚರ್?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ಸೋಮನ ಸಿಟ್ಟೆಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಹೊರಬಂದು ಅವನು ಕೂಗಾಡಿದ:

"ಪಾಪ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ! ಬಡವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಡಿ! ಸರಕಾರ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟಿತು ದೇವರು ಶಾಸ್ತಿ ಮಾಡ್ತಾನೆ"

ಸೋಮನ ಮಾತು ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅಂಗಡಿಯ ಆಳು ಅವನನ್ನು ಹೊರದಬ್ಬಿದ.

ಸಾಹುಕಾರರು, ಘನವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲಿಂದ, ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಬಂದವರೊಡನೆ ಹಿಟ್ಲರನ ಸಾಹಸವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸತೊಡಗಿದರು.

....ಆಚೆ ಅಂಗಡಿಯವರಂತೂ ತಮ್ಮ ಆಳುಗಳ ನಗುವಿನ ಹಿಮ್ಮೇಳದೊಂದಿಗೆ ಸೋಮನನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಿದರು.

ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಗುವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಅವನು ಮನೆಗೆ ಬಂದ.

* * *

ಮರುದಿನ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಹೇಳಿದ: ಇತರ ಅಂಗಡಿಗಳ ಅವಸ್ಥೆ ಏನು ಅಂತ ನೋಡಬಹುದಲ್ಲ?

ಸೋಮ ಹೊರಟ.

ವೌವ್ಚರ್ ಗಿವ್ಚರ್ ಇಲ್ಲವೆಂದರು ಒಂದೆಡೆ.

ಸರಕಾರವೇ ಎಣ್ಣೆ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಹೋಗು! ಎಂದರು ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ.

ಹೀಗೆಯೇ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ

* * *

ಮಾರನೆ ದಿನ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಹೇಳಿದ!

"ನಾವೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ್ಬೇಕು."

ಆ ರಾತ್ರಿ ಕೂಳಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳಕಿಲ್ಲದೆ ಇರಬೇಕಾಯಿತು.

ಹಗಲು ವ್ಯಾಪಾರ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ರಾತ್ರಿ ಜಡಿಮಳೆ ಬೀಸಿತು; ಮಾಡ ಹಾರಿತು; ಗೋಡೆ ಕುಸಿಯಿತು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ನೋಡುವಾಗ ಮಗುವಿನ ಮೈ ಕೆಂಡದಂತೆ ಕಾದಿತ್ತು ಸೋಮ ತಲೆಯನ್ನು ಕೆದರಿಕೊಂಡ. ಕಣ್ಣುಗಳು ಊದಿದ್ದುವು.

"ಅನ್ಯಾಯ" ಎಂದು ಕೂಗಿದ.

ಎದ್ದು ಪುನಃ ಅದೇ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿದ.

ಬರಿದಾಗಿದ್ದ ದೀಪದ ಬುಡ್ಡಿಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು, ಹೊರಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದ. ನೆಲಗಡಲೆಯ ಡಬ್ಬ ಉರುಳಿತು.

"ಉರುಳಲಿ, ನನಗದು ಬೇಡ" ಎಂದುಕೊಂಡ.

ಅವನು ನಡೆದದ್ದು ಊರಿನ ಮೈದಾನಕ್ಕೆ.

ಪೊಲೀಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರು ಕವಾಯಿತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸೋಮ ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಓಡಿ "ಎಣ್ಣೆ!" ಎಂದ.

ಸಾಹೇಬರು ಕ್ಷಣ ಹೊತ್ತು ಅವನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿದರು.

ಸೋಮ ಅವರ ಮುಖದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ದೀಪದ ಬುಡ್ಡಿಯನ್ನೂ ನೂಕಿ "ಎಣ್ಣೆ ಕೊಡು." ಎಂದ.

* * *

... ಹೋಟಲಿನವರು ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಬಿಸಿನೀರೆರೆಚಿದರೇನೊ. ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಸೋಮನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಸುತ್ತಲೂ ಪೋಕರಿ ಹುಡುಗರು, ಒಬ್ಬ ಕೂಗಿದ "ಎಣ್ಣೆ!" ಹಲವರು ಮಾರ್ದನಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಸೋಮ ತನ್ನ ಕೈಯತ್ತ ನೋಡಿದ. ಜಜ್ಜಿ ಹೋಗಿದ್ದ ದೀಪದ ಬುಡ್ಡಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಇತ್ತು ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಂಡವನಂತೆ ಸೋಮ ಆ ಬುಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ "ಎಣ್ಣೆ!" ಎಂದು ಕಿರಿಚುತ್ತ ಎದ್ದು ನಿಂತ. ಹುಡುಗರು "ಎಣ್ಣೆ!" ಎಂದರು. "ಹುಚ್ಚ" ಎಂದರು. ಸೋಮ ಓಡಿದ. ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಓಡಿದ.

ಒಂದು ಕಾರು ಬೇರೆ ಬೀದಿಯಿಂದ ಸರಕ್ಕನೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದು ಎದುರಾದ ಸೋಮನನ್ನು ಚರಂಡಿಗೆ ಎಸೆದು, ನಿಲ್ಲದೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿತು. ನಿಂತು ಹೊರಡುವುದೆಂದರೆ ವೃಥಾ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಖರ್ಚು!

* * *

(ಆಕರ : ಸುವರ್ಣ ಕಥಾ ಸಂಕಲನ)

ನಿರಂಜನ: ನಿರಂಜನ (1924–1995) ಒಬ್ಬ ಖ್ಯಾತ ಬರಹಗಾರರು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರು. ನಿಜ ನಾಮಧೇಯ ಕುಳಕುಂದ ಶಿವರಾಯ. ಇವರು 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಲೇಖಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಪರ ಚಳವಳಿಯ ಮುಂದಾಳು. ಗಾಂಧೀಜಿ, ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್, ವ್ಲಾಡಿಮಿರ್ ಲೆನಿನ್ ರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದವರು. ಶ್ರೀಯುತರು ಸುಮಾರು ಐದು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಬರವಣಿಗೆಯು ಕಾದಂಬರಿ, ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳು, ನಾಟಕಗಳು, ಜೀವನ

ಕಥನಗಳು, ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಅಂಕಣ ಬರಹಗಾರರಾದ ಇವರು ಕನ್ನಡ ವಾರ್ತಾಪತ್ರಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕಣಕಾರರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಯುವಕರಿಗಾಗಿ ಏಳು ಸಂಪುಟಗಳ ಜ್ಞಾನ ಗಂಗೋತ್ರಿ ಅಂದರೆ ಮಕ್ಕಳ ವಿಶ್ವಕೋಶ ಹಾಗೂ ಪ್ರಪಂಚದ ಮಹತ್ತರವಾದ ವಿಶ್ವಕಥಾಕೋಶದ 25 ಸಂಪುಟಗಳು ಸೇರಿವೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಸೋಮನ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ದಿನಚರಿ ಹೇಗಿತ್ತು? ವಿವರಿಸಿ.
2. ಯುದ್ಧ ಸೋಮನ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ಪರಿಣಾಮವೇನು?
3. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಡವರನ್ನು ಸುಲಿಯುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಹೇಗೆ?
4. ಯುದ್ಧ ನಿಧಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟ ಸೋಮನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಾಗಿತ್ತು? ವಿವರಿಸಿ.
5. ಸೋಮ ಮತ್ತು ರಾಯರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಹಳಸಲು ಕಾರಣವೇನು? ವಿವರಿಸಿ.
6. ಸೋಮ ಕಂಡ ಕನಸಿನ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

~ * ~ * ~ * ~

4. ಬಾಶಿಂಗ ಬಲ

–ಶ್ರೀನಿವಾಸ ವೈದ್ಯ

ಆಶಯ: ಮದುವೆಗಳು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಭಾರತೀಯರ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಂಬಿಕೆ. ವಧು ವರರಿಗೆ ಬಾಸಿಂಗಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮದುವೆ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ರೂಡಿಯಲ್ಲಿದೆ ಬಾಸಿಂಗಗಳನ್ನು ಹಿರಿಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳು, ಮಠಾಧೀಶರುಗಳಿಂದ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರೆ ಮದುವೆಯ ಬಾಂಧವ್ಯ ಶಾಶ್ವತವಾಗುತ್ತದೆ; ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪಠ್ಯ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಮದುವೆಗೆ ತಾನೇ ಜನರನ್ನ ಆಹ್ವಾನಿಸುವ ವರನು; ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಬಂಧು ಬಳಗ ಜನಸ್ತೋಮವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ 'ಇವೆಂಟ್ ಮ್ಯಾನೆಜಮೆಂಟ್' ಕೌಶಲ್ಯವು ಆಧುನಿಕ 'ಮ್ಯಾನೆಜ್ಮೆಂಟ್ ಸ್ಕಿಲ್'ನ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮದುವೆಯನ್ನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ವಧು ಬಾಸಿಂಗ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿ ತನ್ನ ಸಮಯೋಚಿತ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನ ತೋರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಥನದ ಮೂಲಕ ಆರಂಭವಾಗುವ ಕಥೆ ವಿಧವಾವಿವಾಹದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸಾರುವ ಮದುವೆ ಕಥೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಗಾದಿ ಕಳೆದ ಹತ್ತ ಹನ್ನೆರಡ ದಿವ್ಸ ಆಗಿರಭೌದು. ಅವತ್ತ ಮುಂಜಾಲಿಸುಟ್ಟೂ ಕಿತ್ತೂರ ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಡದಾಗ ಯಿಪರೀತ ಗದ್ದಲ ಗೌಜಿ. ಹಂತರದರಾಗನ ಒಬ್ಬಾಕಿ ಹರೇದ ಹೆಣಮಗಳು ಹೊಸಾ ಇಳಕಲ್ ಸೀರಿ ಉಟಗೊಂಡ, ರಬಕವಿ ಕಣದ ಕುಬಸಾ ತೊಟ್ಟಾಕಿ, ಹೋಗೊ ಬರೋ ಕಂಡಕಟರಗೋಳೂ ಡ್ರಾಯಿವರಗೋಳೂ ಅಷ್ಟ ಅಲ್ಲದ ಬಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಳದ ಬರೋ ಪಾಸಿಂದರಗೋಳನ್ನ ಸಹಿತ ನಡಬರಕ ತರಬಿ ತರಬಿ "ಯಪ್ಪಾ ಯರಗಟ್ಟಿಗೆ

ಹೋಕತೇನ್ರಿ ಈ ಮೋಟಾರೂss", "ಬಸ್ಸು ಯವಾಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಕ್ಕೇತ್ರಿ" ಅಂತ ದೈನಾಸ ಬಟಗೊಂತ ಕೇಳಾಕ ಹತ್ತಿದ್ದಳು.

ಹತ್ತಿ ಕಟಾವು ಮುಗಿದಿತ್ತಂತೋ, ಇಲ್ಲಾ ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಗುಡ್ಡದ ಜಾತ್ರಿ ಬಂದಿತ್ತಂತೋ, ಅತವಾ ಲಗ್ಗಣ ಮಾಸ ಇತ್ತಂತೋ ಏನೋ ಅಂತೂ ಕಿತ್ತೂರ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ ತುಂಬ ಜನಾ ಜಾತ್ರಿ ಗಿಜಿಗುಟ್ಟಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಲಗ್ಗಣ ಮಾಸಂತs ಇರಬೇಕು. ಹೊಸಾ ಹೊಸಾ ಸೀರಿ ಉಟಗೊಂಡ ನಾರೇರೂ, ಅವರ ಬಗಲಾಗ ಕೊಂಯ್ಯೊ ಕೊಂಯ್ಯೊ ಅಂತ ಅಳೋ ಕೂಸಗೋಳೂ, ಡಬ್ಬಣ ಕಾಟೀ ಧೋತ್ರ ಉಟಗೊಂಡ, ಶಮನಾ ಬಿಟ್ಟ ಪಟಗಾ ಸುತಿಗೊಂಡ, ಬಾಯಿ ತುಂಬ ತಂಬಾಕು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಪಿಚಕ್ ಪಿಚಕ್ ಅಂತ ಉಗಳಿಕೊಂತ ಅಡ್ಡಾಡೋ ಗಂಡಸೂರು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ ತುಂಬ ಕೀಸರಾ ಬಾಸರಾ ಇಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಹಾಂಗ ಬಸ್ಟ್ಯಾಂಡ ಅನ್ನಾಕ ಅದೇನ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಇಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾವಿ ಗತೆ ದೊಡ್ಡ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡss? ಡಾಂಬರ ರಸ್ತೇದಿಂದ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಬಸ್ಸುಗೋಳು ಇಕಡೇದಿಂದ ಒಳಗ ಬಂದು ಆಕಡೆ ಮತ್ತ ಹೊರಗ ಹೋಗಿ ಡಾಂಬರ ರಸ್ತೆಕ ಕೂಡೋ ಅಟು ಜಾಗಾ. ನಡಬರಕ ಒಂದ್ನಾಕ ಬಸ್ಸು ನಿಲ್ಲೋ ಆಟ ಫೈಸು. ಒಂದು ಕಡೆ ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೇಕ್ಕ ಬೆನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ಎಷ್ಟೇ. ಆಫೀಸು, ಅದರ ಬಾಜೂಕನ ಪಾಸಿಂದರಗೋಳು ಕುಂದ್ರಾಕ ಒಂದೀಟ ಜಾಗಾ ಮ್ಯಾಗ ತಗಡ ಹೊದಿಸಿದ್ದು. ಅದಕ್ಕ ಹತ್ತೇ ಇಕಡೆ 'ಪರಬೂ ವಿಲಾಸ ಎಷ್ಟಿ ಕ್ಯಾಂಟೀನು', ಪರಬೂ ವಿಲಾಸ ಗಟ್ಟದ ಕಡೀ ಭಟ್ಟರದು. ಹಂಗಾಗಿ ಅದರಾಗ ಬರೇ ಇಡಲಿ, ದ್ವಾಶಿ, ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು, ಹಿಂತಾ ಅಳಬುರಕ ಸಾಮಾನss, ಚಾ ಸಯಿತ ತೆಳ್ಳಗ ಬಿಸಿನೀರ ಕಷಾಯ. ಅದ ಆಕಡೆ; ಅಂದ್ರ ತೇಟ ಪರಬೂವಿಲಾಸದ ಯಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಆಚಿಕಡೀ ದಂಡಿಗೆ ಹತ್ತಿ 'ಸಿದ್ದಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಚಾ ಕಾಪಿ ಟೀ ಕ್ಲಬ್ಬ' ಅಯ್ತಿ, ಸಿದ್ಲಿಂಗೇಸ್ವರದ ಮಾಲಕ ಕಿತ್ತೂರನವ,

ಜಂಪ್ಲಿ ಓಣಿ ಪರಪ್ಪ. ಹಂಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಚಲೋತ್ನಾಗಿ ಗೋಕಾಕ ಕರದಂಟಾ, ಮಂಡಕ್ಕಿ ಉಂಡಿ, ಕಾರದಾಣಿ, ಅತ್ತಿಕಾಯಿ ಪುಗ್ಗೆ, ಮಿರ್ಚಿ ಯಲ್ಲಾ ಶಿಗತಾವು. ಮ್ಯಾಗ ಕುದಿಸಿ ಬಟ್ಟಿ ಇಳಿಸಿದ ಚೊಲೋ ಚಾ, ಬೆಲ್ಲದ್ದು. ಹಿಂಗಾಗಿ ಈ ಭಾಗದ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಮಂದೆಲ್ಲ 'ಸಿದ್ದಲಿಂಗೇಶ್ವರಕ್ಕ' ಹೋಕ್ಕಾರು, ಅದರ ಸೈತ ಬಸ್ಸುಗೋಳ ಬರಾಣಾ 'ಪರಬೂ ವಿಲಾಸ'ಕ್ಕ ಗದ್ದಲ ಮುಕರತೈತಿ. ಅದಕ್ಕೊಂದ ಕಾರಣನೂ ಅಯ್ತಿ. 'ಪರಬೂ ವಿಲಾಸ'ಕ್ಕೆ ಹೊಂದೇ 'ರಾಜಕುಮಾರ ಪಾನ ಬಂಡಾರ' ಪೆಟಗಿ ಅಂಗಡಿ ಅಯ್ತಿ, ಅದರಾಗ ಪಾನ ಸಿಗರೇಟ ಆಟ ಅಲ್ಲದs ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಪೇಪರೂ ಸಿಗ್ತಾವ. ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ, ಸುಧಾ, ಮಯೂರ, ತರಂಗ, ಲಂಕೇಶ ಪತ್ರಿಕೆ ಯಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರ ತೇಟಯಲ್ಲಾ.

ಬಸ್ಟ್ಯಾಂಡಮ್ಯಾಗ ಕಾಲೀ ಪಾಸಿಂದರಗೋಳ ಅಷ್ಟು ಅಲ್ಲದು ಊರಾಗಿನ ಕೆಲಸಾ ಬಗಸಿ ಇಲ್ಲದ ಮಂದಿನೂ ಹೊತ್ತ ಕಳ್ಯಾಕಂತ ಬಂದಿರತಾರ.

ಇದೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದದ್ದ, ಆದ್ರ ಆವತ್ತ ಕಿತ್ತೂರ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಮ್ಯಾಗ ಗದ್ದಲದ ಜತೆಗೆ ಏನು ಏನೋ ಒಂದು ಮಜೇಶೀರ ಹವಾ ಬಿಟ್ಟಂಗಿತ್ತು. ಒಂದೇನೋ ವಿಷೇಶ ಹಕೀಕತ್ತು ಇದ್ದಂಗಿತ್ತು, ಮಜಕೂರs ಬ್ಯಾರೆ ಇದ್ದಂಗಿತ್ತು.

ಇಕಡೇ 'ಪರಬೂ ವಿಲಾಸ'ದ ಬಾಜೂಕ ಕೊಳ್ಳ ಹರದದ್ದ ಒಂದ ಚಕಡೀ ನೊಗಕ್ಕ ಆತು ನಿಂತಗೊಂಡಂಥ ಒಬ್ಬ ಗಂಡುಮಗ, ಹತ್ತ ಸರೇ ಹೋಗೋ ಬರೋರನೆಲ್ಲ ಯಪ್ಪಾ ಯರಗಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಕತೇನ್ರಿ ಈ ಬಸ್ಸು ಅಂತ ಒದ್ದಾಡಾಕ ಹತ್ತಿದ್ದಲ್ಲ ಆಕಿನ್ನ ಟಕಮಕ ಟಕಮಕ ನೋಡಿಕೊಂತ ನಿಂತಿದ್ದ. ಗಂಡಮಗ್ಗ ಸಾದಾರಣ ಮುವತ್ತು ಮುವತ್ತೈದರ ಹರೇ ಇದ್ದೀತು. ಎತ್ತರ ಮೈಕಟ್ಟು, ಹೊಲದಾಗ ದುಡಿದು ಹುರಿಕಟ್ಟಿದ ದೇಹ, ಕೆದರಿದ ಕೂದಲ, ಚೂಪನ್ನ ಮೂಗು, ನಗೂ ಕಣ್ಣಗೋಳು, ದಟ್ಟ ಮೀಶೆ, ಯಲೀಅಡ್ಕಿ ಬಾಯಿ, ಒಟ್ಟಿನ ಮ್ಯಾಗ ಶೆಟ್ಟರ ಓಣಿ

ಕಾಮಣ್ಣನ ಗತೆ ಇದ್ದ ಮನಿಶಾ, ಬಲಗಡೆ ಬಗಲಾಗ ರುಮಾಲ ಮುದ್ದಿ ಮಾಡಿ ಹಿಡಕೊಂಡು, ಎಡಗೈ ಮುಷ್ಟಿಲೇ ಒಂದು ಬರ್ಕಲಿ ಸಿಗರೇಟ ಸೇದಿಕೊಂತ ನಡನಡಕ ಹಾವಿನ ಗತೆ ನಾಲಿಗೀ ಹೊರಗ ಚಾಚಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಂಪು ಆಗೈತೋ ಇಲ್ಲೋ ಅಂತ ಮೆಳ್ಳಗಣ್ಣಮಾಡಿ ನೋಡಿಕೊಂತ ಸಿಗರೇಟಿನ ಕೈಲೇನ ಮೀಶಿ ತುದಿ ಹಗರಕ ತಿರುಚಿಗೊಂತ, ಒಂದಳತೀ ಕಣ್ಣಾಗನ ನಕ್ಕೊಂತ, ಯರಗಟ್ಟಿ ಹೆಣಮಗಳನ್ನ ಬಿಟ್ಟೂ ಬಿಡದ ನೋಡಿಕೊಂತ ನಿಂತಿದ್ದ.

ಯರಗಟ್ಟಿ ಹೆಣಮಗಳನ್ನ ನೋಡಾಕ ಹತ್ತಿದ್ದ ಅಂದ್ರ ಅದರಾಗ ಅಂವಂದೇನ ತೆಪ್ಪ ಇದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆ ಪೋರಿ ಹಂಗs ತೆಳ್ಳಗ ಎತ್ತರ ಚಂದಾಗಿ ನೋಡತಕ್ಕವರಹಂಗ ದೆಖಾವೇನ ಇದ್ದಳು. ಇಡೀ ಕಿತ್ತೂರ ಬಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಬಸ್ಟ್ಯಾಂಡs ಆಕಿನ್ನ ನೋಡಾಕ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಇರಲಿ ಅದೆಲ್ಲಾ ನಡಿಯೂದs.

ಅದೇ ಯಾಳೇಕ್ಕs ನಮ್ಮ ಖತಾ ನಾಯಕಿ ಯರಗಟ್ಟಿ ಹೆಣಮಗಳು ಆಕಡೇ ಇಕಡೇ ಅಡ್ಡ್ಯಾಡಿ ಅಡ್ಡ್ಯಾಡಿ ಬ್ಯಾಸತ್ತು ಪರಬೂ ವಿಲಾಸದ ಬಾಜೂಕನಃ ಬಂದು, ಕೊಳ್ಳ ಹರದ ಚಕಡೀ ಹಂತೇಕ ಗ್ವಾಡೀ ನೆಳ್ಳಿಗೆ ಕುಕ್ಕರಗಾಲಲೇ ಕುಂತು, ಮೋತಿ ಮ್ಯಾಗಿನ ಬೆವರು ಸೆರಗಲೇ ಒರಸಿಕೊಳ್ಳಾಕ ಹತ್ತಿದ್ದು, ಬಗಲಾಗಿನ ಬಿದಿರಿನ ಬುಟ್ಟಿ, ಬಾಜೂಕ ಇಟಗೊಂಡು. ಅಂದ್ರ ನಮ್ಮ ಗಂಡಮಗ ಸಿಗರೇಟ ಸೇದಿಕೊಂತ ನಿಂತಿದ್ದನಲ್ಲ ತೇಟ ಅಲ್ಲೇ ಬಂದು ಕುಂತಳು.

ಗಂಡಮಗ್ಗ ಗಡಿಗ್ಯಾಗಿನ ಗೋದಿಹುಗ್ಗಿ ಗಂಗಾಳದಾಗ ಬಿದ್ದಂಗಾತು. ಸೊರ್ಗ ನಾಕ ಬಟ್ಟು ಉಳಧಾಂಗಾತು. ಅಂವ ಕೈಯಾಗಿನ ಸಿಗರೇಟ ಚಲ್ಲಿ, ಕಾಲಾಗಿನ ಗಿರಕೀ ಮೆಟ್ಟೀಲೇ ಅದನ್ನು ಎಡಕೊಮ್ಮೆ ಬಲಕೊಮ್ಮೆ ತಿರುಚಿ ಹಿಸಕಿ ಹಾಕಿ ಹಗರಕ ಹೆಣಮಗಳ ಹಂತ್ಯಾಕ ಬಂದು 'ಯಾ ಊರಿಗೆ...?' ಎಂದು ಪೀಟಿಕಾ ಹಾಕಿದ.

"ಯರಗಟ್ಟಿಗಿರಿss" ಎಂದಳು ಬಾಲೆ.

"ಹೌಂದೇನ? ಬೇಶಾತಲ್ಲ... ನಾನೂ ಯರಗಟ್ಟಿಯವನ... ಯರಗಟ್ಯಾಗ ಯಾರ ಮನೇವ್ರು... ಏನಾಂತರೂ ತಿಳೀಲಿಲ್ಲ" ಅಂತ ಕೆದಕಾಕ ಹತ್ತಿದ.

"ನಾವು ಖುದ್ಧ ಯರಗಟ್ಯಾವರಲ್ಲರೀ... ಅದರ ಹಂತಾಕ ಹತ್ತ ಮೈಲ ಬಿಟ್ಟು ದ್ಯಾಮಾಪೂರದವ್ರು. ಯರಗಟ್ಯಾಗ ನಮ್ಮಣ್ಣನ ಮಗನ ಲಗ್ಗಣ ಕಾರೆ ಇಟಗೊಂಡಾರ. ಅದಕಂತ ಮನ್ನಿ ಬೈಲಹೊಂಗಲಕ ಹೋಗಿ ಬಣಗಾರ ಕಡಿಂದ ಬಾಶಿಂಗ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ, ಚಿತ್ತರಿಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗೋಳಿಗೆ ಪಾದಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ... ಹತ್ತ ಕಡ್ಯಾವರಿಗೆ ನಿರೂಪ ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ಮುಂಜಾಲಿ ಕಿತ್ತೂರಿಗೆ ಬಂದು, ಹೂವು ಹಾರಾS ತಗೊಂಡು ಹೊಂಟೇನಿ" ಎಂದು ಬಿದಿರಿನ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಎರಡು ಬಾಶಿಂಗಗಳನ್ನೂ ಕಾಗದದ ಪಟ್ಟಣದಾಗ ಸುತ್ತಿದ ಹೂವಿನ ಹಾರಾನೂ ತೋರಿಸಿದಳು. "ಯಷ್ಟೋತ್ತಿಗೆ ಕಾರೇ ಯರಗಟ್ಯಗ...?" ಕೇಳಿದ ಗಂಡುಮಗ.

"ಮುಂಜಾಲೇ ಇತ್ತರೀ... ಹಾಂಗ ನೋಡಿದ್ರೆ ಯಾಳೇ ಆಗೇತಿ" ಅಂದಳ ಅಕಿ. ಹೊಸಾ ಶೀರಿಯಾಕಿ.

ಅದನ್ನ ಕೇಳಿ ಅಂವ ಕೇದದಿಂದ... "ಚೇ... ಚೇ... ಚೇ... ಹಂಗಾರ ಬಾಶಿಂಗ ಯರ್ತ ಆದಾಂಗಾತಲ್ಲ" ಅಂದ.

"ಅದೆಂಗ ಯರ್ತ ಅಕ್ಕೇತ್ರಿ? ಬಾಶಿಂಗನ ಇಲ್ಲದ ಕಾರೇ ಹೆಂಗ ಮಾಡತಾರು, ನಿಮದೊಂದss" ಅಂದ್ಲು.

"ಅದೂ ಕರೇವ ಅನ್ನು ಅಂಥಂಗ ಒಬ್ಬಾಕೀನss ಹೊಂಟಂಗ ಕಾಣತೈತಲ್ಲ? ಗಂಡ, ಮಕ್ಕಳೂ, ಹೆಸರೂ–ದೆಶಿ" ಅಂತ ಮತ್ತ ಗ್ಯಬರಾಡಾಕ ಹತ್ತಿದ ಮನಿಶಾ, "ನನಗ ಸಣ್ಣೀರವ್ವ ಅಂತಾ ಹೆಸರಿಟ್ಟಾರು. ನಮ್ಮ ಅವ್ವನ ಹೆಸರು ಈರವ್ವ ಅಂತ ಇತ್ತಂತ ನಾ ಹುಟ್ಟೂತಲೆ ನಮ್ಮ ಅವ್ವ ಸತ್ತ ಹೋದಳಂತ, ಅದಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾರೂ ನನಗ ಸಣ್ಣೀರಿ... ಸಣ್ಣೀರಿ ಅಂತಾರ" ಅಂದು ಮಕಾ ಮ್ಯಾಲ ಮಾಡಿ ಅವನ ಮೋತಿ

ನೋಡಾಕ ಹತ್ತಿದಳು; "ನನಗ? ನನ್ನ ಹೆಸರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪ್ಪ; ಎಲ್ಲಾರು ಮಲಕಾಜೀ, ಮಲಕಾಜಪ್ಪ ಅಂತಾರು..." ಅನಕೋತ ಮಲಕಾಜಿ ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ ಹೇಳಾಂವಿದ್ದ. ಅಷ್ಟರಾಗ ಇಚ್ಚಕದಿಂದ ಒಂದ ಬಸ್ಸು ಬಂದದ್ದು ನೋಡಿ ಸಣ್ಣೀರವ್ವ ಬಗಾನs ಬಾಶಿಂಗದ ಬುಟ್ಟಿ, ಬಗಲಾಗ ಇಟಗೊಂಡ ಓಡೋಡಿ ಬಂದ, ಕಂಡಕಟರನ ತರುಬಿ, "ಯಪ್ಪ ಯರಗಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಕ್ಕೆತೇನ್ರಿ ಇದು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಹಿಂತಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗೋಳಿಗೆ ಉತ್ತರಾ ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಬ್ಯಾಸತ್ತ ಕಂಡಕಟರ ಕ್ವಾಪದಿಂದ "ನಿನಗೇನು ತೆಲಿಗಿಲಿ ಅಯಿತೋ ಇಲ್ಲೋ? ಬಸ್ಸಿನ ಮೋತಿ ಎಲ್ಲೆತಿ... ಇನ್ನೊಂದೆಲ್ಲೈತಿ ಅದನ್ನರ ನೋಡಲ್ಲ ಒಂದೀಟ.. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ದಣೇ ಅಂತ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಹೊಂಟೈತಿ, ಹಂತಾದರಾಗ ಯರಗಟ್ಟಿ ತರತಾಳ... ಯರಗಟ್ಟಿ" ಅಂತ ಬೈಕೊಂತ ಅನಕೊಂತ 'ಪರಬೂಯಿಲಾಸ'ಕ್ಕ ಹೊಂಟಬಿಟ್ಟ ಚಾ ಕುಡಿಯಾಕ.

ಪಾಪ! ಸಣ್ಣೀರಿ ಮತ್ತ ಮೋತಿ ಸಣ್ಣದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಲಕಾಜಪ್ಪ ಕುಂತಲ್ಲ ಬಂದಳು. ಮಲಕಾಜಿ ಆಕಿನ್ನ ಸಮಾದಾನ ಮಾಡಿಕೊಂತ "ಯಾಕ ಒದ್ದಾಡತೀ ಬಾ, ಬಂದಾಗ ಬರ್ಲಿ, ಸರಕಾರೀ ಬಸ್ಸುಗೋಳ ಅವು, ಅವಕ್ಕೇನ ಹೊತ್ತss ಗೊತ್ತss" ಅಂದ, ಥ್ವಾಡೇ ಹೊತ್ತ ಬಿಟ್ಟ "ಚಾ ಕುಡದ ಬರೋಣ ಬಾ" ಅಂದ, ಹೆದರಿಕೊಂತ. ಸಣ್ಣೀರಿ ಮೊದಲ ಒಂದೀಟ ಮುರಕಾ ಮಾಡಿದರೂ ಆಮ್ಯಾಲೆ ಅವನ ಹಿಂಬಾಲೆ ಹೋದಳು. ಇಬ್ಬರೂ ಸಿದ್ದಲಿಂಗೇಶ್ವರಕ್ಕ ಹೋಗಿ ಚಾ ಕುಡದು ಮತ್ತು ಹೊಳ್ಳಿ ಬಂದ ಗ್ವಾಡಿ ನೆಳ್ಳಿಗೇ ಕುಂತರು.

"ಇನ್ನೂ ಯಲೇಡಕಿss..." ಅನಕೊಂತ ಮಲಕಾಜಿ ತನ್ನ ಕಿಶೆದಾಗ ಹುಡಕ್ಯಾಡಾಕ ಹತ್ತಿದ. ಅದನ್ನ ನೋಡಿ ಸಣ್ಣೀರಿ "ನನ್ನ ಹಂತ್ಯಾಕ ಅದಾವು" ಅನಕೋಂತ ಎಡಗೈಲೇ ಸೀರಿ ಸೆರಗ ನೆಟ್ಟಗ ಮಾಡಿಕೊಂತ, ಮೋತಿ ಅಚಿ ಕಡಿ ಹೊಳ್ಳಿಸಿ ಒಂದೀಟಿs ಮೈ ಮಗ್ಗಲಾ ಮಾಡಿ ಮಲೆಕಟ್ಟಿನ್ಯಾಗಿಂದ ಚಂಚಿ ತಗದ

ಮಲಕಾಜಿಗೆ ಯಲೇಡಕಿ ಕೊಟ್ಟ ತಾ ಆಟ ತಗೊಂಡು, ಮತ್ತ ಚಂಚಿ ಒಳಗ ಹಣಕಿ ಹಾಕಿ "ಅಯ್ಯ ಶಿವನ" ಅಂದಳು. "ಯಾಕ ಏನಾತು?" ಅಂತ ಮಲಕಾಜಿ ಕೇಳಾಣಾ, "ಸುಣ್ಣದ ಕಾಯೀನ ಇಲ್ಲ" ಅನಕೊಂತ ನಗಾಕ ಹತ್ತಿದಳು. ಆವಾಗ ಮಲಕಾಜಿ "ನನ್ನ ಹಂತ್ಯಾಕ ಅಯ್ತಿ" ಅಂದ. ರುಮಾಲ ಬಿಚ್ಚಿ ಅದರ ಒಂದು ಸೈಡಿನ್ಯಾಗ ಗಂಟ ಕಟ್ಟಿದ ಸುಣ್ಣದ ಡಬ್ಬಿ ಬಿಚ್ಚಿ, ಬಲಗೈಯಾಗ ಡಬ್ಬಿ ಹಿಡಿದು ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬಟ್ಟಲೇ ತನಗೇಟ ಬೇಕೋ ಆಟ ಗೆಬರಿಕೊಂಡ ಉಳದದ್ದನ್ನು ಗೀರಿ ಗೀರಿ ತಗದು ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬಟ್ಟ ಸಣ್ಣೀರಿ ಮುಂದ ಸೆಟಿಸಿ ಹಿಡಿದ.

ಸಣ್ಣೀರಿ ತನ್ನ ಬಲಗೈ ಅಂಗಟೀಬಳ್ಳ ಹಗರಕ ಮುಂದ ಚಾಚಿ ಮಲಕಾಜೀ ಹೆಬ್ಬಟ್ಟಿನಿಂದ ಸುಣ್ಣ ಗೀರಿ ತೆಗಿಯಾಕ ಹೋದಳು. ತೆಗಿಯಾಕ ಹೋದದ್ದು ಏಟೋ ಆಟs. ಬಟ್ಟಿಗೆ ಬಟ್ಟು ತಾಕಿತೋ ಇಲ್ಲೋ... ಚೀ...! ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಮೈಯಾಗ ಒಂತರಾ ಕರಂಟ ಹೊಡದಂಗಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಗಾತನ ಆತು! ಮೈಯಾಗ ಕರಂಟ ಹೊಡ್ಯಾಣಾ ಸಣ್ಣೀರಿ ಲಜ್ಜೆದಿಂದ ನಾಚಿ ನೀರಾಗಿ ಒಮಿಗಿತಲೇ ಗಬಕ್ಕಂತ ಎದ್ದು ಎಡ್ಡೊಕೈಲೀ ಪಟ ಪಟ ಹಿಂದಿನ ದೂಳಾ ಜಾಡಿಸಿಕೊಂತ ಆಕಡಿಂದ ಬರೋ ಯಾವದೋ ಬಸ್ಸಿನ್ನಂತ್ಯಾಕ ಓಡಿದಳು.

ಆ ಕಡಿಂದ ಒಂದು ಉದ್ದಾನುದ್ದದ್ದು ಝುಗ ಝುಗ ಲಕ ಲಕ ಹೊಳಿಯೋ ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ್ದ ಲಕ್ಷುರಿ ಬಸ್ಸು ಬಂದು ನಿಲ್ಲೂತಲೆ ಅದರಾಗಿಂದ ಒಬ್ಬಾಂವ ಕಂಡಕಟರ ಡಾಯಿಬಿಟಿ ಬ್ಯಾನಿಂದ ನಿತ್ರಾಣ ಮೋತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಂದ ಇಳದ ಗ್ವಾಡಿ ಹುಡಿಕ್ಕೊಂತ ಓಡಾಕ ಹತ್ತಿದ್ದ. ಸಣ್ಣೀರಿ ಹಂತಾ ಡಾಯಿಬಿಟಿ ಮನಿಶಾನ್ನ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ "ಯರಗಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಂತೇನ್ರಿ ಬಸ್ಸ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ತೊಗೋ ಕಂಡಕಟರ ಸಿಟ್ಟು ಬೆಂಕಿ ಆಗಿ "ಏನಮ್ಮಾ... ನಿನಗೆ ಗ್ಯಾನ ಇದ್ಯ? ಹತ್ತ ಲಕ್ಷದ ಸುಪ್ಪರ್ ಡೀಲಕ್ಸ ಬಸ್ಸನ್ನ ನಿನ್ನ ಯರಗಟ್ಟಿಗೆ ಓಡಿಸಿದರ ಸರಕಾರ

ಚೀಟಿ ಎತ್ತಬೇಕೆನ?" ಅನಕೊಂತ ಹಲ್ಲ ಕಚ್ಚಿ ಓಡಾಕ ಹತ್ತಿದ. ಪಾಪ, ಡಾಯಿಬಿಟಿ ಒತ್ತರಾಗಿರಬೇಕು. ಸಣ್ಣೀರಿಗೂ ಶಿಟ್ಟು ಬಂತು, "ಹೋಕ್ಕಿದ್ರ ಹೋತ್ಯಂತ ಹೇಳು, ಇರದಿಕ್ಕ ಇಲ್ಲಂತ ಹೇಳು, ಅದೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ತೆಲುಗು ತಮಿಳು ಬಾಸೆದಾಗ ಬೆಯ್ಯತೈತಲ್ಲ ಇದು ಮೂಳ" ಅನಕೊಂತ ನೆಟಿಗಿ ಮುರಕೊಂತ ಮತ್ತ ಮಲಕಾಜಿ ಕುಂತಿದ್ದನಲ್ಲ ಅಲ್ಲೇ ಬಂದು.

ಇಕಡೇ ಸುಣ್ಣದ ಕರಂಟ ಹೊಡದಾಗಿನ ತೊಟ್ಟೊ ಮಲಕಾಜಿಗೆ ಸೊರ್ಗ ಎರಡು ಬಳ್ಳ ಉಳಧಾಂಗಾಗಿತ್ತು. ಅಂವ ಸುಣ್ಣದ ಡಬ್ಬಿ ಮ್ಯಾಗಿನ ಕನಡೀ ಹಳ್ಳಾಗ ತನ್ನ ಮೋತಿ ನೋಡಿಕೊಂತ ಏನೇನೋ ಧೇನಿಸಿಕೊಂತಃ ಮೀಶಾಗ ನಕ್ಕೊಂತ ಕುಂತಿದ್ದ.

ಸಣ್ಣೀರಿ ಬರಾಣಾ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಯಾಡ್ಡ ಮಿನೀಟು ಒಂತರಾ ನಾಚಿಗೆ ಬಂದಂಗಾಗಿ ಸುಮ್ಮಗ ಕುಂತರು. ಆಮ್ಯಾಗ ಏನಾರ ಮಾತಾಡಬೇಕಂತ ಮಲಕಾಜೀನ,

"ಲಕ್ಷಣ ನೋಡಿದರ ಯರಗಟ್ಟಿ ಕಾರೇದ ಯಾಳೆ ಮುಗದ ನಿನ್ನವು ಯಾಡ್ಡೂ ಬಾಶಿಂಗ ಯರ್ತ ಆಗೂಗತೆ ಕಾಣತೈತಲ್ಲ?" ಎಂದ.

"ಅಯ್ಯss ಸುಬಾ ನುಡೀರಿss ನಾ ಹೋಗೋ ಮಟ ಕಾರೆ ಮುಗಸಾಂಗಿಲ್ಲವರು" ಅಂದ್ಲು ಸಣ್ಣೀರಿ.

ಬಾಶಿಂಗದ ಮಾತು ಬಂತಂತೋ ಅತವಾ ಸುಣ್ಣದ ಬಟ್ಟಗೋಳಿಗೆ ಕರಂಟ ಹೊಡೆದಿತ್ತಂತೋ ಏನೋ, ಮಲಕಾಜಿ ಒಂದೀಟ ಮೈ ಛಳಿಬಿಟ್ಟು ಗನ ಧೈರೆದಿಂದ ಸಣ್ಣೀರಿಗೆ

"ಅಲ್ಲ ಸಣ್ಣೀರವ್ವ ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಮಕ್ಕಳೂ ಏನ ಮಾಡತಾರ? ದ್ಯಾಮಾಪೂರದಾಗ ಹೊಲಮನಿ ಆದಾವೋ ಹೆಂಗ?" ಅಂತ ಕೇಳೇ ಬಿಟ್ಟ. ಸಣ್ಣೀರಿ

ಕೇದದಿಂದ ಮೋತಿ ಸಣ್ಣದು ಮಾಡಿ "ಮೂರವರಸದ ಹಿಂದಲ ಉಗಾದಿಗೆ ಮದಿವ್ಯಾಗಿತ್ತು. ಮದಿವ್ಯಾಗಿ ಆರು ತಿಂಗಳಕ ಜ್ವಾಳದ ಕಟಾವ ಯಾಳೇದಾಗ ಹಾವು ಕಡದು ಹಿರಿಯ ಗೊಟಕ್ ಅಂದ. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ... ಮರೀ ಇಲ್ಲ. ಅಣ್ಣನ ಮನ್ಯಾಗ ಒಮ್ಮೊತ್ತ ನೀಡಿದರ ಒಮ್ಮೊತ್ತ. ಇರದಿರಕ ಅದೂ ಇಲ್ಲ... ಹಿಂಗ ಅದೇನೀ... ಆತು" ಅನಕೋತ ನಿಟ್ಟಿಸಿರುಬಿಟ್ಟಳು. ಮಲಕಾಜೀ "ಚೀ... ಚೀ... ಚಿ ಗ್ಯೆರ ಆತ ಸರಿ, ಇದೇನ ಬರಾಬ್ಬರಿ ಅಲ್ಲ.. ತಗಿss ಅನ್ನೇ... ಇದ ದೇವರ ಅನ್ನೇ..." ಅನಕೋತ ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ ಹೇಳಾಕ ಕೇಳಾಕ ಉತಾವಳಿ ಆಗಿದ್ದ. ಅಟರಾಗ ಒಬ್ಬಾಂವ ಲಂಡಚಣ್ಣ ಬನೀನ ಹಾಕಿದ ಕಿಲನರ ಗತೆ ಕಾಣೋ ಹುಡುಗ ಓಡೋಡಿಕೊಂತ ಇವರ ಕುಂತಲ್ಲೆ ಬಂದು "ಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಾವ!" ಅಂದ.

"ಯರಗಟ್ಟಿಗೆ" ಅಂದ ಮಲಕಾಜಿ

"ಹೂಂ ಬರಿ" ಅನಕೋತ ಕಿಲನರ ಓಡಕೊಂತ ಹೊಂಟ.

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತಿಳಕೊಂಡಾವನ ಮಲಕಾಜಿ, ಸಣ್ಣೀರಿಗೆ "ಮಾಲಗಾಡಿ ಕಾಲೀ ಹೊಂಟಿರಬೇಕ ಬಾ" ಅನಕೊಂತ ಓಡಾಕ ಹತ್ತಿದ. ಅವನ ಹಿಂಬಾಲೆ ಸಣ್ಣೀರಿ ಬಾಶಿಂಗದ ಬುಟ್ಟಿ, ಬಗಲಾಗ ಇಟಗೊಂಡ ಓಡಾಕ ಹತ್ತಿದಳು. ಈ ರೀತಿ ಕಿಲನರ, ಅವನ ಹಿಂಬಾಲೆ ಮಲಕಾಜಿ ಅವನ ಹಿಂಬಾಲೆ ಸಣ್ಣೀರಿ ಓಡಾಕ ಹತ್ತಿದ್ದ ನೋಡಿ, ಆಜೂ ಬಾಜೂದ ಪಾಸಿಂದರಗೋಳ ಸೈತ "ಯಾವಲ್ಲಿಗೆ, ಯಾವಲ್ಲಿಗಿರೀ ಮಾಲಗಾಡಿ ಏನ್ರಿ" ಅಂತ ಕೇಳಿಕೊಂತ ಇವರ ಹಿಂಬಾಲೆ ಓಡಾಕ ಹತ್ತಿದರು.

ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿನ ಹೊರಗ ಲೇನ ಮ್ಯಾಲ ಒಂದ ಟ್ರಕ್ಕ ನಿಂತಿತ್ತು. ಆಗಲೇ ಅದರ ಸುತ್ತ ಮಂದಿ ಮುಕರಾಕ ಹತ್ತಿದ್ದರು, ಕೆಲಕೆಲವರು ಟಾಯರ ಗಾಲೀ ಮ್ಯಾಗ ಕಾಲಕೊಟ್ಟ ಹಿಂದ ಮಾಲ ತುಂಬೋ ಅಲ್ಲೆ ಹತ್ತಾಕ ಹತ್ತಿದ್ದರು. ಹಂತಾ ಗದ್ದಲದಾಗನs ಮಲಕಾಜೀ ಡ್ರಾಯಿವರ ಸಾಹೇಬಗ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ, ಮ್ಯಾಗ

ಒಂದು ಸಿಗರೇಟ ಕೊಟ್ಟು, ತನಗs ಸಣ್ಣೀರಿಗೆ ಮುಂದ ಕೇಬಿನದಾಗ ಡ್ರಾಯಿವರ ಬಾಜೂಕs ಜಾಗಾ ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡ. ಡ್ರಾಯಿವರ ಅವನ ಮಗ್ಗಲದಾಗ ಕಿಲನರ, ಕಿಲನರ ಬಗಲಾಗ ಮಲಕಾಜಿ, ಇಕಡೇ ಮಲಕಾಜಿ ಮತ್ತೆ ಬಾಗಲದ ನಡುವ ಸಣ್ಣೀರಿ. ಹಿಂಗ ಹತ್ತಂಡಿಯಾಗಿ ಕುಂತರು.

ಅದೊಂದು ಹಳೇ ಕಟರಾ ಟ್ರಕ್ಕು. ಗಡ ಗಡ, ಗಡ ಗಡ ಸಪ್ಪಳಾ ಮಾಡಿಕೊಂತ ಹೊಯ್ದಾಡಿಕೊಂತ ಹೊಂಟಿತು. ರಸ್ತೆದ ಮ್ಯಾಗಿನ ಹೊಂಡಾ, ತೆಗ್ಗಿನ್ಯಾಗ ಧಡಕ್ ಧಡಕ್ ಅಂತ ಬಿದಗೊಂತ ಎದಕೊಂತ ಹೊಳ್ಳಿಕೆ ಬರೋ ಅಲ್ಲೆ ಒಪ್ಪಾರೆ ಆಗಿ 'ಒಲ್ಲೊ ಬಗವಂತ' ಅನಕೊಂತ ಲಿಕಿ ಲಿಕಿ, ಕಿರಿ ಕಿರಿ ಮಾಡಿಕೊಂತ, ಅತಗೊಂತ ಹೊಂಟಿತು.

ಮ್ಯಾಗ ಸುಡೂ ಬಿಸಿಲು, ಶಕಿ, ಧೂಳು, ಟ್ರಕ್ಕದ ಯಣ್ಣೀ ಉಗ್ರನಾತ, ಅದರಾಗ ಬ್ಯಾರೆ ಹೊಸಾಸೀರಿ ಕಣ ಮೈಗೆ ಒಂದಳತೀ ಚುಚ್ಚಾಕಹತ್ತಿದ್ದವು. ಹಂತಾದರಾಗ ಪಾಪ ಸಣ್ಣೀರಿ "ದೇವ್ರ; ಏನಾರ ಆಗಲಿ ಬಾಶಿಂಗ ಯರ್ತ ಆಗಬಾರದು... ದೌಡ ಮುಟ್ಟಿಸು... ಬಾಶಿಂಗ ಯರ್ತ ಮಾಡಬ್ಯಾಡಾ..." ಅಂತ ಮನಸ್ಸಿನ್ಯಾಗ ಮಾದೇವಗ ಬೇಡಿಕೊಂತ ಕುಂತಿದ್ದಳು.

ಅಂತೂ ಯಿಂತೂ ಸಂಜೀ ನಾಕರ ಯಾಳೇಕ್ಕ ಬಿಸಿಲು ಇಳಿಯೋ ಹೊತ್ತಿನ್ಯಾಗ ಮಲಕಾಜಿ ಸಣ್ಣೀರಿ ಯರಗಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿದರು.

ಟ್ರಕ್ಕ ಮ್ಯಾಗಿಂದ ಜಿಗಿದವರು ಇಬ್ಬರೂ ಓಡಿಕೊಂತ ಓಡಿಕೊಂತ ಗೌಡರ ಓಣ್ಯಾಗ ಹಾದು, ದೇಸಾಯರ ವಾಡೇ ದಾಟಿ, ತಿಪ್ಪಯ್ಯನ ಮಠದ ಬಗಲಾಗಿಂದ, ಊರ ಹೊರಗ ಹಳ್ಳದ ದಂಡೀ ಮ್ಯಾಗ, ಯೀರಬದ್ರ ದೇವರ ಗುಡಿಗೆ ಬಂದ ಮುಟ್ಟಿದರು. ಸಣ್ಣೀರಿ ಅಣ್ಣನ ಮಗನ ಕಾರೇ ಅಲ್ಲೇ ನಡ್ಯೂದಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಂತ ಪಾಪ ಸಣ್ಣೀರಿ ಬಾಶಿಂಗ ತಗೊಂಡು ಓಡೋಡಿ ಓಡೋಡಿ ಬಂದ್ಲು.

ಬಂದ್ಲೇನೋ ಕರೆ! ಆದರ ಆದದ್ದ ಬ್ಯಾರೆ !!!

ದ್ಯಾಮಾಪುರದವರು, ಅಂದ್ರ ಸಣ್ಣೀರಿ ಅಣ್ಣ, ಅಣ್ಣನ ಹೇಣ್ತಿ ಕೂಡಿದ ಮಂದೆಲ್ಲ ಮಧ್ಯಾಣ ಎರಡರ ಮಟ ಸಣ್ಣೀರಿದೂ ಬಾಶಿಂಗದ್ದೂ ಹಾದಿ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಬ್ಯಾಸತ್ತು, ಕಡೀಕ ಊರಾಗಿನ ಹುಡಗನೊಬ್ಬನ್ನ ಘಟಘಟಿ ಮ್ಯಾಗ ಗೋಕಾಕಕ್ಕ ಕಳಸಿ ಬ್ಯಾರೇನ ಎಡ್ಡ ಬಾಶಿಂಗ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಲಗ್ಗಣ ಕಾರೇ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡ, ಹುಗ್ಗಿ ರೊಟ್ಟಿ ತಿಂದ, ಅಡ್ಡ ಮಳಿ ದಿವ್ಸ ಅಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಚಕಡಿ, ಟ್ಯಾಕ್ಟರ ಹೊಡಕೊಂಡ ಹೊಳ್ಳಿ ದ್ಯಾಮಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಂತ. ಸಣ್ಣೀರಿ ಬಂದಾಗ ಬರ್ಲಿ ಅನಕೊಂಡು.

ಈ ಕಾರೇದ ಉಳದದ್ದ ಹುಗ್ಗಿ ರೊಟ್ಟಿ ತಿನಕೊಂತ ಕೂತಂತ ಒಂದಿಬ್ಬರು ದನ ಕಾಯೋ ಹುಡುಗರು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ನಡೆದದ್ದ ಹಕೀಕತ್ತು ಹೇಳಿದರು.

ನಡದಂತಾ ಗಟನಾವಳಿ ಕೇಳಿ ಸಣ್ಣೀರಿ ಪಾಪ ದುಕ್ಕ ತಡೀಲಾರದ ಬಡಬಡಕೊಂಡ ಅಳಾಕ ಚಾಲೂ ಮಾಡಿದಳು. "ಅಯ್ಯೋ ನನ ಕತೀನ... ನನ್ನ ಹಣೇಬರನ ಖೊಟ್ಟಿ ಆಯ್ತಿ.. ನನ್ನ ನಶೀಬನ ಹರಕೈತಿ... ನನ್ನ ದೈವನ ಕುರಡೈತಿ... ಬಾಶಿಂಗಗೋಳು ಯರ್ತ ಆಗಬಾರದಂತ ಓಡೋಡಿ ಬಂದೆನಲ್ಲೋ ಯಣ್ಣಾ..." ಅನಕೊಂತ ಒಂದಳತೀ ದುಕ್ಕ ಬಡಾಕ ಹತ್ತಿದಳು.

ಪಾಪ ಮಲಕಾಜಪ್ಪ ಸಹಿತ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಖಜೀಲ ಅನಿಸಿಗೊಂಡ. ಯಷ್ಟ ಒದ್ದಾಡಿದರೂ ಬಾಶಿಂಗ ಯರ್ತ ಆದೂವಲ್ಲ ಅಂತ ಮೋತಿ ಒಂಥರಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೇದದಿಂದ ನಿಂತಿದ್ದ. ಬಾಜೂಕನ ಬಡಬಡಕೊಂತ ಅಳೋ ಹೆಣ್ಣ ಹೆಂಗಸು.. ಹೆಣ್ಣು ಬಾಲಿ, ಆಕಿನ್ನ ಹೆಂಗ ಸಮಾದಾನ ಮಾಡೋದು... ಹೇಂಗ ಸಮಜಾಯಿಸಿ ಹೇಳೂದ ತಿಳೀದ ಮರ ಮರ ಮರಗಿದ. ಕಡೀಕ ತಾನು ಆಕಿ ಹಂತಕ್ಕೆ ಕುಂತ.

"ಹೋಗ್ಲಿ ಬಿಡ ಕಾರೆ ಆಗೇತೆಂತಲ್ಲ... ಅದೂ ಅಲ್ಲದ ನೀ ಏನ ಬೇಕಂತ ಮಾಡಿದ್ಯಾ... ಯಾಳಸೀರ ಬಸ್ಸು ಸಿಗದಿರಕ ನಿಂದರ ಏನತೆಪ್ಪ... ಸಾಕಮಾಡ ಇನ್ನ... ಎಷ್ಟಂತ ಅಳೋದಾ?" ಅನಕೊಂತ ತನಗೆ ತಿಳದಂಗ ಆಕಿನ್ನ ಸಮಾದಾನ ಮಾಡಾಕ ಹತ್ತಿದ.

ಆದರೂ ಸಣ್ಣೀರಿ ದುಕ್ಕದಿಂದ ಬಿಕ್ಕಿಗೊಂತ "ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲರೀ... ನಮ್ಮಣ್ಣ ಎಡ್ಡದಿನ ಶಿಟ್ಟಮಾಡಿ ಸುಮ್ಮಗಾದಾನು... ಆದ್ರ ಆದ್ರ ನಮ್ಮಣ್ಣನ ಹೇಣ್ತಿ... ನಮ್ಮತ್ತಿಗಿ.... ನಿಮಗೊತ್ತಿಲ್ಲರೀ..." ಅನಕೊಂತ ಮತ್ತ ಮತ್ತ ದುಕ್ಕಸಾಕ ಹತ್ತಿದಳು.

ಮಲಕಾಜಪ್ಪ ಎರಡ ಮಿನಿಟ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ. ಮಧ್ಯಾಣ ಕಿತ್ತೂರ ಬಸ್ಟ್ಯಾಂಡಾಗ ಸಣ್ಣೀರವ್ವನ್ನ ನೋಡಿದಾಗಿನ ತೊಟ್ಟು ಅವನ ತಲ್ಯಾಗ ಒಂದ ಯಿಚಾರ ಸುಳಿಯಾಕ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಮ್ಯಾಗ ಈಗ ನಡದಂತ ಪರಸಂಗ ಎಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಆ ಯಿಚಾರ ಗಟ್ಟಿ ಆದಂಗಾತು. ಅಂವ ನಡಗೂ ಕೈಲೇ ಸಣ್ಣೀರಿ ತಲೀಮ್ಯಾಗ ಹಗರಕ ಕೈ ಆಡಿಸಿಕೊಂತ ಹೇಳಾಕ ಹತ್ತಿದ. "ಚಿಂತಿ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ... ನಿನಗೊಂದ ಮಾತ ಹೇಳೋದೈತಿ. ನೋಡು ನೀ ಹ್ಯಾಂಗ ಗಂಡನ್ನ ಕಳಕೊಂಡ ಮಕ್ಕಳೂ ಮರಿ ಇಲ್ಲದ ಉಡಕೀ ಹೆಂಗಸ ಅದಿಯೋ ಹಂಗs ನಾನೂ ಹೇಣ್ತೇನ ಕಳಕೊಂಡ ಇಮನೀ ಗಂಡ ಅದೇನು. ಹ್ವಾದ ವರಸ ಮದಿವ್ಯಾಗಿತ್ತು. ಒಮ್ಮಗಿಲೆ ಕಟ್ಟಿನ ಜ್ವರ ಬಂದು ಮನಿಯಾಕಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ಮನ್ಯಾಗ ಅವ್ವ ಮುದಿಕಿ ಒಬ್ಬಾಕೀನ ಅದಾಳು. ಒಂದಳತೀ ಇನ್ನೊಂದ ಮಾಡಿಕೋ, ಇನ್ನೊಂದ ಮಾಡಿಕೋ ಅಂತ ತಗಾದೆ ಹಚ್ಚಿರತಾಳು. ಊರಾಗಿನ ಹಿರ್ಯಾರ ಕಡಿಂದ ಸಹಿತ ಹೇಳಿಸ್ಯಾಳ. ನಾವು ಇದ ಯರಗಟ್ಟೇವರು. ನಾಕು ಕೂರಿಗೆ ಹೊಲಾ ಅದಾವು. ಊರಾಗ ಮನೀ ಅಯ್ತಿ. ನಾಲಕ್ಕೆತ್ತಿನ ಕಮತ ಅಯ್ತಿ.... ಹೊಟ್ಟಿ ಬಟ್ಟೇ ಚಿಂತಿಲ್ಲ... ನಿ ಅರ ಎಷ್ಟ ದಿವ್ಸಂತ ನಿಮ್ಮಣ್ಣನ ಹೇಣ್ತಿ ಕೈಯಾಗ ಸೋಸತಿ... ಅದಕ್ಕ ಮತ್ತ ನಿ ಹೂಂ ಅಂದರ

ಹ್ಯಾಂಗೂ ನೀ ತಂದದ್ದ ಎಡ್ಡ ಬಾಶಿಂಗ ಆದಾವು"... ಅಂತ ಅರ್ಧ ಧೈರ್ಯ ಅರ್ಧ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಕಮ ಕಮ ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟ.

ಮಲಕಾಜಿ ಹೇಳೋದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳೋ ಮುಂದ ಸಣ್ಣೀರಿ ಮನಸ್ಸಿನ್ಯಾಗ ಏನ ದುರಗಮುರಗಿ ಆಟ ನಡೆದಿತ್ತೋ ಆಕಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆಕಿ ತುಂಬಿದ ಎರಡೂ ಕಣ್ಣುಗೋಳನ್ನ ಮ್ಯಾಲೆತ್ತಿ ಮಲಕಾಚಿ ಕಡೆ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿ ಮತ್ತ ತಲಿ ತಗ್ಗಿಸಿ "ಅಯ್ಯ ಶಿವನ ಏನ ಮಾತಾಡಕ ಹತ್ತೀರೀ" ಅನಕೊಂತ ಕೆಂಪಗ ಚಪ್ಪರಬದನೀಕಾಯಿಗತೆ ಆದಳು.

ಮಲಕಾಜಿ "ಕೇಳss ದೇವರs ನನ ಬಾಯಾಗ ಕುಂತ ಈ ಮಾತು ಆಡಿಸ್ಯಾನಂತ ತಿಳಿ. ನೋಡೆರ ನೋಡ ನಿನ್ನ ಹೆಂಗ ಅಂಗೈಯಾಗಿನ ಅರಗಿಣಿ ಹಂಗ ಸಾಕತೇನ. ನನಗೂ ಯಾರಿಲ್ಲ. ನಿನಗೂ ಯಾರಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಲ್ಲದ ಬಾಶಿಂಗ ಯರ್ತ ಆಗಬಾರದಲ್ಲ ನೀ ಹೂಂ ಅರ ಅನ್ನು" ಅಂತ ದೈನಾಸ ಬಟಗೊಳ್ಳಾಕ ಹತ್ತಿದ.

ಸಣ್ಣೀರಿ 'ಹೂಂ'ನು ಅನಲಿಲ್ಲ. 'ಹಾಂ'ನೂ ಅನಲಿಲ್ಲ. ಮೋತಿ ಕೆಳಗ್ಹಾಕಿ ಹಲ್ಲಾಗ ಸೆರಗ ಜಗ್ಗಿಕೋತ, ಎಡಗಾಲ ಹೆಬ್ಬಟ್ಟಲೇ 'ರೋಂಬ' ಅಂತ ಒಂದ ಅರ್ಧ ರೌಂಡ, ಗಿರಿಮಿಟ ಎಳೆದಳು, ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಮನಗತೆ!

ಹರೇದ ಹೆಣಮಗಳು, ಚಪ್ಪರಬದನೆಕಾಯಿಗತೆ ಕೆಂಪ ಮೋತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಲ್ಲಾಗ ಸೆರಗ ಸಿಗಿಸಿಕೊಂಡ ಎಡಗಾಲ ಹೆಬ್ಬಟ್ಟಲೇ ನೆಲದಮ್ಯಾಗ ರೊಂಬ ಅಂತ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಮನ್ನ ಗೀರಿದರ ಅದರ ಅರ್ಥ ಏನಾಕೈತಿ ಅಂತ ತಿಳೀದಟ ಧಡ್ಡೇನಲ್ಲ ಮಲಕಾಜಿ. ಆದರೂ ಅಕಿ ಬಾಯಿಂದನS ಕೇಳಬೇಕಂತ "ಹಂಗಾರ ಏನ ಅಂಥಂಗಾತು" ಅಂದ.

ಸಣ್ಣೀರಿ ಮೋತಿ ಮ್ಯಾಲ ಎತ್ತದನs "ನಂದೇನ ಹೆಂಗೋ ಆತತಿ, ಆದ್ರ ಪಾಪ ಬಾಶಿಂಗ ಯರ್ತ ಆಗಬಾರದಲ್ಲಾ" ಅಂದ್ಲು, ಆಕಿನೂ ಬೆರಕಿ.

ಮಲಕಾಜಪ್ಪಗ ಸೊರ್ಗ ಒಂದು ಬಳ್ಳೆ ಉಳಧಾಂಗಾತು, ಬಡಾಬಡಾನ ಆ ದನಾ ಕಾಯೋ ಹುಡಗರೂನs ಊರಾಗ ಹಚಕೊಟ್ಟ ಹಿಂಗಿಂಗ ಆಗೇತಿ, ಹಿಂಗಿಂದ ಹಿಂಗ ಹೀಂಗಾಗಿ ಹಿಂಗ ಅಂತ ತನ್ನ ಮುದಕಿ ಅವ್ವಗ, ಗೆಳ್ಯಾರಿಗೆ ಹತಗಡೆಯವರಿಗೆ ಯಲ್ಲಾರಿಗೂ ಹೇಳಿ ಕಳಸಿದ. ಅಯ್ಯನೋರನ್ನ, ಬ್ಯಾಂಡ ಬಾಜೇದವರನ್ನ, ಸುಬದ ಆರತಿಗೆ ಗರತೇರನ್ನ, ಯಲ್ಲಾರನ್ನೂ ಕರೆಸಿದ. ದ್ಯಾಮಾಪೂರಕ್ಕೆ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ ಹಚಗೊಟ್ಟ ಸಣ್ಣೇರಿ ಅಣ್ಣನ್ನ ಮತ್ತ ಬಾಕೀ ಪಾವಣೆಗೋಳನ್ನ ಕಾರಿಯಾಕ ಕಳಿಸಿದ.

ಹಾಂ ಹಾಂ ಅನ್ನೊದರಾಗ ಉರಾಗಿನ ಮಂದೆಲ್ಲ ಎದ್ದ ಬಂತು. ಮಲಕಾಜಿ ಯಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದವಾಗಿದ್ದ. ಹಿಂಗಾಗಿ ಛಕಡ್ಯಾಗ, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರದಾಗ ಫಟಫಟಿ ಮ್ಯಾಗ ಸಾಯಕಲ್ಮ್ಯಾಗ ಜನ ಓಡೋಡಿ ಬಂದರು. ಅಯ್ನೋರು ಬಂದರು, ಗರತೇರು ಬಂದರು. ನಡುಪಟ್ಟಿ ಒಡ್ಡಾಣ, ಗುಳದಾಳಿ ಮುಗಬಟ್ಟು, ಬೇತಲಮಣಿ ಯಚ್ಚಾವತ್ ದಾಗೀಣ ತೊಗೊಂಡು ಮಲಕಾಜಿ ಅವ್ವ ಬಂದಳು. ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ಬ್ಯಾಂಡ ಕಂಪನಿಯವರು ಚಂದಾಗಿ ಕೆಂಪು ಹಸಿರು ಅಂಗಿ ಚೊಣ್ಣ ಹಾಕ್ಕೊಂಡ ಬಂದ 'ಯಮ್ಮೆ ನಿನಗೆ ಸಾಟಿಯಿಲ್ಲ...' ಬಾರಸಾಕ ಹತ್ತಿದರು. ಆದು ಆದ ಮ್ಯಾಗ 'ದೂರದಿಂದ ಬಂದಂಥಾ ಸುಂದರಾಂಗ ಜಾಣ' ಬಾರಿಸಿದರು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗೂಮಟ, ಮಂದ್ಯಲ್ಲಾ ಕೂಡುಮಟ ಅಂದ್ರ ಹಗರ ಹಗರಕ ಸಂಜಿ ಪಸರಸಾಕ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಕಡೀ ದನಕರದ ಹಿಂಡು ಅಂಬಾ ಅಂಬಾ ಅನಕೋತ ಓಡಿಕೋತ ಚಿಮ್ಮಿಕೊಂತ ಹೊಳ್ಳಿ ಮನೀಗೆ ಹೊಂಟದ್ದೂ, ಆಕಾಶದಾಗ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಸಾಲು ಭರ್ರಂತ ತರತರದ ಚಿತ್ತಾರ ಬರಕೋತ ಹಾರಿ ಹೊಂಟಿದ್ದೂ, ಎಡ್ಡ ಮೂರು ಹಂಚಿನ ಮನೀ ಮ್ಯಾಗಿಂದ ಆಗಳೇ ರೊಟ್ಟಿ ಸುಡೋ ಹೊಗೀ ಮ್ಯಾಗಯದ್ದು ಹವಾದಾಗ ಕೂಡಾಕಹತ್ತಿತ್ತು. ಊರಾಗಿನ ಯಂಕಟೇಸ ದೇವರ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಮ್ಯಾಗ

ಕುಂತ ಮಮದೂ ಚೌಘಡಾ ಬಾರಸಾಕ ಹತ್ತಿದ್ದ. ಆಕಡಿ ಡಬಗಳ್ಳಿ ಕಂಟೀ ಸಾಲ ಮ್ಯಾಗ ಪರಾತದಂತಾ ಹಳದೀ ಚಂದಪ್ಪ ಮೂಡಿ ಬರಾಕ ಹತ್ತಿದ್ದ.

ಇಂತಾ ಚಂದನ್ನ ಗೋದುಳಿ ಮುಹೂರ್ತದಾಗ ಮ್ಯಾಗ ಆಕಾಶ ಮಾರ್ಗದಾಗ ನಂದೀ ಮ್ಯಾಗ ಕುಂತಗೊಂಡ, ಶಿವಾ ಪಾರ್ವತಿ ಆಕಡೆ ವಿಜಾಪುರದಿಂದ ಜಮಖಂಡಿ, ಮುದೋಳ, ಗೋಕಾಕ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಯರಗಟ್ಟಿ, ಸವದತ್ತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮ್ಯಾಗ ಹಾದು ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕ ಹೊಂಟಿದ್ದರು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಾಗ ವಸ್ತಿ ಮಾಡೊಯಿಚಾರ ಇಟಗೊಂಡಿದ್ರು. ಕರೆಕ್ಟ ಯರಗಟ್ಟಿ ಅಕಾಶದಾಗ ಹಾಯೂಮುಂದ ಪಾರೋತಿ ತೆಳಗ ಯಿರಬದ್ರ ದೇವರ ಗುಡ್ಯಾಗ ನಡದಂತ ಸಣ್ಣೀರಿ ಲಗ್ಗಣ ಕಾರೇ ನೋಡಿ ಗಂಡಗ "ತರಬರೀ... ಒಂದೀಟ ತರಬರಿ" ಅಂದಳು.

"ಚೇ ಮುಂಚೇಕ ಲೇಟ ಆಗೇತಿ, ದೌಡ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮುಟ್ಟದಿದ್ದರೆ ಪ್ಯಾಟೆಲ್ಲ ಬಂದ ಅಕ್ಕಾವು. ಆಮ್ಯಾಗ ನಂದಿಗೆ ಮೇವು ಹಿಂಡಿ ಸಹಿತ ಸಿಗಾಕಿಲ್ಲ" ಅಂದ ಪರಶಿವ. "ಅಯ್ಯ ಒಂದೀಟ ತರಬರೀ ಕೆಳಗ ಕಾರೇ ನಡದೈತಿ ನೋಡಣು" ಅಂದಳು ಪಾರೋತಕ್ಕ.

"ಯಾಕ ಲಗ್ಗಣ ಯಂದೂ ನೋಡದವರಂಗ ಮಾಡಾಕ ಹತ್ತೀಯಲ್ಲ. ದಿವ್ಸಾ ನೂರಾರು ಕಾರೇ ಆಗತಿರತಾವು..." ಅಂದ ಪರಮೇಶ್ವರ, "ನೂರಾಗಲೀ ಸಾವೀರಾಗಲೀ ಇದು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಮುಂದ ನಡದೈತಿ ಅಂತ ಮ್ಯಾಗ ನಿಂತ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಾಕ ಬೇಕಲ್ಲ ಒಂದೀಟು; ಈಟ ತರಬರಿ" ಎಂದು ದಂಬಾಲು ಬಿದ್ದಳು ಮಾದೇವಿ.

ಶಿವಾ ಇರಲಿ, ಅವರಪ್ಪ ಇರಲಿ ಹೇಣ್ತಿ ಮಾತ ಅಂದಮ್ಮಾಗ ಕೇಳಾಕ ಬೇಕಲ್ಲ. ಅಂತಃ ಶಿವಾ ನಂದೀ ಹಗ್ಗ ಜಗ್ಗಿ "ಹೋಪ... ಹೋಪ... ಹಪ್... ಹಗರ.. ಹಗರ..." ಅನಕೊಂತ ಕರೆಕ್ಟ ಲಗ್ಗಣ ಕಾರೇ ನಡದಲ್ಲೇ ಮ್ಯಾಗ ಆಕಾಶದಾಗ ನಿಂದರಸಿದ. ಶಿವ

ಪಾರ್ವತಿ ಇಬ್ಬರೂ ಮ್ಯಾಗಿಂದ ಕಾರೆ ಎಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಸಣ್ಣೀರಿಗೆ ಮಲಕಾಜಿಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿ ಮುಂದ ಹೊಂಟಾಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂಗ ಪಾರೋತೆಕ್ಕ ಕಿಸಕ್ಕಂತ ನಕ್ಕಳು.

"ಮತ್ತೇನ ಕಿತಬಿ ನಿಂದ, ನಗೂ ಹಂತದೇನಾತೀಗ?" ಅಂತ ಕೇಳಿದ ಪರಮೇಶಿ. "ಏನಿಲ್ಲ, ಮತ್ತ ಸಾವಿರಾರ ವರ್ಸದ ಹಿಂದನ ನಾ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಕುಂತಾಗ ಆ ಕಿಡಿಗೇಡಿ ಕಾಮಣ್ಣನ್ನ ಸುಟ್ಟು ಬಸ್ಮ ಮಾಡಿದ್ರಲ್ಲ? ಈಗ ನೋಡಿದ್ರ ಇನ್ನೂ ಅವನ ಭಾನಗಡಿ ನಿಂತಂಗ ಕಾಣುದುಲ್ಲಲ್ಲ...! ಆ ಮಲಕಾಜಿನ್ನ ನೋಡರಿ ಆ ಹುಡಗಿ ಸಣ್ಣೀರಿ ಹಿಂಬಾಲೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಪೆದ್ದ ಆಗ್ತಾನ" ಅಂದಳು ಶಿವಕ್ಕ, ಶಿವ ಸಹಿತ ನಕ್ಕೊಂತ "ಹೌಂದ ಮತ್ತ ನಾನ ಪಾಪಂತ ಮತ್ತ ಕಾಮಣ್ಣನ ತಿರುಗಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಇರದಿಕ್ಕರ ಜಗತ್ತಿನ್ಯಾಗಿನ ಬಾಶಿಂಗಗೋಳೆಲ್ಲ ಯರ್ತ ಆಗಿ ಹೋಕ್ಕಿದ್ದವಲ್ಲ..." ಅಂದಾವನ ನಂದೀ ಹಗ್ಗ ಸಡಲ ಬಿಟ್ಟ ಯೆಡ್ಡೂ ಕೈಲೇ ಲಗಾಮ ಜಗ್ಗಿಕೊಂತ "ಹುರ್ರಾ ಹೋಪ್ಪ... ಹೋಳಾಗರೀ" ಅನಕೋತ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ದೌಡಾಯಿಸಿದ.

ಈ ರೀತಿ ಅವತ್ತ ಚಿಟಗೀ ಹೊಡೆಯೂದರಾಗ ಯರಗಟ್ಟಿ ಊರ ಹೊರಗ ಹಳ್ಳದ ದಂಡೀಮ್ಯಾಗ ಯೀರಬದ್ರ ದೇವರ ಗುಡ್ಯಾಗ, ದ್ಯಾಮಾಪುರ ಉಡ್ಕಿ ಹೆಂಗಸು ಸಣ್ಣೀರವ್ವನಿಗೂ ಮತ್ತೂ ಯರಗಟ್ಟಿಯವನ ಇಮನೀ ವರ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪ್ಪನಿಗೂ, ಬೈಲಹೊಂಗಲದ ಸ್ವಾಮಗೋಳ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಂಥಾ ಬಾಶಿಂಗ ಕಟ್ಟಿ ಅಯ್ಯೋರು, ಊರವರು ಸೇರಿ ಲಗ್ಗಣ ಕಾರೇ ಹೊಡೆಸಿಬಿಟ್ಟರು.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ : ಶ್ರೀನಿವಾಸ ವೈದ್ಯರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು (ಕ್ರಿ.ಶ. 1936) ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನವಲಗುಂದದಲ್ಲಿ. ತಂದೆ ಬಿ.ಜಿ. ವೈದ್ಯ, ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕೀಲರು. ತಾಯಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

ಹೋರಾಟಗಾರರ ಮನೆತನದಿಂದ ಬಂದ ಸುಂದರಾಬಾಯಿ. ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಎಂ.ಎ. ವರೆಗೂ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಪೂರ್ಣ ಗೊಳಿಸಿದರು. 1959 ರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿ ಪಡೆದ ಅವರು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾದ ಸಿ.ಎ.ಐ.ಐ.ಬಿ. ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾಭವನದಿಂದ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಡಿಪ್ಲೊಮಾವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದರು. 1959ರಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಸೇರಿ ಬೆಳಗಾವಿ, ಗೋವಾ, ಧಾರವಾಡ, ದೆಹಲಿ, ಚೆನ್ನೈ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಅವರು 1996ರಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತರಾದರು. ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದರು. ಅವರು 2023 ಏಪ್ರಿಲ್ 21ರಂದು ನಿಧನರಾದರು.

ಹಾಸ್ಯ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಕಲನ "ತಲೆಗೊಂದು ತರತರ" (1994) ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಎರಡನೆಯ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಸಂಕಲನ 'ಮನಸುಖರಾಯನ ಮನಸು' ಮೂರನೆಯ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಸಂಕಲನ 'ರುಚಿಗೆ ಹುಳಿಯೊಗರು', ಕಾದಂಬರಿ 'ಹಳ್ಳ ಬಂತು ಹಳ್ಳ', ಅಂಕಿತ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನವು ಹೊರತಂದ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಸಂಕಲನ 'ಅಗ್ನಿಕಾರ್ಯ'(2007) 'ಮೊದಲ ಓದು', 'ಕಪ್ಪೆ ನುಂಗಿದ ಹುಡುಗ', 'ಕರ್ನಲ್ಗೆ ಯಾರೂ ಬರೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ' ಇತ್ಯದಿಗಳು. 'ಮನಸುಖರಾಯನ ಮನಸು' ಕೃತಿಗೆ ಪರಮಾನಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (2003), 'ಹಳ್ಳ ಬಂತು ಹಳ್ಳ' ಕಾದಂಬರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ ಬಹುಮಾನ(2004) ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ(2008), ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ(2010) ಪುರಸ್ಕೃತರಾಗಿರುವ ಇವರು 'ಸಂವಾದ ಟ್ರಸ್ಟ್'ನ್ನು(1997)ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು, ನಾಡಿನ ಖ್ಯಾತ ಬರಹಗಾರರಿಂದ ಭಾಷಣ, ವಾಚನ, ಸಂವಾದ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಾ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿದ್ದರು.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

1. ಇಳಕಲ್ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಆತಂಕ ಎಂತಹದ್ದಾಗಿತ್ತು
2. ತಗಡು ಹೊದಿಸಿದ ಬಸ್ಸ್ಟ್ಯಾಂಡನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ
3. ಸಿದ್ದಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಕಾಫಿ ಟೀ ಕ್ಲಬ್ ಅನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ
4. ಹೊಸ ಸೀರೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಯುವಕನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಭಾವನೆಗಳು ಏನು?
5. ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಎರಗಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಲು ಕಾರಣವೇನು?
6. ಸಣ್ಣೀರಿ ಮತ್ತು ಮಲಕಾಜಿಯ ಹೆಸರುಗಳ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ.
7. ಸಣ್ಣೀರಿಯ ಗಂಡ ಹೇಗೆ ಸತ್ತನು?
8. ಸಣ್ಣೀರಿ ದುಃಖ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಅಳಲು ಕಾರಣವೇನು?
9. ಸಣ್ಣೀರಿ ಮತ್ತು ಮಲಕಾಜಿಯ ಮದುವೆ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ
10. ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿಯರು ಮಲಕಾಜಿ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣೀರಿ ಮದುವೆ ನಿಂತು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

~ * ~ * ~ * ~

5. ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಜನಪದ ಹಾಡಿರಲಿ

ಜನಪದ ಕಾವ್ಯ

ಏಳುತಲೆ ಎದ್ದು ಯಾರ್ಯಾರ ನೆನಿಯಲಿ
ಎಳ್ಳು ಜೀರಿಗೆ ಬೆಳೆಯೋಳ। ಭೂಮಿತಾಯ
ಎದ್ದೊಂದು ಗಳಿಗಿ ನೆನದೇನ ॥ 1

ಮಳಿರಾಯ ಹುಯ್ಯಲಿ ಕೆರಿರಾಯ ತುಂಬಲಿ
ಹನ್ನೆರಡು ಕೋಡಿ ಹರಿಯsಲಿ । ಹೆರಗನ್ನಳ್ಳಿ
ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ ಬಯಲು ಬೆಳೆಯಲಿ ॥ 2

ಬಡಗಲ ಮಳೆ ಹೂದು ಬಾಗೀತು ಆರಂಬ
ತೆನಿ ಹೋಗಿ ತೆಂಕ ಒರಗಿದೋ। ತಮ್ಮಯ್ನ
ಮೆದಿ ಹೋಗಿ ಗಗನ ಧುಮುಕಿದೋ ॥ 3

ಬಾಸಿಂಗ ತರುವಾಗ ಸೂಸ್ಯಾಡಿ ಮಳಿ ಬಂದ
ಬಾಸಿಂಗ ಚಿಗತು ಬನವಾಗಿ । ನಮ್ಮೂರ
ಕೂಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ನೆರಳಾದಿ ॥ 4

ಆಪತ್ತು ಬಂದಾಗ ಅಕ್ಕತಂಗೇರು ಬೇಕು
ಹೊಟ್ಯಾಗಿನೆರಡು ಸಬುದಕ್ಕ । ಕೇಳಾದಕ
ಹಡದಮ್ಮ ಇರಬೇಕ ಜಲ್ಮಾಕ ॥ 5

ಸರದಾರ ಬರುವಾಗ ಸುರದಾವ ಮಲ್ಲೀಗಿ
ದೊರಿ ನನ ತಮ್ಮ ಬರುವಾಗ । ಯಾಲಕ್ಕಿ
ಗೊನಿ ಬಾಗಿ ಹಾಲ ಸುರದಾವ ॥ 6

ರಾಗೀಯ ಒಣರೊಟ್ಟಿ ರಾಜಗೋಲಿಯ ಪಲ್ಯ
ರಾಜ್ಯಕ ತವರು ಬಡವರ । ಮನಿಯಾಗ
ನಾಕು ದಿನವಿದ್ದು ಬರುವೇನ ॥ 7

ಹಚ್ಚಡದ ಪದರಾಗ ಅಚ್ಚಮಲ್ಲಿಗಿ ಹೂವ
ಬಿಚ್ಚಿ ನನಮ್ಯಾಲ ಒಗಿವಂಥ । ರಾಯರನ
ಬಿಟ್ಟೆಂಗ ಬರಲೇ ಹಡೆದವ್ವ ॥ 8

ಬೆಟ್ಟದ ಬಿದಿರೇ ಹಟ್ಟಿಗೆ ನೆರಳಾದೆ
ಜಾಣ ರಂಗಯ್ಯ್ನ ಕೊಳಲಾದೆ । ಸಿರಿಬಿದಿರೆ
ಮುತ್ತು ಕೇರಾಕೆ ಮರವಾದೆ॥ 9

ಬಡವರು ಸತ್ತರೆ ಸುಡಲಿಕೆ ಸೌದಿಲ್ಲ
ಒಡಲ ಕಿಚ್ಚಿನಲಿ ಹೆಣ ಬೆಂದೋ । ದೇವರೆ
ಬಡವರಿಗೆ ಸಾವು ಕೊಡಬೇಡ ॥ 10

ಮುತ್ತು ಮಾಣಿಕ ಬೇಡ ಮತ್ತೆ ಸಂಪದ ಬೇಡ
ಸುತ್ತು ಕೋಟೆಯ ವೈಭವ ಬೇಡ । ನನ್ನವ್ವ
ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಜನಪದ ಹಾಡಿರಲಿ ॥ 11

ಜಾನಪದ : ನಮ್ಮ ಜನಪದರು ತಮ್ಮ ದುಡಿಮೆಯ ದಣಿವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವೇ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಚತ್ರಾಣ, ಬೆದಂಡೆಗಬ್ಬ, ಓವನಿಗೆ, ಒನಕೆವಾಡು, ಬಾಜನೆಗಬ್ಬ, ಪಗರಣ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ಬಗೆಯ ದೇಸೀ ಛಂದೋಬಂಧಗಳನ್ನು ನಮ್ಮವರು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯತತ್ತ್ವದ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಅವರು ಇಷ್ಟು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ತಮಗಿರುವ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನದ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಪದರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತ್ರಿಪದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹೊರಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವರದು ದಿನನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಪ್ರೌಢಿಮೆಯಾಗಲಿ, ಮಡಿ, ಮೈಲಿಗೆಯ ಸೋಂಕಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ತ್ರಿಪದಿಗಳಿಗೆ ಇಂಥದೇ ವಸ್ತು ಇರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವೂ ಇಲ್ಲ. ಆಡು ಮುಟ್ಟದ ಸೊಪ್ಪಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತಿನಂತೆ ನಮ್ಮ ಜನಪದರು ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯಹಾರವೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಸಮಸ್ತ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತ್ರಿಪದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪದ– ಅರ್ಥ

ಏಳುತಲೆ–ಎದ್ದ ಕೂಡಲೆ; ನೆನಿ–ನೆನೆ, ಸ್ಮರಿಸಿಕೋ; ಗಳಿಗಿ–ಕೆಲವು ಕ್ಷಣ; ಆರಂಬ–ವ್ಯವಸಾಯ, ಕೃಷಿ; ಮೆದಿ–ಫಸಲಿನ ಸಂಗ್ರಹ; ಸಬುದ–ಶಬ್ದ; ಜಲ್ಮ–ಜನ್ಮ (ಜೀವನ); ಸಂಪದ–ಸಂಪತ್ತು.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಭೂಮಿತಾಯಿಯ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರು ಹೊಂದಿರುವ ಭಾವನೆಗಳೇನು?
2. ಜಾನಪದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ತವರುಮನೆ ಮತ್ತು ತಾಯಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.
3. ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರ ಪ್ರೇಮವು ಈ ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ?
4. ಚನ್ನಾಗಿ ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ರೈತನ ಫಸಲಿನ ಸಮೃದ್ಧಿ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ?
5. ಬಿದಿರಿನ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಜನಪದರು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ?
6. ಬಡವರ ಬವಣೆಯನ್ನು ಜಾನಪರು ಹೇಗೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ?
7. ಜಾನಪದರು ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಭಾವವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
8. ತ್ರಿಪದಿಗಳ ಭಾಷೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.
9. ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಲೋಕಾನುಭವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರಿ.

~ * ~ * ~ * ~

6 ಅವತಾರ

ಎನ್.ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ

ಆಶಯ: ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಬೆರಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ವಿಡಂಬನೆ ಈ ಕವನದ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ವ್ಯಾಪಾರಿ ದೈವಭಕ್ತ; ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸಖ್ಯ ಇರುವವನು. ಪರದ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ದೈವಭಕ್ತಿ, ಇಹದ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ನೇಹಹಸ್ತ ಈ ಎರಡರ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತ, ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿಯ ಕಲಬೆರಕೆ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆದಿದೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. 'ಮುಕ್ಕಣ್ಣ' ಎಂದರೆ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಳ್ಳವನು; ಶಿವ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಈ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿಗೂ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿವೆ ಎಂಬ ಧ್ವನಿ ಇರುವಂತಿದೆ. ಅವನ ಒಂದು ಕಣ್ಣು ದೈವಭಕ್ತಿಯ ಕಡೆಗಿದೆ; ಇನ್ನೊಂದು ಕಣ್ಣು ಸರ್ಕಾರದ ಸಖ್ಯದ ಕಡೆಗಿದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಣ್ಣು ಕಲಬೆರಕೆ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಲಾಭದ ಕಡೆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ವ್ಯಂಗ್ಯದ ಮೊನಚು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ
ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಸಹಸ್ರ ಲಿಂಗಗಳು
ಅಕ್ಕಿಯಷ್ಟು ಬಿಳಿ
ಉಕ್ಕಿನಷ್ಟು ಭಾರ
ಬಿಕ್ಕಿದರೆ ಹೇಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಆಲಿಕಲ್ಲ ಮುಗಿಲು
ಹಾಗೆ ಮಣಿಹರಳು!

ಶೆಟ್ಟಿ ಶಿವಭಕ್ತ
ಜೊತೆಗೆ ಕವಿರಕ್ತ
ಸರ್ಕಾರವೂ ಕುಲುಕಿ ಅವನ ಶುಭಹಸ್ತ
ಕೂಲಿ ಹುಡುಗನ ಕಣ್ಣ ಹನಿಗೂ ಕಿರಿದಾಗಿ
ಸಾಯುವವನ ಕಡ್ಡಿ ದನಿಗೂ ತೆಳುವಾಗಿ
ನಯವಾಗಿ ದಯವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೇ ಜಯವಾಗಿ

ಕೊಯಮತ್ತೂರು ಸುಣ್ಣದಲ್ಲೂ.
ಮಿಣ್ಣಗೆ
ನುಣ್ಣಗೆ
ವಯನಿರ್ಮಿತವೆಂಬಷ್ಟು ಸಣ್ಣಗೆ
ಥಣ್ಣಗೆ ಅಡಗಿದ
ಉಣ್ಣೆ ಶಿಲೆಗಳು
ಆಹಾರದಲ್ಲೂ ದೇವರು ದಯಮಾಡಿದ್ದು ಕಂಡು
ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂತು
ಅನ್ನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲೂ ಹಾಯುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಕ್ಕೆ
ಮೈ ಜುಮ್ಮೆಂದಿತು

ಕವಿ ಕಾವ್ಯ ವಿಚಾರ

ಎನ್.ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ: ಇವರ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು ನೈಲಾಡಿ ಶಿವರಾಮು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ, ಊರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ. ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. 'ವೃತ', 'ಸುಳಿ', 'ನಿನ್ನೆಗೆ ನನ್ನ ಮಾತು', 'ಚಿತ್ರಕೂಟ' ಇತ್ಯಾದಿ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಹಾಗೂ ಅನುವಾದಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಹತ್ತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕವನವನ್ನು 'ನಿನ್ನೆಗೆ ನನ್ನ ಮಾತು' ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಕಠಿಣ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ : ಬಿಕ್ಕ– ಸೂಸು, ಹೊರಚೆಲ್ಲು: ಕೊಯಮತ್ತೂರು– ಸಣ್ಣ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಉತ್ತಮ ಅಕ್ಕಿ; ಮಿಣ್ಣಗೆ– ಮೌನವಾಗಿ, ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿ; ಮಯ– ಈತ ದಾನವರ ಶಿಲ್ಪಿ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಯಾರು?
2. ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಕೊಡುವ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ?
3. ಕವಿಯ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಏಕೆ ಬಂದಿತು?
4. ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಎಂಥದ್ದು? ವಿವರಿಸಿ.
5. ಅವತಾರ ಪದ್ಯದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

~ * ~ * ~ * ~

7. ನಂ ರೂಪ್ಲಿ

ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ್

ಆಶಯ : ಕಾಡು ಜನಗಳು ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ನೆರವಾದವರು. ಇವರ ಧೈರ್ಯ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳು ಅನನ್ಯ. ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಈ ಜನ ಅನೇಕ ನೋವುಗಳನ್ನು ನುಂಗಿ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಬದುಕಿದ್ದಾರೆ; ಎಂಬ ಸಂಘಟನೆ, ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಕೌಶಲ್ಯ ಇವರಿಂದ ನಾವುಗಳು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಹು ಕೌಶಲ್ಯಗಳಿಂದ ಕರಗತವಾದ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಪ್ರಬಲ ಶಕ್ತ ಜನಾಂಗವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಎದೆಗಾರಿಕೆ. ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಈ ಕವಿತೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಡು ಜನಗಳು
ನಾವು
ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ವೀರ ಜನಗಳು
ಶಿವಾಜಿ ಪ್ರತಾಪರಂಥ ರಾಜರನ್ನು ಗೆಲಿಸುತ್ತ
ಗಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸುತ್ತ
ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದುಹೋದ
ಹಿಂದು ಜನಗಳು
ನಾವು
ಅಡವಿ ಜನಗಳು

ಹಿಂಡು ದನವ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು
ಉಪ್ಪು ಮೆಣಸು ಹೇರಿಕೊಂಡು
ಬಿಸಿಲು ಮಳೆಗೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡು
ಮಾರಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ
ಶ್ರಮಿಕ ಜನಗಳು
ಲಂಬಾಣಿ ಜನಗಳು

ಅಡವಿ ಬಿಟ್ಟು ತಾಂಡೆ ಕಟ್ಟಿ
ಹಲವು ಹತ್ತು ಕಸಬು ಕಲಿತು
ನಾಡ ಜನರು ನಾವು ಈಗ
ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಟ್ಟೆವು
ದುಡಿಮೆ ದೇವರೆಂದು ತಿಳಿದು
ದುಡಿವ ಜನಗಳಾದವು
ಒರಟು ಚಿಂದಿ ಉಡುಪು ತೊಟ್ಟು
ಮೈಯ ಬೆವರ ರಕ್ತ ಬಸಿದು
ಉತ್ತು ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆದೆವು
ಬೆಳೆದುದನ್ನು ಧಣಿಗೆ ತೆತ್ತು
ದೀನರಾಗಿ ಉಳಿದೆವು!
ನಮ್ಮ ರೂಪ್ಲಿ ರಮಣಿಯರನು
ಕಚ್ಚೆ ಹರುಕ ಧನಿಕ ನಾಯಿ
ಕಣ್ಣು ಹಾಕಿ ಕಾಡುತ್ತಿರಲು

ಮೌನವಾಗಿ ಅತ್ತೆವು
ಒಳಗೊಳಗೇ ಸತ್ತೆವು

ಹಿಟ್ಟು ನುಚ್ಚು ಗಿಟ್ಟದಾಗ
ತುಣುಕು ರೊಟ್ಟಿ ಸಿಕ್ಕದಾಗ
ಒಲೆಯ ಉರಿಯು ಕಾಣದಾಗ
ಹಾಡಿ ಹಾಡಿ ಕುಣಿದೆವು
ಹಸಿವು ದಣಿವು ಮರೆತೆವು
'ರಸಿಕ ಜನ'ಗಳಾದೆವು!

ಆದರೀಗ ಮನದ ನೋವು
ನಿಜದ ಅರ್ಥ ಪಡೆದಿದೆ
ತಡೆಯಲಾಗದಂಥ ರೋಷ
ಉಕ್ಕಿ ಭರತವಾಗಿದೆ

ನಮ್ಮ ರಸಿಕ ಹಾಡು ಈಗ
ಗುಡುಗಿನಂತೆ ಮೊಳಗಿದೆ
ಕುಣಿತ ರುದ್ರ ನಾಟ್ಯವಾಗಿ
ವಂಚಕರೆದೆ ನಡುಗಿದೆ
ಕಾಡು ಕಡೆಯಬಲ್ಲ ಕತ್ತಿ
ನಾಡು ಕಟ್ಟಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ

ದಲಿತ ತೋಳಲಡಗಿದೆ
ಕೊಬ್ಬಿ ಮೆರೆವ ವರ್ಗಕಿದನು ಕೂಗಿ ಹೇಳಬೇಕಿದೆ.....

ಬಿ.ಟಿ.ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ್ : ಜನಿಸಿದ್ದು 1945 ಏಪ್ರಿಲ್4 ರಂದು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನ ತಂಗಲಿ ತಾಂಡದಲ್ಲಿ. ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರುವ ಇವರು, ಸಕ್ರಿಯ ರಾಜಕಾರಣಿ, ಸಮಾಜಸೇವಕಿಯಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಪರಿಚಯವಾದವರು. ಕೆಲಕಾಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿರುವ ಇವರು ಕನ್ನಡ ಸಾರಸತ್ವ ಲೋಕಕಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿತೆ, ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ ಹಾಗೂ ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. 1981ರಲ್ಲಿ ಲಂಕೇಶ್ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ವರದಿಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ 6 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಸಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು; ಉತ್ತಮ ಶಾಸಕಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಜೀವಗಾಂಧಿ ಏಕತಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮ ದೇ.ಜ.ಗೌ. ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ನಾಡಚೇತನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಮಹಿಳಾ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕಿರಣ ಪ್ರಭ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸಮಾಜ ಸೇವಾರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಚನ್ನಬಸವ ಪಟ್ಟದ್ದೇವರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ದಾನ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಅಡವಿ ಜನಗಳು ಯಾರು?
2. ಶ್ರಮಿಕ ಜನಗಳು ಹೇಗೆ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರು?
3. ಮೌನವಾದ ಅಳುವಿಗೆ ಕಾರಣವೇನು?
4. ಹಸಿವು ಮರೆತು ರಸಿಕ ಜನಗಳಾಗಿದ್ದು ಹೇಗೆ?
5. ದಣಿದ ಜನಗಳ ಸಾಹಸ ಮತ್ತು ಶ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
6. ನಾಡು ಕಟ್ಟಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯ ತೊಳಲಾಟವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

~ * ~ * ~ * ~

8. ದೈವತ್ವಕ್ಕೆ ತೇರ್ಗಡೆಯಾದ ಮಾನವ ರತನ್ ಟಾಟಾ

ಎಂ.ಎಸ್. ಶ್ರೀರಾಮ್

ಆಶಯ: ರತನ್ ಟಾಟಾ ತಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತಿನ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅಂತಃಕರಣದಿಂದಲೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಗಮನಸೆಳೆದಿದ್ದರು. ವ್ಯಾಪಾರದ ಭಾಗವಾಗಿ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ ದೇಶದ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಅವರು ಪಾತ್ರರು. ಆದರೆ, ರತನ್ ಟಾಟಾರನ್ನು ದೈವತ್ವಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವ ಮುನ್ನ, ಅವರು ಮಾನವರಾಗಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು.

ಆತನ್ ಟಾಟಾ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯ ವ್ಯಾಪಕತೆ ಯಾರಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ತರಿಸುವಂತಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಇದನ್ನು ಖುದ್ದು ಟಾಟಾ ಅವರೇ ನೋಡಿದ್ದರೆ ಅವಾಕ್ಕಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರೇನೋ!

ಟಾಟಾ ಅವರು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಲೇಪಿಸಿ, ಹೂಡಿಕೆದಾರರ ಹಿತವನ್ನಷ್ಟೇ ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದನ್ನು ಜನರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೈತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಜನ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ವೇದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ 'ಟಾಟಾ' ಸಮೂಹಕ್ಕೂ, ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರತನ್ ಟಾಟಾಗೂ ಈ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಮತ್ತು ಗೌರವ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ್ದು ಸಹಜವೂ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವೂ ಆಗಿದೆ.

ರತನ್ ಟಾಟಾ ಸಜ್ಜನತೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಗಳಲ್ಲಿ, ಖುದ್ದು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದವರ ಅನುಭವಗಳು ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದವರ ಅನುಭವಗಳೂ ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿಲ್ಲದೆಯೇ, ತೀರಾ

ಸಂಕೋಚ ಸ್ವಭಾವದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮರಣ ಇಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಜನರನ್ನು ತಟ್ಟಿದೆಯೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಮಹತ್ವವಿರಬೇಕು. ಟಾಟಾ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡಿದವರಲ್ಲ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ– ದೃಶ್ಯಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟವರಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡ ಸಂಭ್ರಮಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕಾಣುವುದು ವಿರಳವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನರನ್ನು ತಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಸ್ವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಜೊತೆಗೆ, ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ಮೌಲ್ಯಗಳೂ ಕಾರಣ.

ರತನ್ ಟಾಟಾರನ್ನು ಅವರ ಶ್ವಾನಪ್ರಿಯತೆ –ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗೆಗಿದ್ದ ವ್ಯಾಪಕ ಸಹಾನುಭೂತಿಗಾಗಿ ಅನೇಕರು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗೆಗಿದ್ದ ಅವರ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು, ಮುಂಬೈನ ತಾಜ್ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಘಟಿಸಿದ ಆತಂಕವಾದಿಗಳ ದಾಳಿಯ ನಂತರ ಖುದ್ದು ನಿಂತು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮರುನಿರ್ಮಿಸಿದ ಪರಿಯನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಇನ್ನಷ್ಟು ಜನ ಬೈಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಲ್ಮೆಟ್ ಇಲ್ಲದೇ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುತ್ತಾ ಪಯಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಕಂಡು ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರಿಗೆ ಎಟುಕುವ ಕಾರನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಪಣತೊಟ್ಟ ಟಾಟಾರನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚಹಾ ಕಂಪನಿ 'ಟೆಟ್ಲಿ' ಉಕ್ಕು ತಯಾರಿಸುವ 'ಕೋರಸ್' ಮತ್ತು ಕಾರು ತಯಾರಿಸುವ 'ಜಾಗ್ವಾರ್ ಲ್ಯಾಂಡ ರೋವರ್' ಕಂಪನಿಗಳ ಅಧಿಗ್ರಹಣವನ್ನು ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರತನ್ ಟಾಟಾರ ಜೀವನವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಸ್ತ್ರತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ರತನ್ ಟಾಟಾ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯ ಆರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಟಾಟಾ ಸ್ಟೀಲ್ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ನೀಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಿ ಷಾಪ್ ಫ್ಲೋರಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆಂದು

ಪ್ರತೀತಿ. ಆದರೆ ಟೀವಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಷ್ಟದ ಕೂಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮೂಹದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ 'ನೆಲ್ಕೋ'ವನ್ನು ಲಾಭಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಿದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೌಶಲಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಉಂಟಾಯಿತು.

ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ರತನ್ ಟಾಟಾ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ಕಂಪನಿಗಳು ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋಗಿ ಅನೇಕ 'ಪಾಳೇಗಾರರ' ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿದ್ದವು. ರೂಸಿ ಮೋದಿ, ಆಜಿತ್ ಕೇರ್ಕರ್ ಮತ್ತು ದರ್ಬಾರಿ ಶೇಠರಂಥ ದಿಗ್ಗಜರು ಸಮೂಹದ ಭಿನ್ನ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತಮ್ಮದೇ ನಾಯಕ–ಪಾಳೇಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮೂಹದ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಹಿಡಿದ ಮೇಲೆ ವರಿಷ್ಠರು 75ನೇ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಸಮೂಹದ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಿಯಮವನ್ನು ರತನ್ ಟಾಟಾ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಹಿರಿಯರಾಗಿದ್ದ ಅನೇಕರನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿಗೊಳಿಸಿ 'ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ರತನ್ ಟಾಟಾ ಮಾಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಟಾಟಾ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಹೊಂದುವ ಗುರುತಿನ ಚಿನ್ನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವಲ್ಲಿ ಟಾಟಾ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು. ಇಂದು ನಾವು ಕಾಣುವ ಟಾಟಾ ಕಂಪನಿಯ ಲೋಗೊ 'ಟಾಟಾ ಮೋಟಾರ್ಸ್' ಆಗ ಬರೇ ಟ್ರಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಾಲಿಗೆ 'ಇಂಡಿಕಾ' ಕಾರನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದು ರತನ್ ಟಾಟಾರೇ. 'ಇಂಡಿಕಾ' ಕಾರಿನ ಮೊದಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು 'ಇಟ್ ಇಸ್ ಎ ಟ್ರಕ್ ಟೇಕನ್ ಟು ಎ ಬ್ಯೂಟಿ ಪಾರ್ಲರ್' ಎಂದು ಗೆಳೆಯರೊಬ್ಬರು ವಿವರಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಟಾಟಾ ಮೋಟಾರ್ಸ್' ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಗೆಲುವುಗಳಿಲ್ಲದೇ ಮುಂದುವರೆದಿತ್ತು. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ

ಸಮೂಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಲಾಭದಾಯಕತೆ (ಮತ್ತು ನಷ್ಟಗಳು) ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರಿ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿದ್ದ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ 'ಟಾಟಾ ಕನ್ಸಲ್ಟೆನ್ಸಿ ಸರ್ವಿಸಸ್' (ಟಿಸಿಎಸ್), ಆಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಟಿಸಿಎಸ್ ಟಾಟಾ ಸನ್ಸ್ ವಿಭಾಗವಾಗಿತ್ತು. ಟಾಟಾ ಸನ್ಸ್ ಎಂಬುದು ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತೃ ಕಂಪನಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಆ ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 'ಟಿಸಿಎಸ್' ಭಿನ್ನ ಕಂಪನಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು.

ರತನ್ ಟಾಟಾ ನಿವೃತ್ತರಾದಾಗ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಮೊದಲಿಗೆ ವಿಫಲರಾದರು. ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ ಹುಡುಕಾಟದ ನಂತರವಷ್ಟೇ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಸೈರಸ್ ಮಿಸ್ತ್ರಿ ಕಂಡರು. ಅವರನ್ನು ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ತಾವೇ ರೂಪಿಸಿದ ನಿಯಮದಂತೆ 75ರ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ರತನ್ ಟಾಟಾ ದಿನನಿತ್ಯದ ಕೆಲಸದಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯಿಂದಲೂ ನಿವೃತ್ತರಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ನಿಯಮಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಟಾಟಾ ದತ್ತಿನಿಧಿಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಯಾರೇ ಇದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ವಯಸ್ಸಿನ ನಿರ್ಬಂಧವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಹೊಸ ನಿಯಮದಡಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಪನಿಯ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ರತನ್ ಟಾಟಾ ಮುಂದುವರೆದರು.

ಸಮೂಹದ ಹೊಸ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೈರಸ್ ಮಿಸ್ತ್ರಿಯವರ ದೃಷ್ಟಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಬಂದ ಲಾಭಗಳನ್ನು

ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಮರುಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ವರ್ಷಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಷೇರುದಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ಘೋಷಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಟಾಟಾ ದತ್ತಿನಿಧಿಗಳ ಜೀವನಾಡಿಯೇ ಟಾಟಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಲಾಭಾಂಶ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಲಾಭಾಂಶದ ವಿತರಣೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಒದಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತೇ ಟಾಟಾ ಮತ್ತು ಮಿಸ್ತ್ರಿಯ ನಡುವಿನ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಮಿಸ್ತ್ರಿಯೊಂದಿಗೆ ಟಾಟಾಗಿದ್ದ ತೀವ್ರ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದಾಗಿ ರಾತ್ರೋರಾತ್ರಿ ಅವರನ್ನು ಪದವಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಗವರ್ನೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಮಾದರಿ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಇದ್ದ ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಘಟನೆ ಸದಾ ಕಪ್ಪುಚುಕ್ಕೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದರ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಯಾವ ಬಗೆಯ ನಿರ್ಮಮಕಾರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರತನ್ ಟಾಟಾ ಕೂಡ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವಾಗ ನಮಗೆ ಕಾಣುವುದು ಅವರ ಆಡಳಿತದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಅಧಿಗ್ರಹಣಗಳು. ಹೀಗಾಗಿ ರತನ್ ಟಾಟಾರನ್ನು ದೈವತ್ವಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವ ಮುನ್ನ ಅವರು ಮಾನವರಾಗಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು.

ಈ ಮಾನವ ರಾಗದ್ವೇಷಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ರತನ್ ಟಾಟಾರಿಗೆ ದೈವತ್ವವನ್ನು ದೇಶದ ಜನತೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ವ್ಯಾಪಾರದ ಸಂಕುಚಿತ ಪ್ರಪಂಚದಾಚೆಗೆ ರತನ್ ಟಾಟಾ –ಸಜ್ಜನರೂ ದಯಾಳುವೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ, ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಮೀರುವ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು

ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ಮೌಲ್ಯಗಳೂ ಮತ್ತು ರತನ್ ಟಾಟಾರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಎರಡೂ ಮೇಳೈಸಿದ್ದುವು.

ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದು ಜೆಮ್‌ಶೆಟ್‌ಜಿ ಟಾಟಾ. ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ 'ಎಂಪ್ರೆಸ್ ಮಿಲ್ಸ್' ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿ ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಶುಲ್ಕರಹಿತ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ, ಗ್ರಾಚ್ಯುಟಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮಾತೃತ್ವ ಭತ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಲಾಭವನ್ನು ವಿದ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿದರು. ಜೆಮ್‌ಶೆಟ್‌ಜಿ ಟಾಟಾರ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅವರ ಮಕ್ಕಳಾದ ಸರ್ ರತನ್ ಟಾಟಾ (ಈಚೆಗೆ ತೀರಿಕೊಂಡ ರತನ್ ಟಾಟಾರ ಅಜ್ಜ) ಮತ್ತು ಸರ್ ದೊರಾಬ್ಜಿ ಟಾಟಾ ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದಲ್ಲದೇ, ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ದತ್ತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ಮಾತೃ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಟಾಟಾ ಸನ್ಸ್‌ನ ಶೇಕಡ 60ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಲೀಕತ್ವ ಸುಮಾರು 6 ಭಿನ್ನ ದತ್ತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಈ ದತ್ತಿ ನಿಧಿಗಳು ಟಾಟಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೊಡುವ ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಅವರ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಸರ್ ರತನ್ ಟಾಟಾ ಮಾಡಿದ್ದರು. 1892ರಲ್ಲಿ ಜೆಮ್‌ಶೆಟ್‌ಜಿ ಟಾಟಾ ಭಾರತದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ದತ್ತಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಪಡೆದವರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಗಿರೀಶ ಕಾರ್ನಾಡರೂ ಒಬ್ಬರು. ರತನ್ ಟಾಟಾರ ನೈತಿಕ ನಿಲುವುಗಳು ಹೀಗೆ ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಂದ ಬಳುವಳಿ ಪಡೆದವಾಗಿದ್ದುವು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ

'ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್' (ಇದನ್ನು ಹಿಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ 'ಟಾಟಾ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್' ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು) ಟಾಟಾ ಸಮೂಹ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಗಳ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಟಾಟಾ ಸಮೂಹ ಈಗಲೂ ಅವಶ್ಯ ಬಿದ್ದಾಗ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.

ಟಾಟಾ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ಮತ್ತು ಲಾಭಾರ್ಜನೆ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಆರ್ಜಿಸಿದ ಲಾಭವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಪರಿ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ನಮಗೆ ಟಾಟಾ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೋ ಅಷ್ಟೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಟಾಟಾ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಟಾಟಾ ಮೌಲಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಟಾಟಾ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ – ಹೀಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಅನೇಕ. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಚಂದಾ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಟಾಟಾ ಸಮೂಹ ಒಂದು ಹೊಸ ಏರ್ಪಾಟನ್ನು ಮಾಡಿತ್ತು. ಸಮೂಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ದೇಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಂಪನಿಯಿಂದ ದೂರ 'ಪ್ರೊಗ್ರೆಸಿವ್ ಎಲೆಕ್ಟರಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್' ಎನ್ನುವ ದತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿ, ಆ ದತ್ತಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸೂತ್ರಾನುಸಾರ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಏರ್ಪಾಟು ರೂಪಿಸಿತ್ತು. ಇದು ಚುನಾವಣಾ ಬಾಂಡುಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ಹಾಗೂ ಪಾರದರ್ಶಕವಾದ ಏರ್ಪಾಟಾಗಿತ್ತು.

ನೈತಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಆರ್ಜಿತವಾದ ಲಾಭದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವುದು ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ಮೌಲ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಜೆಆರ್‌ಡಿ

ಟಾಟಾ ಸಶಕ್ತವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಿದರು. ರತನ್ ಟಾಟಾ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದ ಟ್ರಸ್ಟೀಶಿಪ್ ಮಾದರಿಗೆ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಏರ್ಪಾಟಾಗಿತ್ತು.

ಈ ನೈತಿಕತೆ ನಮಗೆ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. 'ನ್ಯಾನೋ' ಕಾರಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಜಾಗ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಲದ ಶಿಂಗೂರು. ಆದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಲದ ಸರ್ಕಾರ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಟಾಟಾರಿಗೆ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ವ್ಯಾಪಕ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ಧರಣಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ನಡೆದುವು. ಆ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಮೇಧಾ ಪಾಟ್ಕರ್ ಮತ್ತು ರೈತರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅನುರಾಧಾ ತಲ್ವಾರ್. ಪಾಟ್ಕರ್ ಮತ್ತೆ ತಲ್ವಾರ್ ಇಬ್ಬರೂ ಟಾಟಾ ಸಮೂಹ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದ 'ಟಾಟಾ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯಲ್ಲಿ ಓದಿದವರು. ಅನುರಾಧಾ ತಲ್ವಾರ್ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಟಾಟಾ ದತ್ತಿನಿಧಿಗಳಿಂದ ದೇಣಿಗೆಯೂ ಬಂದಿತ್ತು. (ಆಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದ) ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಲದ ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಮಮತಾ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ ಕೂಡ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ್ದರು. ಆಗಿನ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮಮತಾರ ಪಕ್ಷ– ತೃಣಮೂಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಟಾಟಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವತಿಯಿಂದ ದೇಣಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ ಟಾಟಾ ತಮ್ಮ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು! ಶಿಂಗೂರಿನ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಟಾಟಾ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಗುಜರಾತಿನ ಸಾಣಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಹೀಗಾದಾಗಲೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಧನಸಹಾಯ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ 'ಟಾಟಾ ಮೋಟರ್ಸ್'

ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಟಾಟಾ ದತ್ತಿಗಳು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಧನಸಹಾಯಕ್ಕೂ ತಾಳೆ ಹಾಕುವುದು ತರವಲ್ಲ ಎಂದು ರತನ್ ಟಾಟಾ ಹೇಳಿದರೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ. ಜೊತೆಗೆ ಕೋಲ್ಕತ್ತದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಟಾಟಾ ಸ್ಮಾರಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ.

ರತನ್ ಟಾಟಾ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೋ, ಅಷ್ಟೇ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಟಾಟಾ ದತ್ತಿನಿಧಿಗಳಿಂದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಕಲೆ, ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಉಪಾಧಿಯ ಕಡೆಗೆ ವಾಲುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರತನ್ ಟಾಟಾರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲಿಸಲಾಯಿತು. ಅದರ ಜೊತೆಗೇ ಅವರು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದ್ದ ಅಮೆರಿಕದ ಕೊರ್ನೆಲ್ ಮತ್ತು ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಗೂ ದೇಣಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ದತ್ತಿ ದೇಣಿಗೆಗಳೂ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ನಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬಹುದು. ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ದತ್ತಿ ನೀಡಿದ್ದಲ್ಲದೇ, ಮುಂಬೈನ ತಾಜ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಎಂಡ್ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ತರಗತಿಯ ಕೋಣೆಯ ಪ್ರತಿರೂಪವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಭಾರತದಲೂ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆದ ವಿವಾದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಕಟುವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಲಿಲ್ಲ. 'ಟಾಟಾ ಎನರ್ಜಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯು ತನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿನ ಟಾಟಾ ಅಳಿಸಿಹಾಕಿ ಕೇವಲ 'ದ ಎನರ್ಜಿ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ' ಎಂದು ಪುನರ್ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗಲೂ ಶಾಂತವಾಗಿದ್ದರು. ನೀರಾ ರಾಡಿಯಾ

ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಲಿತವಾದಂತೆ ಕಂಡರೂ, ಯಾವುದನ್ನೂ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ತಾವು ಸಜ್ಜನಿಕೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ, ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಾಗಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಾಕು ನಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟರು.

ರತನ್ ಟಾಟಾರ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಅವರ (ಅರ್ಧ) ಸಹೋದರ ನೋಯಲ್ ಟಾಟಾರನ್ನು ದತ್ತಿನಿಧಿಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸೈರಸ್ ಮಿಸ್ತ್ರಿ ಕಾಂಡ ಮುಗಿದಾಗಿನಿಂದ – ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರನ್ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಸಹಜ ಓಘದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಟಾಟಾ ದತ್ತಿನಿಧಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಟಾಟಾ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುವ ಕುರುಹುಗಳು ನಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಜೆಆರ್‌ಡಿ ಮತ್ತು ರತನ್ ಟಾಟಾರು ಆ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನೋಯಲ್ ಟಾಟಾ ಕೂಡ ಕಾಪಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಿದೆ.

ರತನ್ ಟಾಟಾ ತಮ್ಮ ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನಮ್ಮೆದುರು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಕ್ತಿಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಮುಂಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಟಾಟಾ ಸಮೂಹವೂ, ಅವರಿಂದ ಪಾಠ ಕಲಿತಿರಬಹುದಾದ ಇತರ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಹೇಗೆ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನೋಡಬೇಕಿದೆ. ಟಾಟಾರ ಮರಣ ಒಂದು ತುಂಬಲಾಗದ ಕಂದರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. **(ಆಕರ: ಸುಧಾ 31 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2024)**

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ: ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ನೆಲ್ಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಎಂಎಸ್ ಶ್ರೀರಾಮ್ ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡಿತದ್ದು ಉಡುಪಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಮೈಸೂರುಗಳಲ್ಲಿ.

ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರು ನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್ಮೆಂಟ್ ನಿಂದ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ಪಡೆದರು ಆಮೇಲೆ ಆನಂದದ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ರೂರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್ಮೆಂಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬೋಧಕರಾಗಿ, ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಬೇಸಿಕ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವೈಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಆಗಿ, ಅಹಮದಾಬಾದಿನ ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್ಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಐಐಎಂ ನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀರಾಮ್ ಅವರ ಮೊದಲ ಕಥಾ ಸಂಕಲನ 'ಮಾಯಾ ದರ್ಪಣ'ಕ್ಕೆ ಮಾಸ್ತಿ ಕನ್ನಡ ಸೇವಾ ನಿಧಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರಕಿದೆ, 'ಅವರವರ ಸತ್ಯ', 'ತೇಲ್ಮಾಲೆಶ್', 'ಸಲ್ಮಾನ್ ಖಾನ್ ಡಿಫಿಕಲ್ಟೀಸು' ಕಥಾ ಸಂಕಲನ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಕನಸು ಕಟ್ಟುವ ಕಾಲ', 'ಶನಿವಾರ ಸಂತೆ' ಅವರ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನಗಳು

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಜನರು ಟಾಟಾರವರನ್ನು ಯಾವ ಗುಣಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾರೆ?
2. ಟಾಟಾ ಸಮೂಹ ಅಥವಾ ರತನ್ ಟಾಟಾ ಅವರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಹಾಗು ಗೌರವ ಏಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು?
3. ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ರತನ್ ಟಾಟಾ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರು?
4. ರತನ್ ಟಾಟಾ ತಮ್ಮ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಹೊಸ ನಿಯಮಗಳು ಯಾವುವು?
5. ದೇಶದ ಜನತೆ ಟಾಟಾ ರವರನ್ನು ದೈವತ್ವಕ್ಕೇರಿಸಲು ಕಾರಣವೇನು?
6. ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ಧನ ಸಹಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
7. ನೈತಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿದೆಯೇ? ವಿವರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
8. ಟಾಟಾ ಸಮೂಹದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳು ಯಾವುವು?

~ * ~ * ~ * ~

ಭಾಗ – 2 ಕೌಶಲ್ಯ

ನಿರಂತರವಾದ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳನ್ನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ತಿಳಿಯುವುದನ್ನು 'ಕೌಶಲ್ಯ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನೂ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾಗ 2 ಕೌಶಲ್ಯ

ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಸೂಚನೆ

1. ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಲು ಹೇಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅಭ್ಯಾಸ– ಈ ಭಾಗ ಆಗಿದೆ.
2. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾತು, ಬರಹ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆ– ಎಂಬ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಿವೆ.
3. ಭಾಗ–1 ಕೌಶಲ್ಯ ಭಾಗವು 30 ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
4. ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಭಿನ್ನ. ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಇನ್ನೊಂದು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆದಿರಬಹುದು. ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಗುಣವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಕೌಶಲ್ಯದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು.
5. ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಅರಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ, ಬರಹದಲ್ಲಿ,

ಇನ್ನಿತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಬಳಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಕೊಡಬೇಕು.

6. ಪ್ರತಿ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯು ಕೌಶಲ್ಯವಾಗುವಲ್ಲಿ ಅದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲು ಯಾವ ಯಾವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಳಸುವಂತೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬೇಕು.

7. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುವಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ, ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ತಮ್ಮ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

8. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು 5 ಅಥವಾ 8 ಅಥವಾ 10 ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಒಡೆದು (ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತ), ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರು ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ವಿಷಯವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ದೊರಕುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

9. ಯಾವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ವಿಷಯದ ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ

ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡುವಂತೆ ಇರಬೇಕು. ಉದಾ: ಸಿ ಎನ್ ಆರ್ ರಾವ್ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಶೇಷ ಅಂಶಗಳೇನು? ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲು ನೀವು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸಿದ್ಧತೆಗಳೇನು? ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ.

10. ಮುಂದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಸಂವಹನದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಲು, ವಿಷಯವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಬಳಕೆಯ ಭಾಷೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲದು. ಅದರೊಡನೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗಿಂತ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿ ಭಾಷೆ ಬಳಸುವಂತಾಗಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಉಂಟಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಕೌಶಲ್ಯದ ಭಾಗವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಘಟಕ 2 : ಕೌಶಲ್ಯ

ಘಟಕ 2

1 ಮಾತನಾಡುವ ಕೌಶಲ್ಯ : 77

ಅ) ಗುರುರಾಜ್ ಕರ್ಜಗಿ

ಆ) ಆರ್ ಎನ್ ಶೆಟ್ಟಿ

ಇ) ವಿ ಆರ್ ಎಲ್ ಸಮೂಹ

2 ಬರಹ ಕೌಶಲ್ಯ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ? : 82

ಅ) 'ಮೀಟಿಂಗ್' 'ಮಿನಿಟ್'ಗಳು,

ಆ) ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯಲು ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟನೆ,

ಇ) ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ,

ಈ) ಅಭ್ಯರ್ಥನ ಪತ್ರ

3 ಚಟುವಟಿಕೆ ಆಧಾರಿತ ಕೌಶಲ್ಯ 85

ಜಾಹೀರಾತು :

ಅ) ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಜಾಹೀರಾತು,

ಆ) ಪುಸ್ತಕ ಮಾರಾಟದ ಜಾಹೀರಾತು,

ಇ) ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಜಾಹೀರಾತು,

ಈ) ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ ಶಿಬಿರದ ಜಾಹೀರಾತು

1. ಮಾತನಾಡುವ ಕೌಶಲ್ಯ

ಮಾತನಾಡುವ ಕಲೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರದೆ ಇದ್ದರೆ, ಈ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಸಹ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮಾತನಾಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ.

ಮಾತನಾಡುವ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ನಾವು ನಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಜೀವನ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲೇಬೇಕಾದ ಪ್ರಮುಖ ಕೌಶಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇತರರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಈ ಕೌಶಲ್ಯ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಏನೋ ಒಂದು ಮಾತಾಡಬೇಕು; ಅಂತ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಏನು ಮಾತಾಡಬೇಕು; ಅನ್ನೋದನ್ನ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಆ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯೋಚಿಸಿ ಮತ್ತು ಎದುರಿಗಿರುವವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಮಾತಾಡುವುದು ಸಹ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕಲೆ.

ಸ್ಪೀಕಿಂಗ್ ಕ್ಲಬ್ ಅಥವಾ ಗ್ರೂಪ್‌ಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಿ

ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ಪೀಕಿಂಗ್ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ, ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಸಹ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸ್ಪೀಕಿಂಗ್ ಗ್ರೂಪ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಇಂತಹವುಗಳಿಗೆ ನೀವು ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಜನಪ್ರಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆಕಾರರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು ತುಂಬಾನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾತನಾಡುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೂಡ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಓದಿನ ಮೂಲಕ, ಭಾಷಣದ ಮೂಲಕ ಮಾತಾಡುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮಯವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಮೌಖಿಕ ಸಂವಹನವನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ

ಮಾತಾಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವು ಬರೀ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರದೆ, ಸನ್ನೆಗಳನ್ನು, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು, ಕಣ್ಣಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ದೇಹ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮಾತಾಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಮೌಖಿಕ ಸಂವಹನವನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಹ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಮಾತಾಡುವಾಗ ಧ್ವನಿಯ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿ

ಜನರು ಮಾತಾಡುವಾಗ ಅವರ ಧ್ವನಿಯ ಏರಿಳಿತ, ಅವರು ಭಾವನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಶೈಲಿ, ಅಂಗ ಚಲನೆ, ದೇಹ ಭಾಷೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹ ತುಂಬಾನೇ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಗಮನಿಸಿ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವ ಕೌಶಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಯ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದು ಸಹ ತುಂಬಾನೇ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಕಲಿವ ಮೊದಲು ಉತ್ತಮ ಮಾತುಗಾರರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಎದುರಿಗಿರುವವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತುಂಬಾನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಮಾತಾಡುವಾಗ ಅವರು ಬಳಸುವ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಹೀಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಮ್ಮ ಮಾತನಾಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ

ನೀವು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಆಗ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೇಳಿ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಫೀಡ್‌ಬ್ಯಾಕ್ ಪಡೆಯಿರಿ

ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಿಂದ, ಸಂಬಂಧಿಕರಿಂದ ಮತ್ತು ಮೆಂಟರ್‌ಗಳಿಂದ ನೀವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾಡುವ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ತಪ್ಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿ ಫೀಡ್‌ಬ್ಯಾಕ್ ಪಡೆಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹೀಗೆ ಫೀಡ್‌ಬ್ಯಾಕ್ ಪಡೆಯುವುದು ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಿಮ್ಮ ಮಾತನಾಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಟಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು :

1. ಗುರುರಾಜ್ ಕರ್ಜಗಿ ಅವರ ಯಾವುದಾದರು ವೇದಿಕೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಂತೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಕಥೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಉದಾ: ಇದನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

(https://www.facebook.com/share/v/1CLqNosTob/) ಜಾಲತಾಣವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

2. ಆರ್.ಎನ್. ಶೆಟ್ಟಿ (ಡಾ. ರಾಮ ನಾಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮುರುಡೇಶ್ವರ) ಅವರು ಉದ್ಯೋಗ ರಂಗ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆದು ಅದನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ.

ಪರಿಶೀಲಿಸಿ: (ವಿಕಿಪೀಡಿಯ ಜಾಲತಾಣ 'ಆರ್.ಎನ್. ಶೆಟ್ಟಿ : ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆ)

3. ವಿಆರ್ಎಲ್ ಸಮೂಹ ಬೆಳೆದುಬಂದ ವಿವಿಧ ಮಜಲುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆದು, ಪಿಪಿಟಿ ಅಥವಾ ಕೊಲ್ಯಾಜ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ.

(ಅನುಬಂಧ: ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ ಮಾತು ತುಂಬಾನೆ ಮುಖ್ಯ. ಮಾತು ಮಾನವನ ವಿಕಾಸದ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು, ಆಲೋಚಿಸಲು, ಕಲಿಯಲು ಹಾಗೂ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರು ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಾರ್ಕಿಕತೆ, ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧನವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳ ಭಾಗವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರೆ, ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿ ವಿವೇಚನಾ ಶಕ್ತಿ

ಬೆಳೆಸಿದಂತೆ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮಾತನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಕಂಠಪಾಠ–ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಿಂದ ಉನ್ನತ ಹಂತದವರೆಗಿನ ಚರ್ಚೆಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗುಂಪಿನಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವಂತೆ:

* ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು, ಐದು ಅಥವಾ ಆರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ.
* ಪ್ರತೀ ಗುಂಪಿಗೂ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಕೊಡಿ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಫೂರ್ತಿ ತುಂಬಲು ಪ್ರತೀ ಗುಂಪಿಗೂ ಫೋಟೋ ಅಥವಾ ಸುದ್ದಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಆಯ್ದು ಕತ್ತರಿಸಿದ ಭಾಗಗಳನ್ನು (clipping) ಕೊಡಬಹುದು.
* ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ, ಅವರು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾತಾಡಬೇಕೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಡಿ. ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಹಾಗೂ ಸಹಪಾಠಿಗಳ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಗೌರವಯುತವಾಗಿ ಕೇಳುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ.
* ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ, ಗುಂಪುಗಳ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿ. ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವರ್ತನೆ. ಅವರ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲಿನ ಹಿಡಿತ ಹಾಗೂ ಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಅವರಿಗಿರುವ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.
* ಚರ್ಚಾ ಅವಧಿಯ ನಂತರ, ಅವರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಹೇಳಿ.)

~ * ~ * ~ * ~

2. ಬರೆಹ ಕೌಶಲ್ಯ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ?

ಕೆಲವೊಂದು ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬರವಣಿಗೆ ಅಗತ್ಯ. ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಗಬೇಕೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನೂ ತಾಳೆಹಾಕಿ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಪದವಿ, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಪಡೆದರೆ ಸಾಕಾಗದು. ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆಯಲೂ ಬರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಉದ್ಯೋಗವಂಚಿತರಾಗುವುದು ಖಚಿತ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ನಂತರ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಬರವಣಿಗೆ ಕೌಶಲ್ಯ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ.

ತುಂಬಾ ಓದಿ

ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದೊಡನೆ ಬರಹಗಾರರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಓದಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪವಲ್ಲ, ತುಂಬಾನೇ ಓದಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಪುಸ್ತಕ, ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿ. ಎಷ್ಟು ಓದುತ್ತೀರೋ ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆಗ ನಿಮಗೆ ಬರವಣಿಗೆಯ ಶೈಲಿಗಳು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಪರಿಚಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಾಸ್ ನಿಂದ ಕಲಿಯಿರಿ

ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಸ್, ಹಿರಿಯ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಬರೆಯುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು, ನೋಟಿಸ್‌ಗಳು, ಬರಹಗಳನ್ನು ಓದಿ. ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಈ ಉದ್ದಿಮೆಗೆ ಹೇಗೆ ಬರೆಯುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಿ.

ನೇರ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟ

ನಿಮ್ಮ ಯೋಚನೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೂಪ ಕೊಡಿ. ನೀವು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ, ವಾಸ್ತವಿಕ, ಸ್ಪಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ. ನೀವು ಏನನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಓದುಗರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತಿರಲಿ. ಬರವಣಿಗೆ ಸರಳವಾಗಿರಲಿ. ಪ್ರತಿ ವಾಕ್ಯವೂ ಒಂದು ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವಂತಿರಲಿ. ಅನಗತ್ಯ ವಿಚಾರಗಳು ಬೇಡ. ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಹಾಗೂ ಚೊಕ್ಕವಾಗಿಸುವುದು ಮೊದಮೊದಲು ಕಷ್ಟವೇ ಸರಿ. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗೂಡಾರ್ಥದ ವಾಕ್ಯಗಳ ಬಳಕೆ ಬೇಡವೇ ಬೇಡ.

ಶ್ರೋತೃಗಳ ಜತೆ

ಕಂಪನಿಯ, ಉತ್ಪನ್ನದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಅಥವಾ ಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ನೀಡುವುದಿದ್ದರೆ ಶ್ರೋತೃಗಳ ಜೊತೆ ಹೇಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿ. ನಿಮ್ಮ ಮಾತು, ಬರಹ ಯಾವಾಗ ಕೇಳುಗರ ಮನಗೆಲ್ಲುತ್ತದೋ ಆಗಲೇ ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣ, ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಬೆಲೆ ಬರುವುದು.

ಸಿದ್ಧಸೂತ್ರ ಅನುಸರಿಸಿ

ಇದು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಬಂದಿರುವ ಸಿದ್ಧಸೂತ್ರ. ಬರವಣಿಗೆ ಅಥವಾ ಭಾಷಣದ ವೇಳೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ. ನೀವು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ವಿವರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಪೀಠಿಕೆ, ವಿವರ ಮತ್ತು ಉಪಸಂಹಾರವಿರಲಿ.

ವ್ಯಾಕರಣ ಶುದ್ಧಿ

ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಬರಹ, ಇಮೇಲ್, ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾಣಗಳು, ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಫೋನ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಶೈಲಿಯೇ ಬದಲಾಗಿದೆ ನಿಜ. ಆದರೆ, ವ್ಯಾಕರಣ ದೋಷ, ಸಂಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳು ಇರಲೇಬಾರದು. ಟ್ವೀಟರ್, ಇಮೇಲ್, ಬ್ಲಾಗ್‌ಗಳೇ ಇರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಉದ್ದುದ್ದ ವಾಕ್ಯಗಳು ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನೇ, ನಿಮ್ಮ ಕ್ಲೈಂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಸರಳವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ.

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು:

1. ನೀವು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಕಂಪನಿಯ 'ಮೀಟಿಂಗ್' 'ಮಿನಿಟ್'ಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.
2. ನಿಮ್ಮ ಕಛೇರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದು ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
3. ಕಂಪನಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೆಯಿರಿ.
4. ನಿಮ್ಮ ಅಭ್ಯರ್ಥನ ಪತ್ರ (ರೆಸ್ಯುಮ್) ಬರೆಯಿರಿ.

~ * ~ * ~ * ~

3. ಜಾಹೀರಾತು

ಜಾಹೀರಾತು ಎಂದರೆ ಘೋಷಣೆ, ಪದಗಳು, ಅಕ್ಷರಗಳು, ಮಾದರಿ, ಪೋಸ್ಟರ್‌ಗಳು, ಹೋರ್ಡಿಂಗ್‌ಗಳು, ಬ್ಯಾನರ್‌ಗಳು, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಬ್ಯಾನರ್‌ಗಳು, ಡ್ರಾಯಿಂಗ್, ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಯಾವುದೇ ಸಾಧನ ಅಥವಾ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು, ನಾಮಫಲಕಗಳು, ದಿಕ್ಕಿನ ಫಲಕಗಳು, ಸ್ಕೈಲೈಟ್‌ಗಳು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ದೃಶ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಆಡಿಯೊ ಮಾಧ್ಯಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಅಥವಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಾಹೀರಾತು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸಂಭಾವ್ಯ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರುತಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ಅಥವಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬಳಸುವಂತೆ ಒಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಸಾರ ಸಾಧನ. ಬಹಳ ಜಾಹೀರಾತುಗಳು "ಗುರುತಿನ ಪ್ರತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ" (ಬ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಇಮೇಜ್) ಮತ್ತು "ಗುರುತಿನ ಪ್ರತಿ ನಿಷ್ಠೆ"ಯ (ಬ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಲಾಯಲ್ಟಿ) ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಬಲವರ್ಧನೆ ಮೂಲಕ ಆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂತೆ ರೂಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, ಜಾಹೀರಾತುಗಳು ಕೆಲವು ಸಲ ವಾಸ್ತವವಾದ ಮಾಹಿತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರೇರಿಸುವ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಹುದುಗಿಸುತ್ತವೆ. ದೂರದರ್ಶನ, ರೇಡಿಯೋ, ಚಲನಚಿತ್ರ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ವೀಡಿಯೋ ಗೇಮ್ಸ್, ಅಂತರಜಾಲ ಜಾಹೀರಾತು ಮತ್ತು ಜಾಹೀರಾತು ಫಲಕ ಸಹಿತ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಮುಖ

ಮಾಧ್ಯಮ ಈ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸಲ, ಒಂದು ಕಂಪನಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರವಾಗಿ ಒಂದು ಜಾಹೀರಾತು ಸಂಸ್ಥೆ (ಜಾಹೀರಾತು ಎಜೆನ್ಸಿ) ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಇರಿಸುತ್ತದೆ.

ಜಾಹೀರಾತುಗಳು ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ, ಕೈಬಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕುರ್ಚಿಗಳ ಮೇಲೆ, ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದ ನಡಿಗೆ ಮಾರ್ಗಗಳ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ, ಬಸ್ಸುಗಳ ಪಾರ್ಶ್ವ ಮತ್ತು ಹಿಂಬದಿ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ದೂರವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿದ ಸಂದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಬೋಧನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತವೆ. ಜಾಹೀರಾತುಗಳು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು, ಶ್ರೋತೃಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅಥವಾ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ದೃಶ್ಯ, ಶ್ರವ್ಯ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಿತ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾದಂಥ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಇಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು, ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮತ್ತು ಸೈನಿಕ ಆಯ್ಕೆಗಾರರು ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನ ಅಥವಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ಜಾಹೀರಾತು ಮಾಡಲು ಬೃಹತ್ಪ್ರಮಾಣದ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯಯಿಸುತ್ತವೆ.

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಟಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು :

1. ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸುಂದರ ಜಾಹೀರಾತು ಫಲಕವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ.
2. ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮಾರಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಆಕರ್ಷಕ ಜಾಹೀರಾತನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ.
3. ಯಾವುದಾದರು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಾತು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ.
4. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆಯ ಶಿಬಿರ ನಡೆಸವ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊಡುವ ಜಾಹೀರಾತೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ.

~ * ~ * ~ * ~

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆ

ಅವಧಿ : 3 ಗಂಟೆಗಳು **ಒಟ್ಟು ಅಂಕಗಳು : 80**

I **ಈ ಕೆಳಗಿನ ಐದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.** **5×2=10**

(ಒಟ್ಟು 8 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಭಾಗ 1ರಿಂದ 5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

ಭಾಗ 2ರಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು

ಯಾವುದಾದರು 5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ.)

II **ಅ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹತ್ತರಿಂದ ಹದಿನೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.** (ಭಾಗ 1ರಿಂದ ಒಟ್ಟು 5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.) **6×5=30**

ಆ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹತ್ತರಿಂದ ಹದಿನೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಭಾಗ 2ರಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.)

III **ಅ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.** (ಭಾಗ 1ರಿಂದ ಒಟ್ಟು 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.) **4×10=40**

ಆ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಭಾಗ 2ರಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.)

ಆಂತರಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸ್ವರೂಪ :

ನಿರಂತರವಾದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ತರಗತಿಯ ಒಳಗಡೆ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ . .ಅಂಕಗಳು ಇರುತ್ತವೆ 20 ಇದಕ್ಕಾಗಿಇವುಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ವಿಭಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ,ಅಂಕಗಳು 80 ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿನ ಲಿಖಿತ ಪರೀಕ್ಷೆ . Formative Assessment ಹಾಗೂ Summative Assessment ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು .ಅಂಕಗಳು 100

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮಾನದಂಡಗಳು	ಅಂಕಗಳು
1	ಸೆಮಿನಾರ್	05
2	ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಆಂತರಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ	10
3	ನಿಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯ (ಎಫ್ ಎ)	05
	ಒಟ್ಟು(1+2+3)	**20**
	ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಅಂತ್ಯದ ಪರೀಕ್ಷೆ (ಎಸ್ ಎ)	**80**
	ಒಟ್ಟು (ಎಫ್ ಎ+ ಎಸ್ ಎ)	**100**

ಪಠ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು

ವಾಣಿಜ್ಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಸಂಪದ–3

ಮೂರನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಶೀಲವಂತ ಸಂಜೀವಕುಮಾರ್
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯ
ವಿಜ್ಞಾನ, ಕಲಾ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ
ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪ್ರೊ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ. ಎಚ್.ಎನ್
ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್
ಕಾಮರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್ಮೆಂಟ್
213, ಬಾಲಕಿಯರ ಶಾಲಾಬೀದಿ,
ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ ಬೆಂಗಳೂರು –20

ಡಾ. ಸತೀಶ ಜಿ.ಸಿ.
ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯ
ವಿಜ್ಞಾನ, ಕಲಾ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ
ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಚಂದ್ರಾವತಿ ಎಸ್.
ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು.
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಬೆಂಗಳೂರು